

Sytuacja demograficzna województwa opolskiego w latach 2020-2024

Opole 2025

Demographic situation of Opolskie Voivodship in the years 2020-2024

Sytuacja demograficzna województwa opolskiego w latach 2020-2024

Demographic situation of Opolskie Voivodship in the years 2020-2024

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opole 2025

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Renaty Wasilewskiej

Zespół autorski

Editorial team

dr Danuta Michoń, Wioletta Mulica

Tłumaczenie

Translation

Michał Buczyński, Sandra Klymenko

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Jolanta Bardoń, Izabela Wieszczyk

ISSN 2719-5341

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu publikację „Sytuacja demograficzna województwa opolskiego w latach 2020–2024”, która jest kolejną edycją opracowania zawierającego szczegółowe informacje o procesach demograficznych obserwowanych w województwie.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie informacji na temat sytuacji demograficznej województwa opolskiego w latach 2020–2024 oraz prognoz statystycznych na kolejne lata. Część danych została zaprezentowana także w retrospekcji od 2000 r., umożliwiającą zobrazowanie zmian demograficznych zachodzących w kilkudziesięcioletnim szeregu czasowym.

Kompozycja publikacji obejmuje syntezę oraz część analityczną, która pogrupowana jest w następujące rozdziały tematyczne: stan i struktura ludności, ruch naturalny oraz migracje. Komentarz analityczny wzbogacono wykresami i mapami, które w usystematyzowany i syntetyczny sposób obrazują skalę i zróżnicowanie procesów demograficznych.

Większość rozpatrywanych zagadnień przedstawiono w układzie gminnym lub powiatowym, a dodatkowo w wybranych aspektach zaprezentowano dane statystyczne na tle wskaźników ogólnopolskich oraz w odniesieniu do pozostałych województw.

Wyrażam nadzieję, że informacje i analizy zawarte w niniejszej publikacji okażą się przydatnym źródłem wiedzy o sytuacji demograficznej regionu oraz będą stanowić wsparcie przy podejmowaniu decyzji w procesie planowania i programowania rozwoju województwa opolskiego.

p.o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Opolu

Renata Wasilewska

Preface

The Statistical Office in Opole hereby presents You with the publication “Demographic situation of Opolskie Voivodship in the years 2020–2024”, which is a subsequent edition of the study containing detailed information about demographic processes observed in the voivodship.

The aim of this study is to present information about demographic situation of the Opolskie Voivodship in the years 2020–2024 and statistical forecasts for the next years. Parts of data have also been presented in a retrospect since 2000, allowing for illustration of demographic changes occurring in time series of several decades.

The composition of this publication includes executive summary and analytical part, which is grouped into the following thematic chapters: size and structure of the population, vital statistics and migration. The analytical commentary has been enriched with charts and maps that illustrate, in a systematic and synthetic way, the diversity of demographic processes.

Most of the considered issues were presented at the gmina or powiat level, and additionally, in selected aspects, statistical data was presented against the background of national indicators and in relation to other voivodships.

I hope that the information and analyses presented in this publication will prove to be a useful source of knowledge about the demographic situation of the region and will support decision making in the process of planning and programming the development of Opolskie Voivodship.

Acting Director
of the Statistical Office in Opole

Renata Wasilewska

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	6
List of tables	
Spis wykresów	7
List of charts	
Spis map	9
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	10
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	11
Executive summary	12
Rozdział 1. Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym	13
Chapter 1. Size and structure of population in territorial layout	
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny	13
Area and territorial division	
1.2. Stan ludności i jej rozmieszczenie	15
Size of population and its distribution	
Rozdział 2. Ludność według płci i wieku	24
Chapter 2. Population by sex and age	
Rozdział 3. Ruch naturalny ludności	46
Chapter 3. Vital statistics of population	
3.1. Małżeństwa	46
Marriages	
3.2. Separacje i rozwody	50
Separations and divorces	
3.3. Urodzenia	57
Births	
3.4. Zgony	64
Deaths	
3.5. Przyrost naturalny	71
Natural increase	
Rozdział 4. Migracje ludności na pobyt stały	75
Chapter 4. Migration of population for permanent residence	
4.1. Migracje wewnętrzne	78
Internal migration	
4.2. Migracje zagraniczne	81
International migration	
Rozdział 5. Rozwój demograficzny województwa – typologia Webba	83
Chapter 5. Demographic development of the voivodship – Webb's typology	
Rozdział 6. Wybrane dane o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności	87
Chapter 6. Selected data on the population size, vital statistics and migration	
Rozdział 7. Województwo opolskie na tle innych województw	89
Chapter 7. Opolskie Voivodship in comparison with other voivodships	
Uwagi ogólne	93
General notes	94

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, uwagi ogólne, tablice, wykresy, mapy

English version: preface, contents, executive summary, general notes, tables, charts, maps

Spis tablic

List of tables

Tablica Table	Strona Page
1. Powierzchnia i granice województwa opolskiego w 2024 r. Area and borders of Opolskie Voivodship in 2024	13
2. Ludność według miejsca zamieszkania Population by place of residence	17
3. Ludność miejska Urban population	21
4. Ludność wiejska Rural population	22
5. Ludność według płci Population by sex	24
6. Współczynnik feminizacji według ekonomicznych grup wieku Feminity ratio by economic age groups	27
7. Współczynnik feminizacji według biologicznych grup wieku Feminity ratio by biological age groups	27
8. Ludność według edukacyjnych grup wieku Population by educational age groups	30
9. Przeciętne dalsze trwanie życia Life expectancy	44
10. Małżeństwa zawarte Marriages contracted	48
11. Separacje orzeczone według okresu trwania małżeństwa Separations by duration of marriage	51
12. Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci Separations by number of underage children	52
13. Rozwody według okresu trwania małżeństwa Divorces by duration of marriage	54
14. Rozwody według liczby małoletnich dzieci Divorces by number of underage children	56
15. Mediana wieku osób zmarłych Median age of the deceased	67
16. Zgony niemowląt Infant deaths	70
17. Migracje ludności na pobyt stały według kierunków Migration of population for permanent residence by directions	75
18. Saldo migracji ludności na pobyt stały Net migration of population for permanent residence	77
19. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków Internal migration of population for permanent residence by directions	79
20. Typologia demograficzna według metody Webba Demographic typology by Webb's method	84

Spis wykresów

List of charts

Wykres Chart	Strona Page
1. Ludność	15
Population	
2. Przyrost/ubytek rzeczywisty na 1000 ludności	16
Actual increase/decrease per 1000 population	
3. Przyrost/ubytek rzeczywisty na 1000 ludności w 2024 r.	16
Actual increase/decrease per 1000 population in 2024	
4. Współczynnik feminizacji według grup wieku w 2024 r.	26
Feminity ratio by age groups in 2024	
5. Współczynnik feminizacji według edukacyjnych grup wieku	28
Feminity ratio by educational age groups	
6. Udział dzieci i osób starszych w liczbie ludności ogółem	28
Share of children and elderly people in the number of total population	
7. Ludność według edukacyjnych grup wieku w 2024 r.	31
Population by educational age groups in 2024	
8. Współczynnik starości demograficznej	32
Demographic rate of ageing	
9. Indeks starości	34
Ageing ratio	
10. Udział ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej	36
Share of population aged 85 and more in the number of population aged 65 and more	
11. Mediana wieku ludności	38
Median age of population	
12. Mediana wieku ludności w 2024 r.	38
Median age of population in 2024	
13. Ludność według płci i wieku	39
Population by sex and age	
14. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2024 r.	41
Population by economic age groups in 2024	
15. Współczynnik obciążenia demograficznego	42
Age dependency ratio	
16. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego	44
Parent support ratio	
17. Małżeństwa zawarte	46
Marriages contracted	
18. Małżeństwa według płci i grup wieku nowożeńców	49
Marriages by sex and age groups of bridegrooms and brides	
19. Małżeństwa według płci i poziomu wykształcenia nowożeńców	50
Marriages by sex and education level of bridegrooms and brides	
20. Separacje orzeczone	51
Separations	
21. Rozwody	53
Divorces	
22. Rozwody według płci i grup wieku osób rozwiedzionych w momencie wniesienia powództwa	55
Divorces by sex and age groups of divorced persons at the moment of filing petition	

23.	Rozwody według płci i poziomu wykształcenia osób rozwiedzionych	56
	Divorces by sex and education level of divorced persons	
24.	Urodzenia żywe	57
	Live births	
25.	Urodzenia żywe według płci	58
	Live births by sex	
26.	Urodzenia żywe na 1000 ludności	58
	Live births per 1000 population	
27.	Odsetek urodzeń żywych małżeńskich i pozamałżeńskich w 2024 r.	60
	Percentage of legitimate and illegitimate live births in 2024	
28.	Urodzenia żywe według grup wieku matek	61
	Live births by age groups of mothers	
29.	Urodzenia żywe według poziomu wykształcenia matek	61
	Live births by education level of mothers	
30.	Współczynnik płodności według grup wieku kobiet	62
	Fertility rate by age groups of females	
31.	Zgony	65
	Deaths	
32.	Zgony na 1000 ludności	65
	Deaths per 1000 population	
33.	Zgony według płci i grup wieku w 2024 r.	67
	Deaths by sex and age groups in 2024	
34.	Zgony według płci i wybranych przyczyn	68
	Deaths by sex and selected causes	
35.	Zgony według wybranych przyczyn w 2023 r.	69
	Deaths by selected causes in 2023	
36.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	70
	Infant deaths per 1000 live births	
37.	Ruch naturalny ludności	71
	Vital statistics of population	
38.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	72
	Natural increase per 1000 population	
39.	Współczynnik dynamiki demograficznej	73
	Demographic dynamics rate	
40.	Saldo migracji ludności na pobyt stały	76
	Net migration of population for permanent residence	
41.	Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2024 r.	80
	Net internal migration of population for permanent residence by sex and age groups in 2024	
42.	Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2024 r.	82
	International migration of population for permanent residence by sex and age groups in 2024	
43.	Składniki ubytku ludności	83
	Components of decrease of population	

Spis map

List of maps

Mapa Map	Strona Page
1. Podział administracyjny województwa opolskiego w 2024 r. Administrative division of Opolskie Voivodship in 2024	14
2. Zmiana liczby ludności w latach 2020–2024 Population change in the years 2020–2024	18
3. Zmiana liczby ludności w latach 2024–2060 Population change in the years 2024–2060	19
4. Gęstość zaludnienia w 2024 r. Population density in 2024	20
5. Wskaźnik urbanizacji w 2024 r. Urbanisation rate in 2024	22
6. Wskaźnik ruralizacji w 2024 r. Ruralisation rate in 2024	23
7. Współczynnik feminizacji w 2024 r. Feminity ratio in 2024	25
8. Udział ludności w grupie wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w 2024 r. Share of population aged 0–14 in the number of total population in 2024	29
9. Współczynnik starości demograficznej w 2024 r. Demographic rate of ageing in 2024	33
10. Indeks starości w 2024 r. Ageing ratio in 2024	35
11. Udział ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej w 2024 r. Share of population aged 85 and more in the number of population aged 65 and more in 2024	37
12. Współczynnik obciążenia demograficznego w 2024 r. Age dependency ratio in 2024	43
13. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w 2024 r. Parent support ratio in 2024	45
14. Małżeństwa zawarte w 2024 r. Marriages contracted in 2024	47
15. Rozwody w 2024 r. Divorces in 2024	54
16. Urodzenia żywe w 2024 r. Live births in 2024	59
17. Współczynnik płodności w 2024 r. General fertility rate in 2024	63
18. Współczynnik dzietności w 2024 r. Total fertility rate in 2024	64
19. Zgony w 2024 r. Deaths in 2024	66
20. Przyrost naturalny ludności w 2024 r. Natural increase in 2024	72
21. Współczynnik dynamiki demograficznej w 2024 r. Demographic dynamics rate in 2024	74
22. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r. Net migration of population for permanent residence in 2024	78
23. Typologia demograficzna według metody Webba w 2000 r. Demographic typology by Webb's method in 2000	85
24. Typologia demograficzna według metody Webba w 2024 r. Demographic typology by Webb's method in 2024	86

25.	Zmiana liczby ludności w latach 2020–2024	89
	Population change in the years 2020–2024	
26.	Udział ludności w grupie wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w 2024 r.	89
	Share of population aged 0–14 in the number of total population in 2024	
27.	Współczynnik starości demograficznej w 2024 r.	90
	Demographic rate of ageing in 2024	
28.	Indeks starości w 2024 r.	90
	Ageing ratio in 2024	
29.	Współczynnik obciążenia demograficznego w 2024 r.	91
	Age dependency ratio in 2024	
30.	Mediana wieku ludności w 2024 r.	91
	Median age of population in 2024	
31.	Przyrost naturalny ludności w 2024 r.	92
	Natural increase in 2024	
32.	Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r.	92
	Net migration of population for permanent residence in 2024	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol		Opis
Symbol		Description
Kreska	(–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka	(.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data is impossible or purposeless
“W tym” “Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót	Znaczenie	Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning	Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc	p. proc.	punkt procentowy percentage point
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	tj. i.e.	to jest that is
r.	rok	tzn. i.e.	to znaczy that is
m.in. i.a.	między innymi among others	tzw.	tak zwany

Synteza

Województwo opolskie położone jest w południowo-zachodniej części Polski. Ze względu na powierzchnię i liczbę ludności zajmowało ono ostatnią lokatę w kraju. Gęstość zaludnienia kształtowała się poniżej średniej krajowej.

W latach 2020–2024 obserwowano w województwie następujące zmiany w liczbie i strukturze ludności:

- Opolszczyzna należy do obszarów depopulacyjnych. Liczba ludności z roku na rok systematycznie malała. W relacji do 2020 r. zmniejszyła się w tempie szybszym niż w kraju. Spadek liczby ludności obserwowano zarówno w miastach, jak i na wsi, przy czym większy ubytek dotyczył mieszkańców miast. Prognoza ludności do 2060 r. wskazuje na dalsze zmniejszanie się populacji województwa;
- nie zmieniły się istotnie proporcje ludności według płci, nadal nieznacznie przeważały kobiety. W miastach województwa przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi. Współczynnik feminizacji odpowiadał średniej krajowej. Jego wartość zmieniała się w zależności od grup wieku i w najstarszych rocznikach widoczna była wyraźna przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami, co związane jest m.in. z obserwowaną nadumieralnością mężczyzn oraz krótszym przeciętnym dalszym trwaniem życia mężczyzn;
- zmiany w strukturze ludności według wieku wskazują na intensyfikację procesu starzenia się społeczeństwa. Proces ten jest determinowany także wydłużającym się przeciętnym trwaniem życia. Podstawowe miary określające zaawansowanie procesu starzenia (współczynnik starości demograficznej, indeks starości, mediana wieku) wskazują na jego szybsze tempo w województwie niż w kraju;
- coraz mniej korzystnie kształtowały się relacje pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku. Wyraźnemu pogorszeniu uległ współczynnik obciążenia demograficznego, przedstawiający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wzrost współczynnika był konsekwencją przede wszystkim wyraźnie większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym;
- utrzymały się negatywne trendy związane z procesem tworzenia rodzin. Zmniejszeniu uległa liczba zawieranych małżeństw, co wynika m.in. ze zmian w strukturze ludności według wieku oraz w modelu tworzenia rodzin. W zakresie małżeństw zawartych zauważono wzrost odsetka małżeństw cywilnych oraz opóźnianie decyzji o zawarciu związku małżeńskiego (zwiększenie mediany wieku nowożeńców). Jednocześnie wzrosła liczba orzeczonych rozwodów i ich natężenie, wyrażone relacją liczby rozwodów do liczby nowo zawartych małżeństw. W miastach natężenie rozwodów było 2-krotnie wyższe niż na wsi;
- wyraźnie zmniejszyła się liczba urodzeń żywych, co przy utrzymującym się wysokim poziomie liczby zgonów skutkowało pogłębiającym się ubytkiem naturalnym ludności. Poziom urodzeń determinowany jest m.in. liczbą kobiet w wieku rozrodczym, których odsetek zmniejszył się. Obniżeniu uległ również współczynnik płodności i dzietności. Ten ostatni od wielu już lat kształtuje się na poziomie niegwarantującym prostej zastępowalności pokoleń. W strukturze zgonów według przyczyn wzrósł odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia i spowodowanych chorobami nowotworowymi, które łącznie były przyczyną 2/3 zgonów ogółem. Do pozytywnych zmian należy zaliczyć spadek liczby zgonów niemowląt;
- nadal liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw lub za granicę była większa od liczby osób nowo zameldowanych z innych województw lub z zagranicy. Ujemne saldo migracji obserwowano zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym, przy czym większy ubytek liczby ludności odnotowano w przypadku migracji wewnętrznych. Z analizy kierunków migracji wewnętrznych wynika, że najwięcej osób przemieściło się z miast na wieś. Przemieszczenia międzywojewódzkie najczęściej odbywały się do i z województw ościennych. W migracjach zagranicznych na pobyt stały najczęstszym kierunkiem emigracji były Niemcy, z tego kraju również najwięcej meldowało się imigrantów;
- przebieg procesów demograficznych sprawił, że województwo opolskie zostało zaliczone według typologii Webba do typu regresywnego F, zgodnie z którym ubytek liczby ludności wynikał bardziej z ujemnego przyrostu naturalnego niż z ujemnego salda migracji.

Executive summary

Opolskie Voivodship is located in south-western part of Poland. Due to its area and the number of population it ranked last in the country. Population density was below national average.

In the years 2020–2024, following changes in the number and structure of the population were observed in the voivodship:

- Opolian Silesia belongs to depopulating areas. The number of population has been systematically decreasing year by year. In relation to 2020 it decreased at a faster rate than in the country. The decrease in population as observed in both urban, as well as in rural areas, with a greater decrease in urban ones. The population forecast until 2060 shows further decrease in the voivodship's population;
- the proportions of the population by sex did not change significantly, women were still slightly predominant. In urban areas of the voivodship, numerical advantage of women was greater than in rural ones. The feminisation rate corresponded to national average. Its value changed, depending on the age groups and in the oldest age groups, a clear numerical advantage of women over men was visible, which is related, i.a. to the observed excess mortality of men and shorter average life expectancy of men;
- changes in the population structure by age indicate an intensification of society ageing process. It's also determined by the increasing average life expectancy. Basic measures defining the advancement of ageing process (demographic rate of ageing, ageing ratio, median age) indicate its faster pace in the voivodship than in the country;
- the relations between economic age groups were becoming less and less favourable. The age dependency ratio, showing the number of persons of non-working age per 100 persons of the working age visibly worsened. An increase of the ratio was a consequence mostly of visibly greater burden on persons of working age with persons in the post-working age;
- negative trends related to the process of creating families continued. The number of contracted marriages has decreased, which results from, i.a., structure of the population by age and model of creating families. In terms of contracted marriages, an increase in the percentage of civil marriages, as well as delaying the decision of contracting a marriage (increase of median age of newlyweds) has been observed. Simultaneously, the number of divorces increased as well as their intensity, expressed as a relation between the number of divorces to the number of newly contracted marriages. In the urban areas, the intensity of divorces was twice as high as in rural ones;
- the number of live births has decreased significantly, which, given the persistent high level of deaths resulted in deepening natural population loss. The number of births is determined by i.a. number of women in reproductive age, whose percentage decreased. The fertility and birth rate also decreased. The latter has for many years been at the level that does not guarantee simple generation replacement. In the structure of deaths by cause, the percentage of deaths due to circulatory system diseases and cancer diseases has increased, which together were the cause of 2/3 of total deaths. Among positive changes, a decrease in the number of infant deaths should be included;
- the number of people, who deregistered themselves from permanent residence to other voivodships or abroad was still higher than the number of people newly registered from other voivodships or abroad. A negative migration balance was observed both in internal and international traffic, with a greater decrease in the number of population was recorded in the internal migration. The analysis of the directions of internal migrations shows that most people moved from urban areas to rural ones. Inter-voivodship movements most often took place to and from neighbouring voivodships. In international migrations, the most common destination for emigration was Germany and this country also saw the largest number of registering immigrants;
- the course of demographic processes meant that the Opolskie Voivodship was classified, according to Webb's typology, to the regressive type F, according to which the population decline was more due to negative natural increase than to a negative migration balance.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym

Size and structure of population in territorial layout

1.1. Powierzchnia i podział terytorialny

1.1. Area and territorial division

Województwo opolskie położone jest w południowo-zachodniej części Polski. Od zachodu sąsiaduje z województwem dolnośląskim, od północy z województwami wielkopolskim i łódzkim, a od wschodu z województwem śląskim. Spośród czterech sąsiadujących z nim województw najdłuższa granica oddziela województwo śląskie (240 km), a najkrótsza – wielkopolskie (50 km). Na południu województwa przebiega granica z Czechami o długości 208 km.

Tablica 1. Powierzchnia i granice województwa opolskiego w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Table 1. Area and borders of Opolskie Voivodship in 2024
As of 31 December

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	Specification
Powierzchnia w km ²	9411	.	Area in km ²
Długość granicy w km	760	100,0	Length of borders in km
z Czechami	208	27,4	with Czechia
z województwami:			with voivodships:
dolnośląskim	200	26,3	Dolnośląskie
wielkopolskim	50	6,5	Wielkopolskie
łódzkim	62	8,2	Łódzkie
śląskim	240	31,6	Śląskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

W 2024 r. w granicach administracyjnych województwa było jedenaście powiatów ziemskich i jeden powiat grodzki (Opole – miasto na prawach powiatu) oraz siedemdziesiąt jeden gmin, z tego trzy miejskie, trzydzieści cztery wiejskie i trzydzieści cztery miejsko-wiejskie. W porównaniu z rokiem poprzednim jedna gmina (Strzeleczki) zmieniła status z wiejskiej na miejsko-wiejską. Sieć osadniczą województwa tworzyło 1203 miejscowości podstawowych, w tym trzydzieści siedem miast.

Zgodnie z Klasyfikacją Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), województwo opolskie wraz z województwem dolnośląskim tworzy makroregion południowo-zachodni. Na obszarze województwa utworzone zostały także dwa podregiony:

- 1) nyski, grupujący powiaty: brzeski, głubczycki, namysłowski, nyski, prudnicki,
- 2) opolski, obejmujący powiaty: kędzierzyńsko-kozielski, kluczborski, krapkowicki, oleski, opolski, strzelecki, m. Opole.

1.2. Stan ludności i jej rozmieszczenie

1.2. Size of population and its distribution

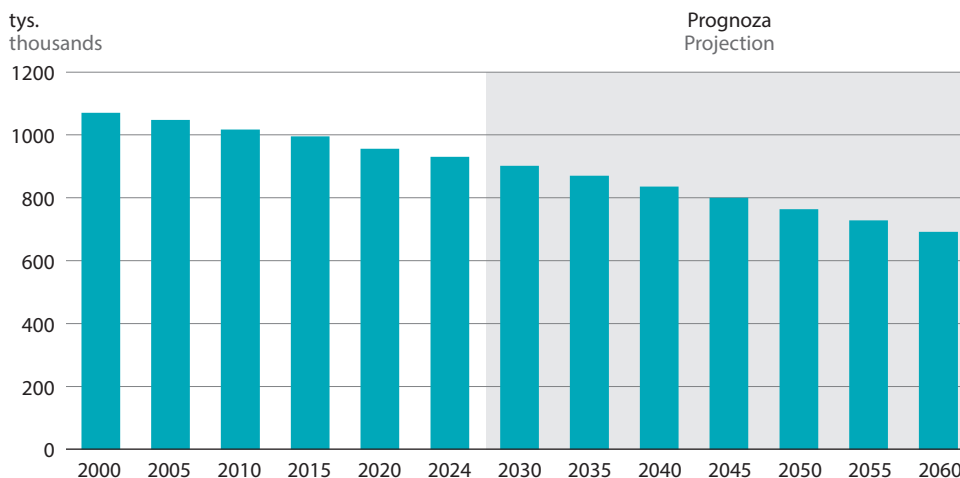
Dane o liczbie i rozmieszczeniu ludności opracowano **metodą bilansową**. Metoda bilansowa jest stosowana do opracowywania danych o liczbie i strukturze ludności w okresach międzyspisowych. Zakłada ona przyjęcie wyników ostatniego spisu powszechnego ludności za bazę wyjściową, a następnie uwzględnianie w danym okresie danych o ruchu naturalnym (urodzenia i zgony) oraz migracjach (na pobyt stały i czasowy).

W województwie opolskim kolejny rok z rzędu obserwowany był spadek liczby ludności. W końcu grudnia 2024 r. ludność województwa liczyła 930,3 tys. osób i uległa zmniejszeniu o 0,7% w odniesieniu do roku poprzedniego oraz o 2,7% względem 2020 r. (w kraju odpowiednio: o 0,4% i o 1,6%). Populacja województwa w ostatnich pięciu latach stanowiła 2,5% ogólnej liczby ludności kraju. Pod względem liczby ludności województwo zajęło ostatnią lokatę w kraju, za województwem lubuskim (2,6%).

Niekorzystne tendencje wynikają także z prognozy ludności do 2060 r. Zgodnie z jej wynikami liczba mieszkańców w województwie będzie systematycznie zmniejszać się. W 2060 r. ich liczba wyniesie 691,9 tys. i będzie o 25,6% mniejsza niż w 2024 r., przy spadku populacji o 17,5% w kraju. Zmniejszenie liczby ludności w 2060 r. względem 2024 r. prognozuje się we wszystkich województwach, przy czym największy relatywny spadek (ponad 25%) będzie dotyczył, poza województwem opolskim, także województw świętokrzyskiego i lubelskiego.

Wykres 1. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia

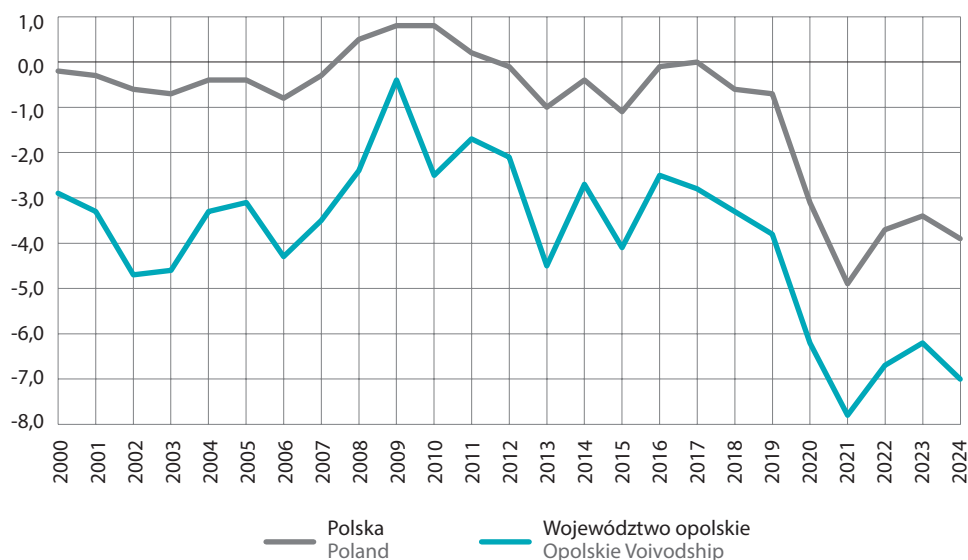
Chart 1. Population
As of 31 December

Przyrost/ubytok rzeczywisty ludności – różnica między liczbą ludności na końcu i początku okresu (np. roku). W przypadku podziału terytorialnego (gminy, powiaty, województwa) oraz w podziale na tereny miejskie i wiejskie (miasta/wieś) na różnicę składają się: przyrost naturalny, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały (w przypadku rezydentów także saldo migracji zagranicznych czasowych), saldo migracji wewnętrznych (na pobyt stały i czasowy) oraz saldo przesunięć ludności w wyniku zmian administracyjnych.

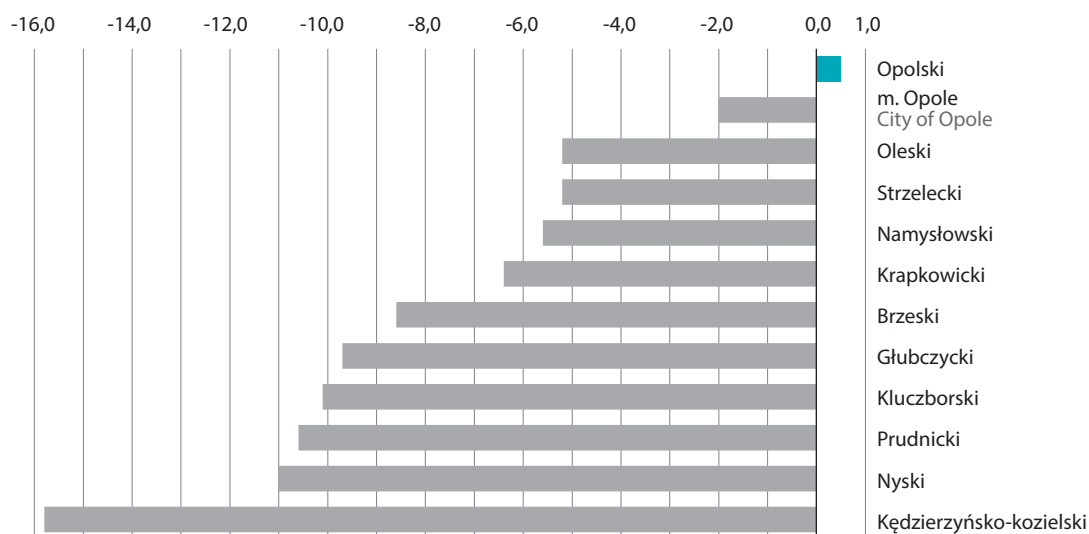
Faktyczną zmianę liczby mieszkańców danego obszaru wyraża przyrost/ubytok rzeczywisty ludności. W latach 2000–2024 w województwie notowano ubytek rzeczywisty ludności, podczas gdy w kraju obserwowano zarówno ubytek, jak i przyrost rzeczywisty. W końcu 2024 r. ubytek rzeczywisty w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie kształtował się na poziomie minus 7,0 wobec minus 6,2 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: minus 3,9 i minus 3,1). Oznacza to, że w 2024 r. na każdy 1000 osób ubyło 7 osób, a w 2020 r. – 6 osób (w kraju odpowiednio: 4 osoby i 3 osoby).

Wykres 2. Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności
Chart 2. Actual increase/decrease per 1000 population

W 2024 r. w przekroju powiatów faktyczne zmiany liczby ludności wskazywały na ubytek rzeczywisty, z wyjątkiem powiatu opolskiego. Największy ubytek rzeczywisty w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (minus 15,8), nyskim (minus 11,0), prudnickim (minus 10,6) i kluczborskim (minus 10,1).

Wykres 3. Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 3. Actual increase/decrease per 1000 population in 2024

W miastach województwa w końcu 2024 r. mieszkało 490,8 tys. osób (2,2% ludności miejskiej w kraju), a na wsi – 439,5 tys. osób (2,9% ludności wiejskiej w kraju). W relacji do 2020 r. zmniejszenie liczby ludności odnotowano zarówno w miastach, jak i na wsi, przy czym większy ubytek dotyczył mieszkańców miast (3,5% wobec 1,7% na wsi). Podobne tendencje obserwowano w kraju (spadek liczby ludności o 2,2% w miastach i o 0,6% na wsi). W odniesieniu do roku poprzedniego liczba ludności w miastach i na wsi w województwie spadła w podobnym tempie (po 0,7%).

**Tablica 2. Ludność według miejsca zamieszkania
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 2. Population by place of residence
As of 31 December

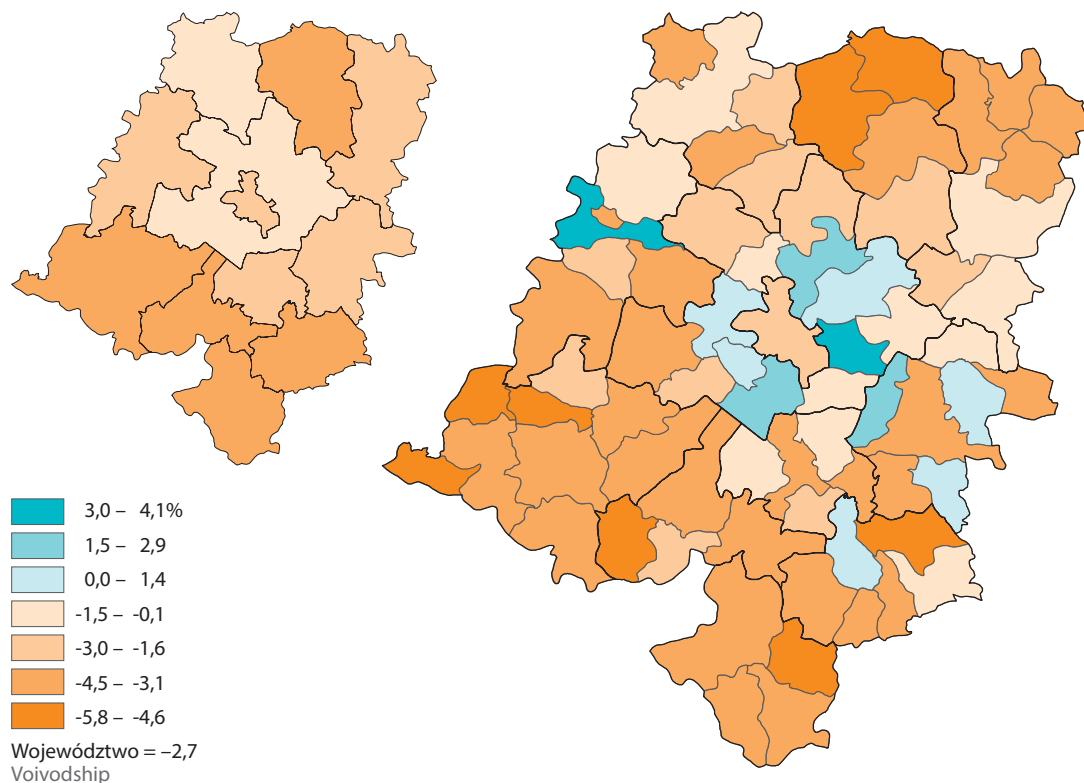
Wyszczególnienie Specification	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	955844	936725	930296	97,3	99,3
Polska =100 Poland=100	2,5	2,5	2,5	.	.
Miasta Urban areas	508616	494029	490784	96,5	99,3
Wieś Rural areas	447228	442696	439512	98,3	99,3

W 2024 r. najbardziej zaludnionymi powiatami ziemskimi były nyski (13,6% ogółu ludności województwa) i opolski (13,0%). Do powiatów z najmniejszą liczbą ludności (poniżej 5% ogółu ludności województwa) należały: głubczycki i namysłowski (po 4,5%). W relacji do 2020 r. liczba ludności obniżyła się we wszystkich powiatach ziemskich, w tym najbardziej w kędzierzyńsko-kozielskim (o 4,4%) oraz głubczyckim i prudnickim (po 4,3%), a najmniej – w opolskim (o 0,3%).

Największą gminą pod względem liczby ludności było m. Opole liczące 125,5 tys. mieszkańców (13,5% ogółu ludności województwa). Następnymi w kolejności pod względem zaludnienia były gminy: m. Kędzierzyn-Koźle z 53,8 tys. osób (5,8% ogółu ludności województwa) i Nysa z 53,3 tys. osób (5,7%). Najmniej licznymi gminami były Świerczów z 3,0 tys. osób i Kamiennik z 3,1 tys. osób (po 0,3% ogółu ludności województwa). W porównaniu z 2020 r. spadek liczby ludności odnotowano w większości gmin, w tym największy (ponad 5%) w gminach: m. Kędzierzyn-Koźle (o 5,8%), Kamiennik (o 5,4%), Paczków (o 5,3%) i Byczyna (o 5,2%). W jedenastu gminach liczba ludności zwiększyła się, w tym najbardziej w gminach: Skarbimierz (o 4,1%), Chrzastowice (o 3,2%), Prószków (o 2,3%), Łubniany (o 2,2%) i Izbicko (o 2,1%).

**Mapa 2. Zmiana liczby ludności w latach 2020–2024
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 2. Population change in the years 2020–2024
As of 31 December

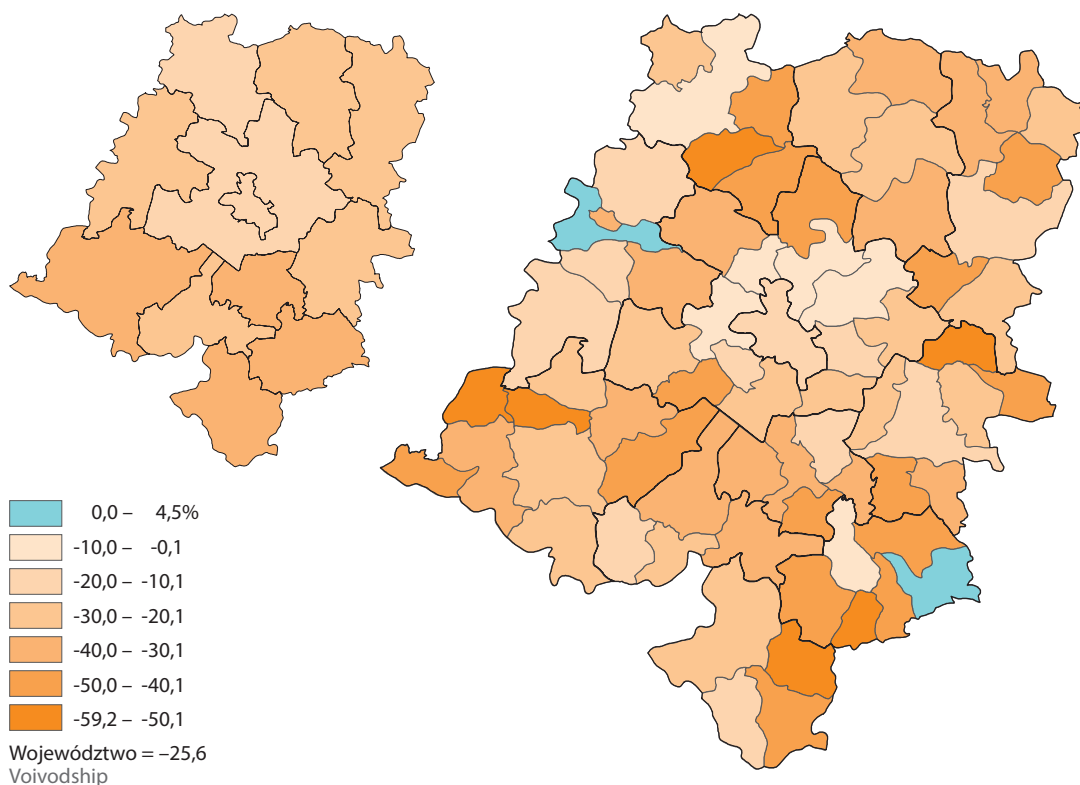
Niekorzystne zmiany liczby ludności w układzie powiatów i gmin wynikają także z prognoz populacji. W latach 2024–2060 liczba ludności zmniejszy się we wszystkich powiatach ziemskich. Najgłębszy spadek prognozowany jest w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (o 34,8%), głubczyckim (o 32,8%) i nyskim (o 31,3%). Najwolniej liczba ludności będzie spadać w powiatach: namysłowskim (o 17,7%) i opolskim (o 18,8%).

Większą zmienność liczby ludności prognozuje się w przekroju gmin. O ponad połowę zmniejszy się populacja w gminach: Świerczów (o 59,2%), Pakośławice (o 58,7%), Kolonowskie (o 57,7%), Baborów (o 54,3%), Kamiennik (o 53,4%) i Polska Cerekiew (o 51,6%). Wzrost liczby ludności prognozowany jest natomiast w gminach: Skarbimierz (o 4,5%) i Bierawa (o 1,2%).

Mapa 3. Zmiana liczby ludności w latach 2024–2060**Stan w dniu 31 grudnia**

Map 3. Population change in the years 2024–2060

As of 31 December

W analizowanych jednostkach rozmieszczenie ludności nie jest równomierne. Zależy ono od wielu czynników, w tym przyrodniczych oraz społeczno-ekonomicznych. Do charakterystyki rozmieszczenia ludności najczęściej wykorzystuje się gęstość zaludnienia.

Gęstość zaludnienia – miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium – wyrażana najczęściej w osobach na 1 km² (również w osobach na 1 ha – przy bardzo dużym zaludnieniu np. w aglomeracjach).

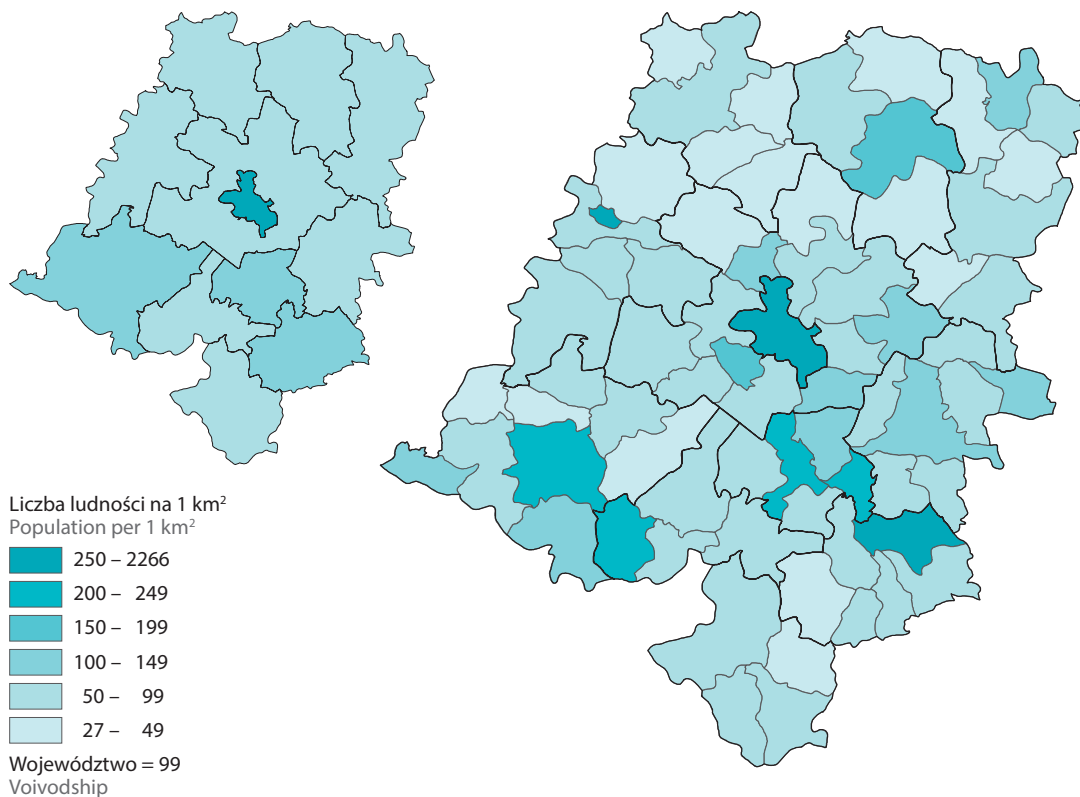
Gęstość zaludnienia w ostatnich latach wykazywała tendencję malejącą i w końcu 2024 r. wyniosła 99 wobec 102 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 119 i 122). W miastach województwa na 1 km² przypadało 561 osób, a na wsi – 51 osób. Większą zmiennością w odniesieniu do 2020 r. cechował się miernik notowany w miastach, którego poziom obniżył się o 39 osób wobec 1 osoby na wsi. W rankingu województw najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w województwie śląskim (348). Do najmniej zaludnionych należały województwa podlaskie i warmińsko-mazurskie (po 56 osób na 1 km²). Województwo opolskie zajmowało w tym zestawieniu 11 pozycję.

W układzie powiatów ziemskich gęstość zaludnienia przekraczającą średnią wojewódzką odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (137), krapkowickim (134) i nyskim (104). Najniższy wskaźnik wystąpił w powiecie namysłowskim (56 osób na 1 km²). W odniesieniu do 2020 r. gęstość zaludnienia obniżyła się we wszystkich powiatach ziemskich, z wyjątkiem opolskiego, gdzie utrzymała się na tym samym poziomie. Najgłębszy spadek odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (o 6 osób na 1 km²) oraz nyskim i prudnickim (po 4 osoby na 1 km²).

Do gmin najbardziej zaludnionych zaliczono gminy miejskie: Brzeg (2266 osób na 1 km²), Opole (842) i Kędzierzyn-Koźle (435). Najmniej osób przypadających na 1 km² odnotowano w następujących gminach wiejskich: Świerczów (27) oraz Domaszowice i Lasowice Wielkie (po 30). W relacji do 2020 r. spadek gęstości zaludnienia wystąpił w większości gmin, w tym największy w gminach miejskich: Brzeg (o 104), Kędzierzyn-Koźle (o 27) i Opole (o 15).

**Mapa 4. Gęstość zaludnienia w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 4. Population density in 2024
As of 31 December

W 2024 r. nieco ponad ¼ ludności miejskiej (25,6%) skupiona była w miastach liczących 100 tys. mieszkańców i więcej. W dalszej kolejności wysoki udział wśród ludności miejskiej stanowiły miasta liczące 10,0–19,9 tys. mieszkańców (20,6% populacji miejskiej) oraz miasta o liczbie ludności 20,0–49,9 tys. (19,4%).

W porównaniu z 2020 r. największy spadek populacji miejskiej odnotowano w miastach o liczbie ludności 50,0–99,9 tys. i wyniósł on 5,8%. Wzrost liczby ludności wystąpił tylko w miastach liczących poniżej 2,0 tys. mieszkańców (o 43,6%). Podobne tendencje obserwowano względem roku poprzedniego.

Tablica 3. Ludność miejska
Stan w dniu 31 grudnia

Table 3. Urban population
As of 31 December

Grupy miast według liczby ludności Groups of towns by number of population	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	508616	494029	490784	96,5	99,3
Poniżej 2000 mieszkańców Below 2000 population	3514	3507	5046	143,6	143,9
2000– 4999	26752	26226	25935	96,9	98,9
5000– 9999	88080	85233	84228	95,6	98,8
10000–19999	105900	102478	101239	95,6	98,8
20000–49999	99682	96121	94995	95,3	98,8
50000–99999	57148	54387	53849	94,2	99,0
100000 i więcej and more	127540	126077	125492	98,4	99,5

Wskaźnik urbanizacji – udział (%) liczby ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności.

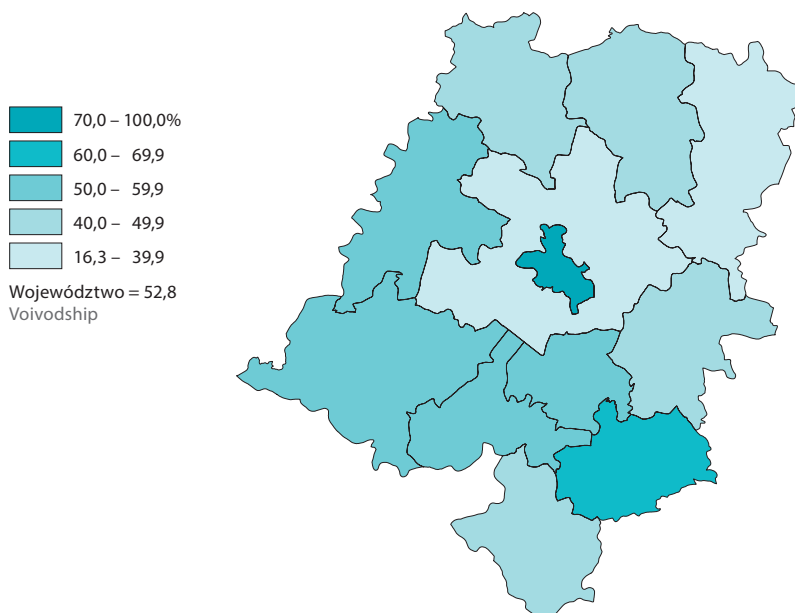
Wskaźnik urbanizacji w województwie w 2024 r. kształtował się na poziomie niższym od średniej krajowej (52,8% wobec 59,4%) i względem 2020 r., podobnie jak w kraju, uległ zmniejszeniu o 0,4 p. proc. W przekroju województw najbardziej zurbanizowanym było śląskie (75,7%), natomiast najmniej – podkarpackie (41,0%). Województwo opolskie pod względem wartości omawianego wskaźnika uplasowało się na 12 pozycji w kraju.

Spośród powiatów ziemskich województwa w końcu 2024 r. najwyższym poziomem wskaźnika urbanizacji wyróżniał się powiat kędzierzyńsko-kozielski, w którym mieszkańcy miast stanowili 63,0% ogólnej liczby ludności powiatu. Wyższy od średniej wojewódzkiej wskaźnik odnotowano także w powiatach: krapkowskim (55,9%), brzeskim (54,2%) i nyskim (52,9%). W jednym powiecie mieszkańcy miast stanowili mniej niż 20% ogólnej liczby ludności – był to powiat opolski (16,3%). W odniesieniu do 2020 r. udział ludności miejskiej obniżył się w większości powiatów, przy czym w największym stopniu w brzeskim i kędzierzyńsko-kozielskim (po 1,0 p. proc.). W powiecie namysłowskim utrzymał się na tym samym poziomie, a w powiecie krapkowickim uległ zwiększeniu (o 2,1 p. proc.).

Mapa 5. Wskaźnik urbanizacji w 2024 r.**Stan w dniu 31 grudnia**

Map 5. Urbanisation rate in 2024

As of 31 December

W końcu 2024 r. w województwie 37,9% ludności wiejskiej skoncentrowanych było w gminach liczących 7,0–9,9 tys. mieszkańców. Następnymi w kolejności pod względem wysokości udziału wśród ludności wiejskiej były gminy o wielkości 5,0–6,9 tys. mieszkańców, które skupiały 28,6% populacji wiejskiej.

W porównaniu z 2020 r. liczba ludności wiejskiej uległa zmniejszeniu w gminach o wielkości 7,0–9,9 tys. mieszkańców (o 16,4%). Najwyższym przyrostem liczby ludności wiejskiej wyróżniały się natomiast gminy liczące 10,0 tys. i więcej mieszkańców (o 17,2%) oraz gminy o liczbie ludności wiejskiej w przedziale 5,0–6,9 tys. (o 11,0%). Największe zmiany populacji wiejskiej w relacji do roku poprzedniego dotyczyły gmin liczących 7,0–9,9 tys. mieszkańców (spadek o 8,1%) oraz gmin o wielkości 5,0–6,9 tys. mieszkańców (wzrost o 6,1%).

Tablica 4. Ludność wiejska^a**Stan w dniu 31 grudnia**Table 4. Rural^a population

As of 31 December

Grupy gmin według liczby ludności Groups of gminas by number of population	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	447228	442696	439512	98,3	99,3
Poniżej 2000 mieszkańców Below 2000 population	1262	1294	1295	102,6	100,1
2000–4999	75454	73788	78086	103,5	105,8
5000–6999	113108	118304	125509	111,0	106,1
7000–9999	199544	181472	166782	83,6	91,9
10000 i więcej and more	57860	67838	67840	117,2	100,0

^a W gminach wiejskich oraz miejsko-wiejskich.
^a In rural and urban-rural gminas.

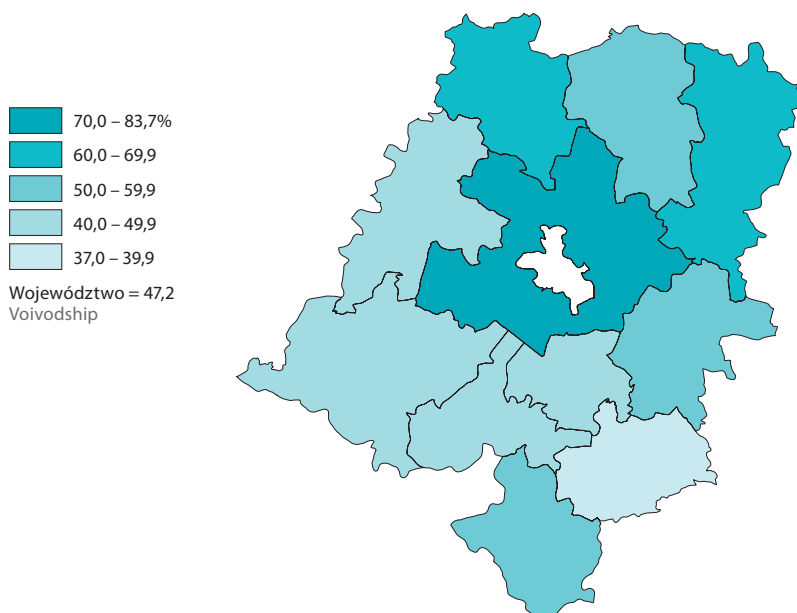
Wskaźnik ruralizacji – udział (%) liczby ludności wiejskiej w ogólnej liczbie ludności.

Na koniec 2024 r. wskaźnik ruralizacji w województwie wyniósł 47,2% wobec 40,6% w kraju (w 2020 r. odpowiednio: 46,8% i 40,2%). W ujęciu wojewódzkim ludność wiejska stanowiła ponad połowę ludności ogółem w województwach: podkarpackim (59,0%), świętokrzyskim (54,9%), lubelskim (53,8%) i małopolskim (52,2%). Najniższy odsetek ludności wiejskiej odnotowano w województwie śląskim (24,3%). Województwo opolskie w tym zestawieniu zajmowało 5 miejsce.

Spośród powiatów ziemskich województwa w 2024 r. najbardziej „wiejski” charakter miały powiaty: opolski (83,7% ludności wiejskiej), oleski (64,2%) i namysłowski (60,0%). Wyraźnie niższy odsetek ludności wiejskiej odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (37,0%). W odniesieniu do 2020 r. udział ludności wiejskiej wzrósł w większości powiatów, co jest wynikiem ogólnej tendencji przemieszczania się ludności z większych ośrodków miejskich poza ich obrzeża. Najbardziej wskaźnik ruralizacji zwiększył się w powiatach: brzeskim i kędzierzyńsko-kozielskim (po 1,0 p. proc.) oraz opolskim (o 0,8 p. proc.).

Mapa 6. Wskaźnik ruralizacji w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Ruralisation rate in 2024
 As of 31 December

Rozdział 2

Chapter 2

Ludność według płci i wieku

Population by sex and age

W końcu 2024 r. populacja kobiet liczyła 480,9 tys. osób i była o 31,5 tys. większa od populacji mężczyzn. W odniesieniu do 2020 r. liczba kobiet obniżyła się o 2,6%, a liczba mężczyzn – o 2,8% (w kraju odpowiednio: o 1,5% i o 1,7%). Prognozy wskazują na dalszy systematyczny spadek liczby kobiet i mężczyzn. W 2060 r. liczba kobiet będzie o 25,0% mniejsza niż w 2024 r., a liczba mężczyzn – o 26,3% (w kraju odpowiednio: o 17,2% i o 17,9%).

Struktura ludności według płci nie uległa większym zmianom. Podstawowymi miarami określającymi strukturę ludności według płci są udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie ludności oraz współczynnik feminizacji.

W 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, nieznacznie większość mieszkańców województwa stanowiły kobiety, których udział, podobnie jak w kraju, kształtował się na poziomie 51,7%. Wyraźniejsza ich przewaga występowała w miastach (52,7% wobec 52,8% w kraju) niż na wsi (50,6% wobec 50,1%). W relacji do 2020 r. odsetek kobiet wzrósł o 0,1 p. proc., przy jednoczesnym spadku odsetka mężczyzn o 0,1 p. proc. Podobne zmiany obserwowano w kraju.

Tablica 5. Ludność według płci
Stan w dniu 31 grudnia
Table 5. Population by sex
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	955844	936725	930296	97,3	99,3
Mężczyźni Males	462368	452531	449412	97,2	99,3
Kobiety Females	493476	484194	480884	97,4	99,3
na 100 mężczyzn per 100 males	107	107	107	.	.

O przewadze liczebnej kobiet informuje także wartość współczynnika feminizacji.

Współczynnik feminizacji – określa wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn.

W latach 2020–2024 w województwie, podobnie jak w kraju, współczynnik kształtował się na poziomie 107. Bardziej sfeminizowana była ludność miejska niż wiejska. W 2024 r. w miastach województwa na 100 mężczyzn przypadało 111 kobiet, a na obszarach wiejskich – 102 (w kraju odpowiednio: 112 i 101).

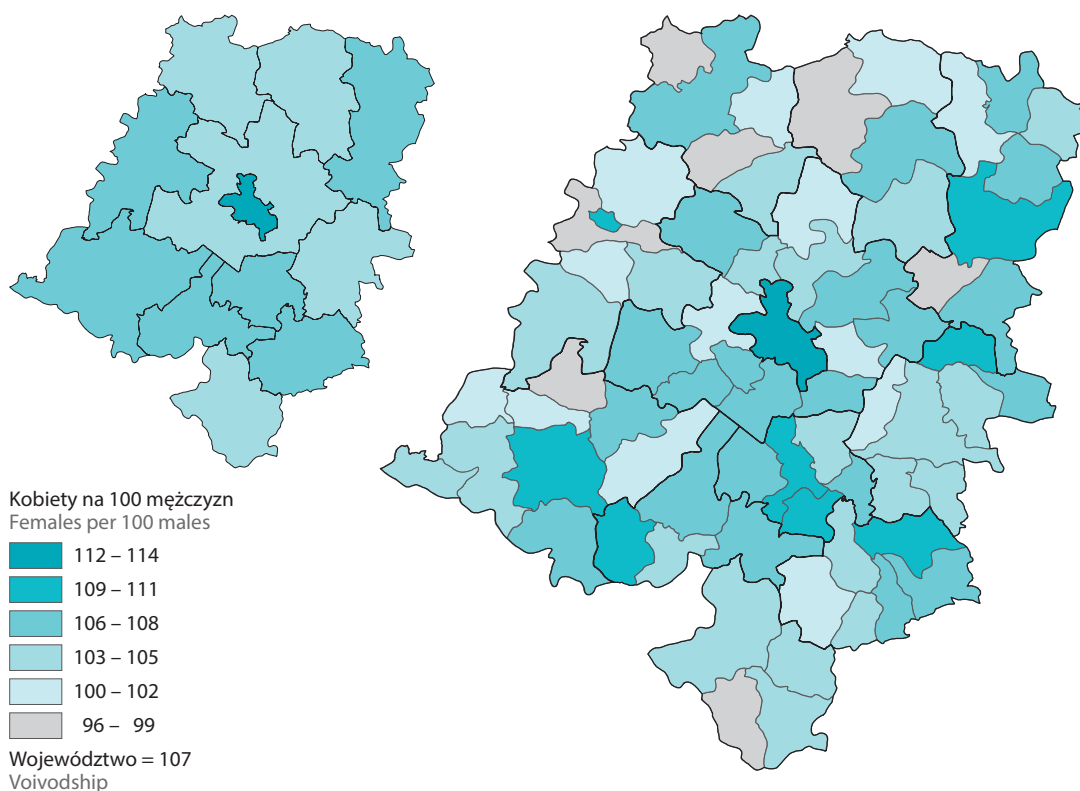
W 2024 r. współczynnik feminizacji na poziomie średniej krajowej (107), poza województwem opolskim, odnotowano także w województwach: kujawsko-pomorskim i lubelskim. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w województwie łódzkim (110), a najmniej – w podkarpackim (104).

W 2024 r. we wszystkich powiatach ziemskich odnotowano przewagę liczebną kobiet nad liczbą mężczyzn. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn (po 108) przypadało w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim, krapkowickim i prudnickim. Najniższy współczynnik feminizacji odnotowano w powiecie głubczyckim (103).

Większe zróżnicowanie omawianego współczynnika obserwowano w przekroju gmin. W większości gmin było więcej kobiet niż mężczyzn. Największa przewaga liczebna kobiet (ponad 110 kobiet na 100 mężczyzn) wystąpiła w gminach: m. Opole (114) oraz m. Brzeg i Krapkowice (po 111). Podobna liczba kobiet i mężczyzn (współczynnik feminizacji na poziomie 100) miała miejsce w gminach: Bieczyna i Pakosławice. Przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet odnotowano w siedmiu gminach, w tym największą w gminach: Branice i Świerczów, w których współczynnik feminizacji kształtował się na poziomie odpowiednio: 96 i 97.

**Mapa 7. Współczynnik feminizacji w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 7. Fertility ratio in 2024
As of 31 December

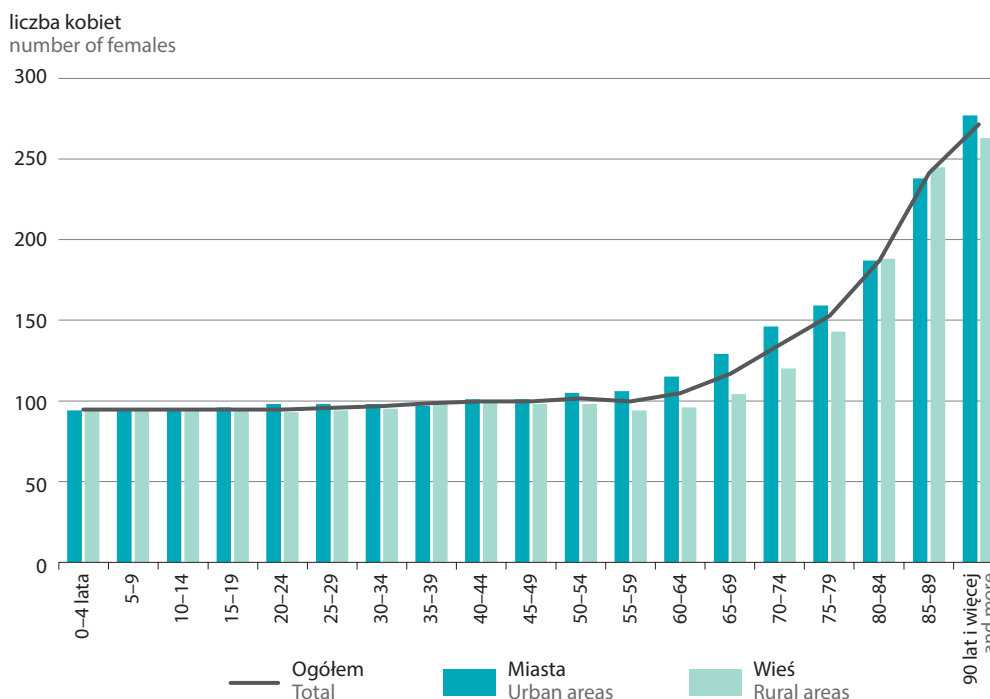
Wartość współczynnika feminizacji zmieniała się w zależności od wieku. Z analizy danych według pięcioletnich grup wieku wynika, że w końcu 2024 r. przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet utrzymywała się do grupy wieku 35–39 lat. Na obserwowaną w najmłodszych grupach wieku większą liczbę mężczyzn niż kobiet wpływ miała m.in. nadwyżka liczby urodzeń chłopców nad dziewczynkami (w latach 2000–2024 w województwie tylko w 2023 r. wśród urodzeń żywych przeważały dziewczynki).

Od grupy wieku 60–64 lata przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami systematycznie wzrastała i w najstarszej grupie wieku (90 lat i więcej) wyniosła 271 kobiet na 100 mężczyzn, co wynika m.in. z obserwowanej nadumieralności mężczyzn w starszych grupach wieku oraz krótszego przeciętnego dalszego trwania życia mężczyzn niż kobiet.

Współczynnik feminizacji odmiennie kształtuje się w poszczególnych grupach wieku ze względu na miejsce zamieszkania. W miastach przewagę liczebną kobiet obserwowano od grupy wieku 40–44 lata, gdzie na 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet. W kolejnych grupach wieku wartość współczynnika feminizacji wzrastała i w grupie wieku 90 lat i więcej wyniosła 277. Wśród ludności wiejskiej w większej liczbie grup wieku przeważali liczebnie mężczyźni – nadwyżka ich liczby utrzymywała się we wszystkich grupach wieku do 64 roku życia (z wyjątkiem grupy wieku 35–39 lat, gdzie liczba kobiet i mężczyzn była zbliżona). Od grupy wieku 65–69 lat liczba kobiet systematycznie zwiększała się i w najstarszej grupie wieku na 100 mężczyzn przypadały już 263 kobiety.

**Wykres 4. Współczynnik feminizacji według grup wieku w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 4. Fertility ratio by age groups in 2024
As of 31 December

Zmianę wartości współczynnika feminizacji w zależności od wieku potwierdzają dane według ekonomicznych i biologicznych grup wieku. Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym (tj. w wieku do 17 lat) oraz produkcyjnym (tj. w grupie wieku: dla mężczyzn 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat) niezmiennie obserwowano liczebną przewagę mężczyzn nad kobietami. W 2024 r. współczynnik feminizacji w omawianych grupach wieku wyniósł odpowiednio: 95 i 88. W wieku poprodukcyjnym (tj. dla mężczyzn 65 lat i więcej, dla kobiet 60 lat i więcej) występowała natomiast dominacja liczebna kobiet, która osiągnęła poziom 186 kobiet na 100 mężczyzn. Porównanie z 2020 r. wskazuje, że liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w grupie wieku przedprodukcyjnego i produkcyjnego nie zmieniła się, podczas gdy w grupie wieku poprodukcyjnego uległa zmniejszeniu.

Tablica 6. Współczynnik feminizacji według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia

Table 6. Fertility ratio by economic age groups
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	107	111	107	111	107	111
w wieku: aged:						
Przedprodukcyjnym Pre-working	95	95	95	95	95	95
Produkcyjnym Working	88	90	88	90	88	90
Poprodukcyjnym Post-working	200	205	190	196	186	193

Analiza współczynnika feminizacji według biologicznych grup wieku w 2024 r. również wykazała, że przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet była zauważalna w najmłodszych rocznikach (grupa wieku 0–14 lat), gdzie na 100 mężczyzn przypadało 95 kobiet. Zbliżoną liczbę kobiet i mężczyzn (współczynnik feminizacji na poziomie 99) odnotowano w grupie wieku 15–64 lata. Wyraźnie więcej kobiet niż mężczyzn było w grupie wieku 65 lat i więcej – na 100 mężczyzn przypadało 146 kobiet. W odniesieniu do 2020 r. współczynnik feminizacji w grupach wieku: 0–14 lat i 15–64 lata kształtował się na podobnym poziomie, przy spadku w grupie wieku 65 lat i więcej.

Tablica 7. Współczynnik feminizacji według biologicznych grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia

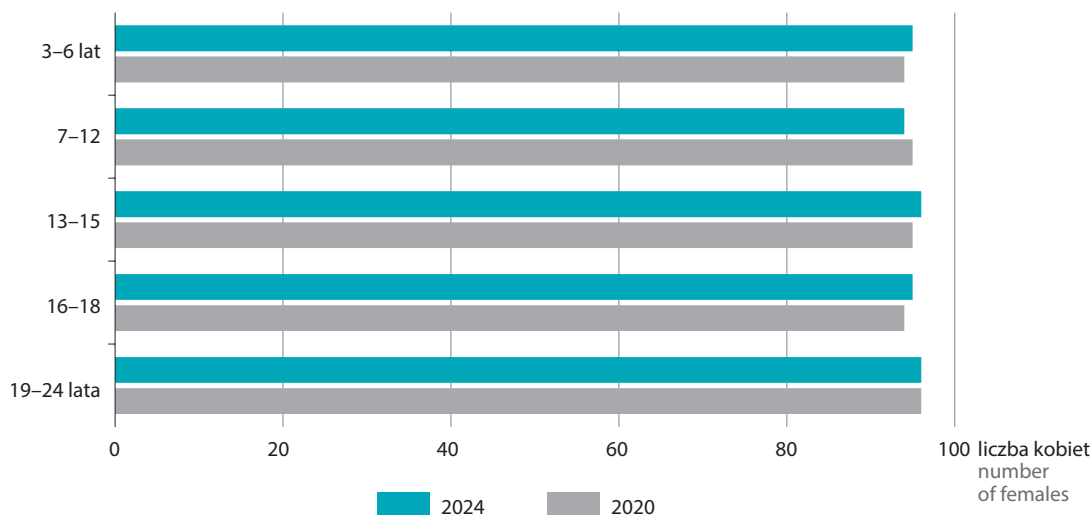
Table 7. Fertility ratio by biological age groups
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	107	111	107	111	107	111
0–14 lat	95	95	95	95	95	95
15–64	99	102	99	102	99	102
65 lat i więcej and more	150	155	147	155	146	155

Dominację liczby mężczyzn nad liczbą kobiet wśród ludności w młodszych rocznikach jeszcze bardziej uwypukla analiza współczynnika feminizacji według edukacyjnych grup wieku. W 2024 r. omawiany miernik przyjmował w województwie wartości od 94 w grupie wieku 7–12 lat do 96 w grupach wieku: 13–15 lat i 19–24 lata. W relacji do 2020 r. zmiany wartości współczynnika feminizacji w poszczególnych edukacyjnych grupach wieku były nieznaczne.

Wykres 5. Współczynnik feminizacji według edukacyjnych grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia

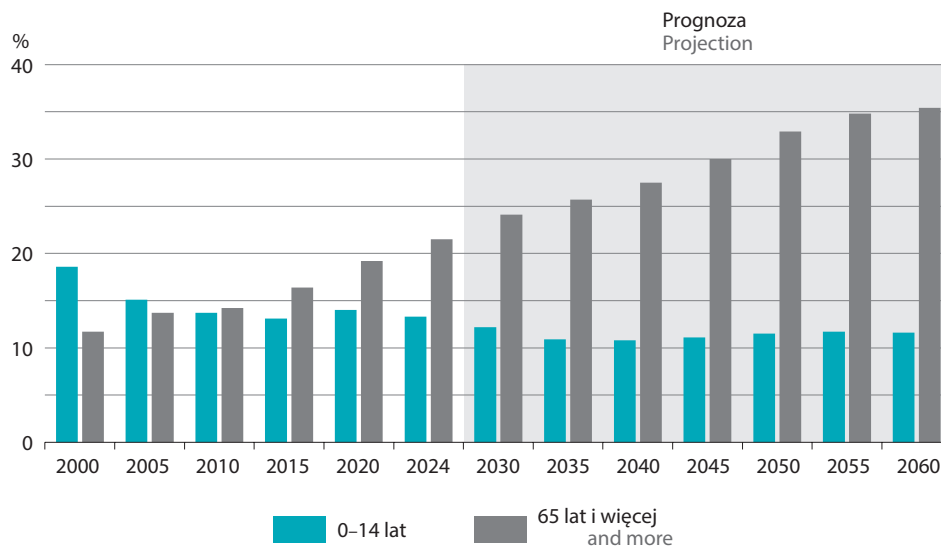
Chart 5. Feminity ratio by educational age groups
 As of 31 December

Analiza liczby ludności według wieku wykazała, że systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, przy równoczesnym wzroście liczby ludności w starszych rocznikach. W 2024 r. w województwie liczba dzieci (0–14 lat) wyniosła 123,6 tys., a liczba osób starszych (65 lat i więcej) – 200,3 tys. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci spadła o 7,6%, a liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrosła o 9,3% (w kraju odpowiednio: o 7,6% i o 9,5%). Prognozuje się, że w 2060 r. w województwie liczba dzieci wyniesie 79,9 tys., co w relacji do 2024 r. oznacza spadek o 35,3% (w kraju – o 28,1%), natomiast liczba osób starszych osiągnie poziom 245,3 tys. i względem 2024 r. wzrośnie o 22,4% (w kraju – o 30,4%).

Wykres 6. Udział dzieci i osób starszych w liczbie ludności ogółem
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 6. Share of children and elderly people in the number of total population
 As of 31 December

W 2024 r. udział ludności w wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w województwie kształtował się na poziomie 13,3%, tj. o 0,7 p. proc. niższym wobec 2020 r. W kraju udział dzieci wyniósł 14,6% i obniżył się o 1,0 p. proc. względem 2020 r. Zgodnie z prognozą ludności, odsetek osób w wieku 0–14 lat w 2060 r. w województwie osiągnie poziom 11,6% (w kraju – 12,8%).

Ze względu na miejsce zamieszkania w 2024 r. wyższy udział osób w wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem obserwowano na wsi niż w miastach (14,2% wobec 12,5%). Tymczasem w odniesieniu do 2020 r. liczebność tej grupy wieku bardziej zmniejszyła się w miastach (o 9,5%) niż na wsi (o 5,7%).

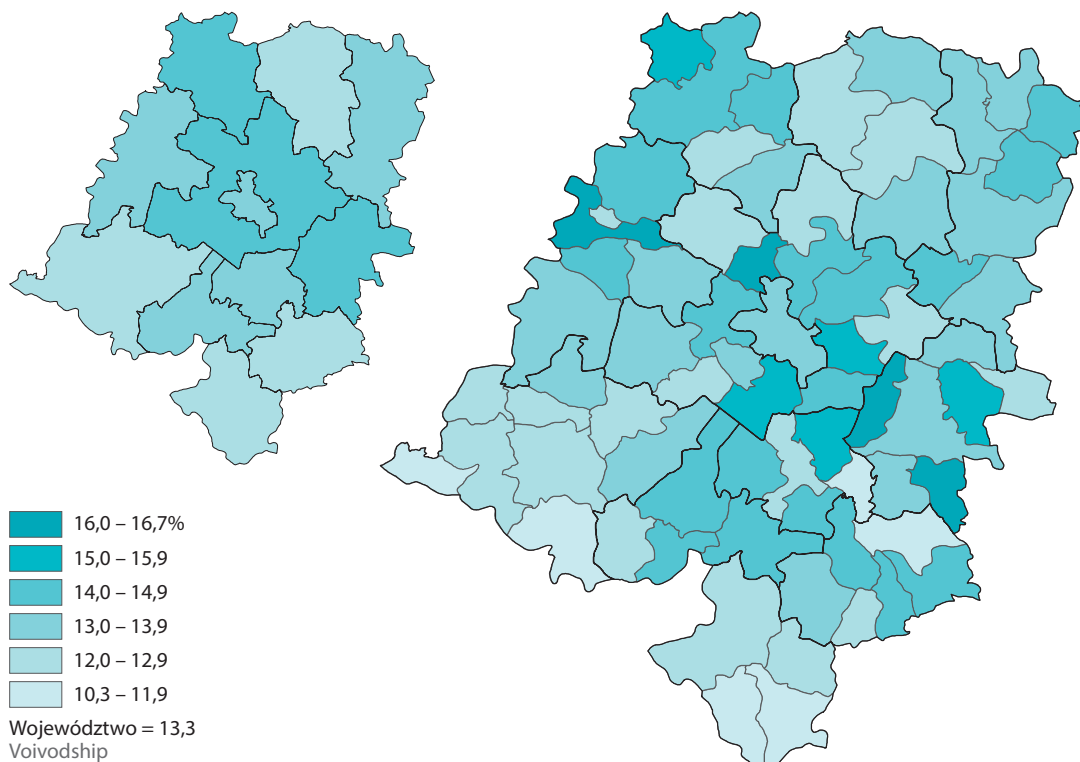
W przekroju województw najwyższy udział dzieci w liczbie ludności ogółem (powyżej 15%) odnotowano w województwach: pomorskim (15,8%), mazowieckim (15,7%) oraz małopolskim i wielkopolskim (po 15,6%), a najniższy – w świętokrzyskim (13,2%). Województwo opolskie uplasowało się na 13 miejscu.

Analiza udziału osób w wieku 0–14 lat w ludności ogółem w powiatach ziemskich województwa wykazała, że w 2024 r. najwyższy jego poziom wystąpił w powiecie namysłowskim (14,5%), a najniższy – w powiecie głubczyckim (12,0%).

W 2024 r. w większości gmin (czterdzieści jeden) odsetek dzieci przekraczał średnią wojewódzką, a jego najwyższy poziom odnotowano w gminach: Skarbimierz (16,7%), Izbicko (16,4%), Ujazd (16,2%) i Dobrzeń Wielki (16,0%). Najmniej osób w wieku 0–14 lat było w gminie Branice (10,3%).

**Mapa 8. Udział ludności w grupie wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 8. Share of population aged 0–14 in the number of total population in 2024
As of 31 December

Zmiany zaobserwowano również w liczbie i strukturze ludności według edukacyjnych grup wieku, tj. grup prezentujących liczbę mieszkańców według etapów kształcenia.

W 2024 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym (tj. 3–6 lat) wyniosła 32,7 tys. i stanowiła 17,1% zbiorowości edukacyjnej. W porównaniu z 2020 r. liczba tych dzieci zmniejszyła się o 8,5% (w kraju – o 8,0%). Dzieci w wieku szkolnym (7–12 lat) było 54,1 tys., tj. o 2,8% mniej niż w 2020 r. (w kraju – o 3,8%). Ich udział wyniósł 28,3% omawianej zbiorowości. W kolejnych dwóch grupach edukacyjnych obserwowano wzrost liczebności osób w odniesieniu do 2020 r. W grupie wieku 13–15 lat liczba osób zwiększyła się o 9,1%, a w grupie wieku 16–18 lat – o 11,6% (w kraju odpowiednio: o 11,2% i o 15,0%). Zbiorowość potencjalnych studentów (19–24 lata) liczyła 49,2 tys. osób i była o 9,2% mniejsza niż w 2020 r. (w kraju – o 7,7%). Osoby w wieku 19–24 lata stanowiły 25,7% zbiorowości edukacyjnej.

Prognozuje się, że w 2060 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym wyniesie 20,2 tys. i w relacji do 2024 r. ulegnie zmniejszeniu o 38,3% (w kraju – o 30,9%), co będzie największym notowanym spadkiem wśród wszystkich edukacyjnych grup wieku.

**Tablica 8. Ludność według edukacyjnych grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 8. Population by educational age groups
As of 31 December

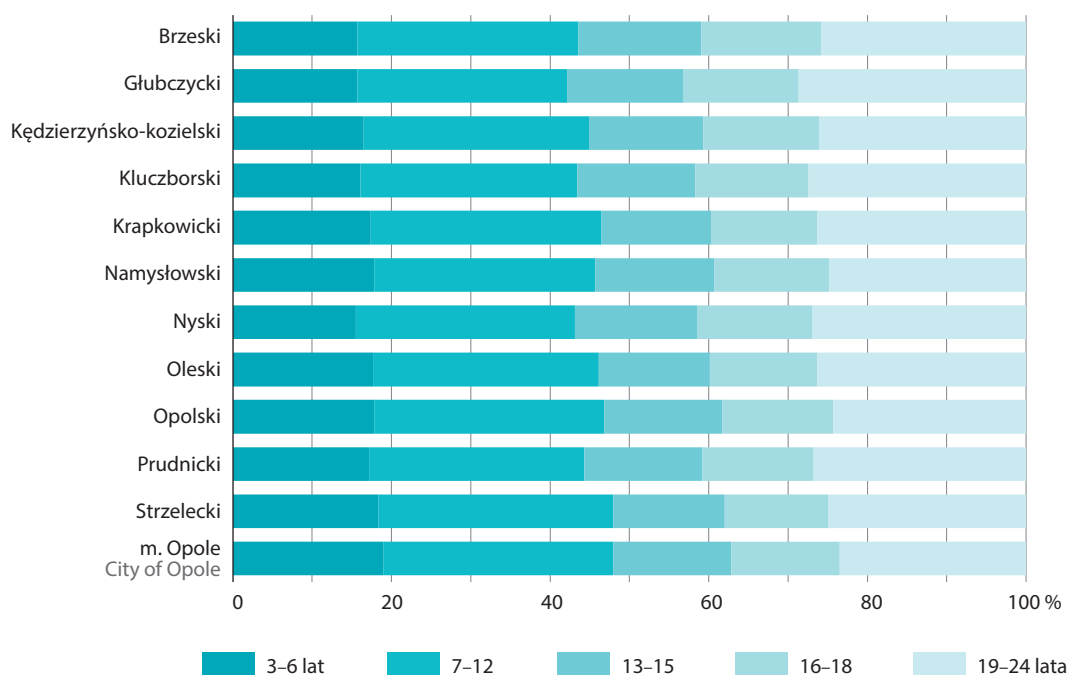
Wyszczególnienie Specification	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	195575	192518	191160	97,7	99,3
3– 6 lat	35744	34553	32695	91,5	94,6
7–12	55616	53796	54067	97,2	100,5
13–15	25886	28609	28239	109,1	98,7
16–18	24156	25862	26947	111,6	104,2
19–24 lata	54173	49698	49212	90,8	99,0

Zróznicowanie struktury ludności według edukacyjnych grup wieku w województwie obserwowano również w wymiarze wszystkich powiatów. W 2024 r. w grupie wieku 3–6 lat najwyższy odsetek wystąpił w m. Opolu (19,0% ogółu zbiorowości edukacyjnej w powiecie), a najniższy w powiecie nyskim (15,5%). W grupie wieku 7–12 lat najwyższym udziałem wyróżniał się powiat strzelecki (29,6%), a najniższy odnotowano w powiecie głubczyckim (26,5%). Biorąc pod uwagę grupę wieku 13–15 lat najwyższym odsetkiem charakteryzował się powiat brzeski (15,5%), a najniższym powiat krapkowicki (13,8%). W grupie wieku 16–18 lat pod względem wysokości odsetka dominował powiat brzeski (15,1%), a najniższą wartość przyjmował w powiecie strzeleckim (13,0%). W najstarszej z grup edukacyjnych, tj. w grupie wieku 19–24 lata udział ludności wahał się od 23,5% w m. Opolu do 28,7% w powiecie głubczyckim.

W województwie w 2024 r. w strukturze ludności według edukacyjnych grup wieku, podobnie jak w kraju, nie odnotowano zależności pomiędzy płcią oraz miejscem zamieszkania i tak jak w 2020 r. mężczyźni stanowili ponad połowę ludności we wszystkich przekrojach (ogółem/miasto/wieś).

Wykres 7. Ludność według edukacyjnych grup wieku w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 7. Population by educational age groups in 2024
 As of 31 December

W strukturze ludności według wieku znaczący odsetek stanowiły osoby w wieku 65 lat i więcej. Udział tych osób w ludności ogółem z roku na rok kształtuje się na wyższym poziomie, determinując postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Do podstawowych miar określających zaawansowanie tego procesu zalicza się: współczynnik starości demograficznej, indeks starości oraz medianę wieku.

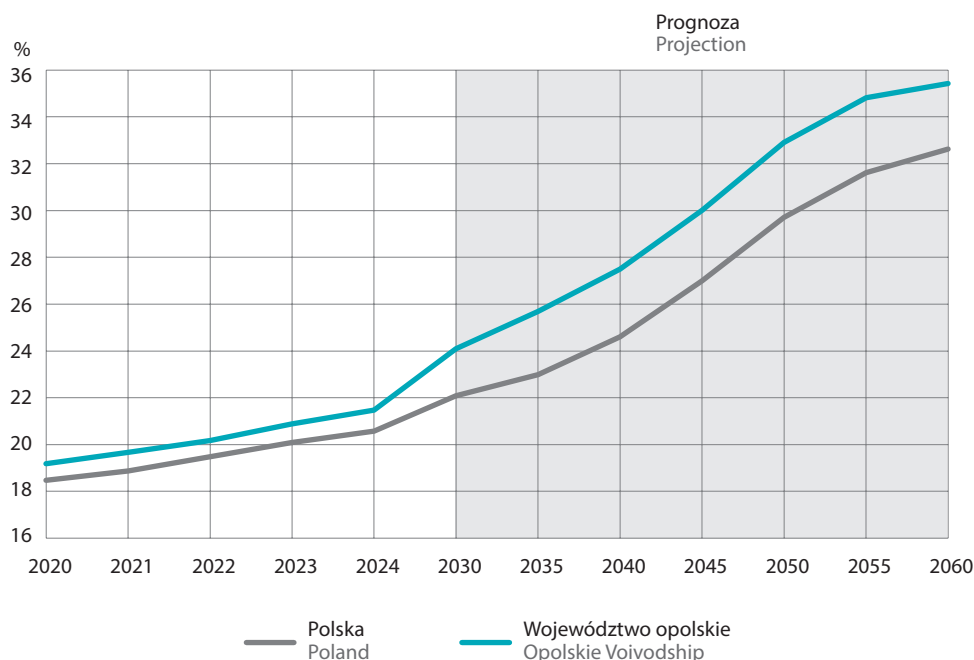
Do określenia, czy dana populacja jest stara wykorzystywany jest m.in. współczynnik starości demograficznej, wyrażony udziałem liczby osób w wieku 65 lat i więcej w liczbie ludności ogółem. Zgodnie z przedstawionymi w końcu lat 50. XX wieku rekomendacjami ONZ społeczeństwo, w którym 6% ludności jest w wieku 65 lat i więcej, można nazwać starym.

Współczynnik starości demograficznej – relacja liczby osób w starszym wieku (65 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności.

W 2024 r. ludność w wieku 65 lat i więcej stanowiła 21,5% ludności ogółem wobec 19,2% w 2020 r. W kraju współczynnik starości demograficznej kształtował się na nieco niższym poziomie (20,6% wobec 18,5% w 2020 r.). Zgodnie z prognozami w 2060 r. współczynnik ten w województwie wzrośnie do 35,4%, a w kraju – do 32,6%.

Wykres 8. Współczynnik starości demograficznej
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Demographic rate of ageing
 As of 31 December

W 2024 r. wyższy udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności odnotowano dla kobiet niż dla mężczyzn (24,7% wobec 18,1%). Różnica w poziomie współczynnika starości demograficznej widoczna była również ze względu na miejsce zamieszkania. W miastach województwa współczynnik kształtował się na poziomie 23,8%, podczas gdy na wsi osiągnął wartość 19,0%.

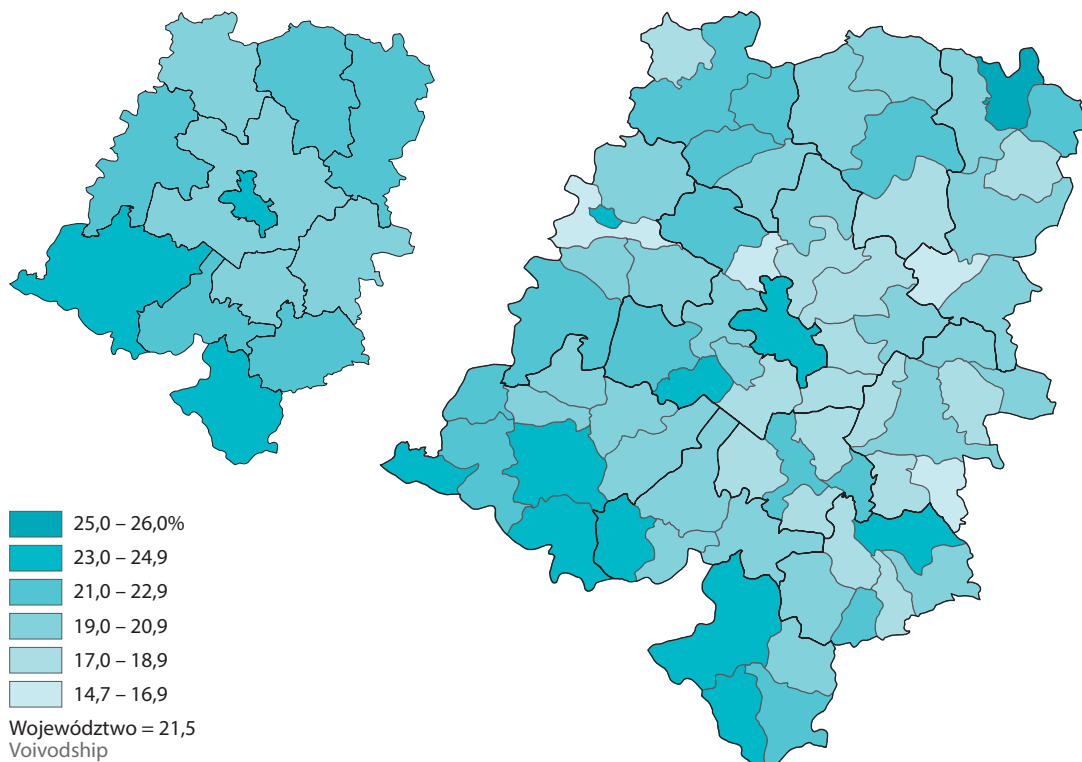
Współczynnik starości demograficznej w przekroju województw w 2024 r. przyjmował wartości od 18,8% w województwie małopolskim do 23,2% w województwie świętokrzyskim. Województwo opolskie, razem z województwem dolnośląskim, zajęło w tym zestawieniu 6 lokatę.

Biorąc pod uwagę powiaty ziemskie województwa, to w 2024 r. w większości z nich odsetek osób w wieku 65 lat i więcej przekroczył 20%, osiągając najwyższy poziom w powiecie głubczyckim (23,3%). W powiatach opolskim i strzeleckim współczynnik starości demograficznej kształtował się na najniższym poziomie i wyniósł odpowiednio: 19,4% i 19,5%.

W ujęciu gmin współczynnik starości demograficznej wykazywał większe zróżnicowanie. Najkorzystniejszy poziom współczynnika wystąpił w gminach: Skarbimierz (14,7%), Ujazd (15,9%) i Dobrzeń Wielki (16,4%). W jedenastu gminach poziom współczynnika przekroczył 23%, przyjmując najwyższe wartości w gminach: Praszka (26,0%), Nysa (24,6%) oraz Branice i Tułowice (po 24,4%).

**Mapa 9. Współczynnik starości demograficznej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 9. Demographic rate of ageing in 2024
As of 31 December

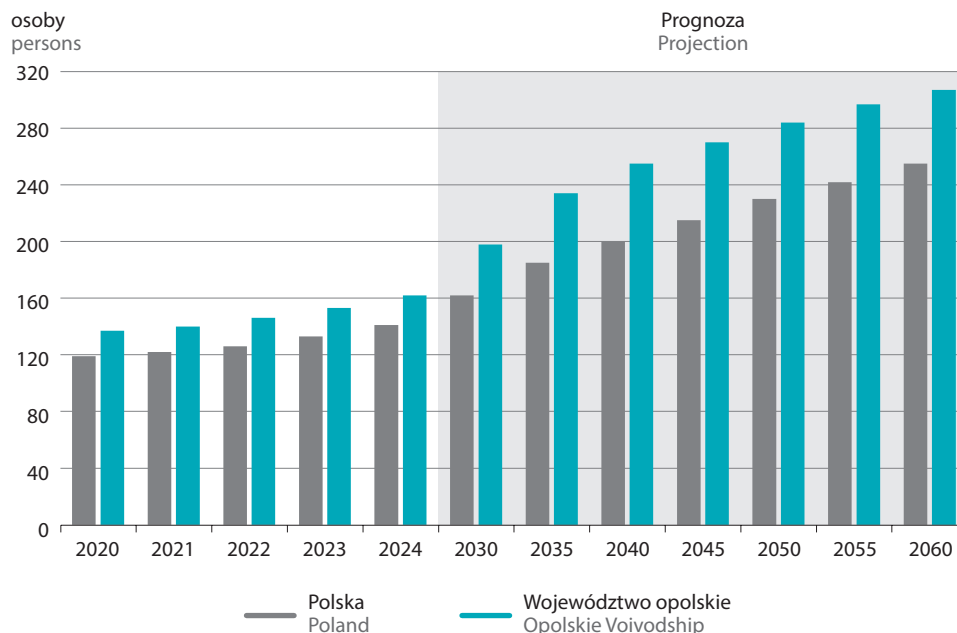
W strukturze ludności bardzo istotne są również udziały poszczególnych grup wieku w populacji ogółem, obrazujące zastępowalność pokoleń. Indeks starości, przedstawiający relacje pokolenia dziadków (osób w wieku 65 lat i więcej) do pokolenia wnuczków (0–14 lat), również potwierdza postępujący proces starzenia się ludności.

Indeks starości – relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

W województwie wartość indeksu starości systematycznie wzrastała. W 2020 r. na 100 wnuczków przypadało 137 dziadków, a w 2024 r. – już 162 (w kraju odpowiednio: 119 i 141). Z prognozy ludności wynika, że w 2060 r. w województwie liczba dziadków będzie ponad 3-krotnie większa od liczby wnuczków, a indeks wyniesie 307 (w kraju – 255).

Wykres 9. Indeks starości
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 9. Ageing ratio
 As of 31 December

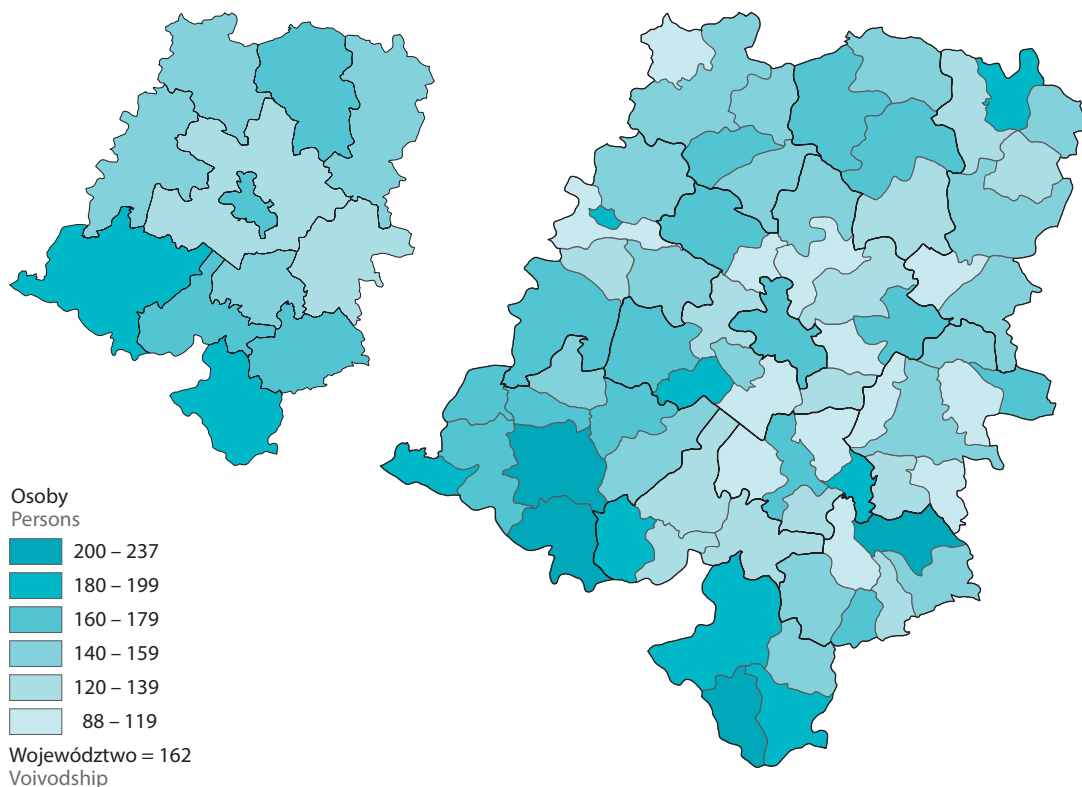
Różnice w poziomie wskaźnika widoczne są w przekroju według płci i miejsca zamieszkania. W 2024 r. wyższy indeks starości obserwowano wśród kobiet (198 wobec 169 w 2020 r.) niż wśród mężczyzn (129 wobec 107). Z uwagi na miejsce zamieszkania, to więcej dziadków w przeliczeniu na 100 wnuczków odnotowano w miastach (191 wobec 134 na wsi). W porównaniu z 2020 r. indeks starości zwiększył się zarówno w miastach (o 33 osoby), jak i na wsi (o 19 osób).

Indeks starości przekraczający średnią krajową obserwowano w jedenastu województwach. Największa przewaga dziadków nad wnukami wystąpiła w województwach: świętokrzyskim, łódzkim i zachodnio-pomorskim (odpowiednio: 176, 167 i 163). Dla porównania, najmniej dziadków przypadających na 100 wnuczków, odnotowano w województwach: małopolskim i pomorskim (po 120). Województwo opolskie w tym rankingu zajęło 4 lokatę.

W 2024 r. wśród powiatów ziemskich największą liczbą dziadków przypadającą na 100 wnuczków wyróżniał się powiat głubczycki (194). W powiecie prudnickim indeks starości kształtował się na poziomie średniej wojewódzkiej. Najmniejsza przewaga dziadków nad wnukami wystąpiła w powiatach: opolskim i strzeleckim (po 138).

W przekroju gmin najmniej korzystna sytuacja miała miejsce w gminach: Branice (237 dziadków na 100 wnuczków), m. Kędzierzyn-Koźle (208), Nysa (201) i Głuchołazy (200). Przewaga liczby wnuczków nad dziadkami wystąpiła w dwóch gminach: Skarbimierz (88) i Ujazd (98).

Mapa 10. Indeks starości w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
 Map 10. Ageing ratio in 2024
 As of 31 December

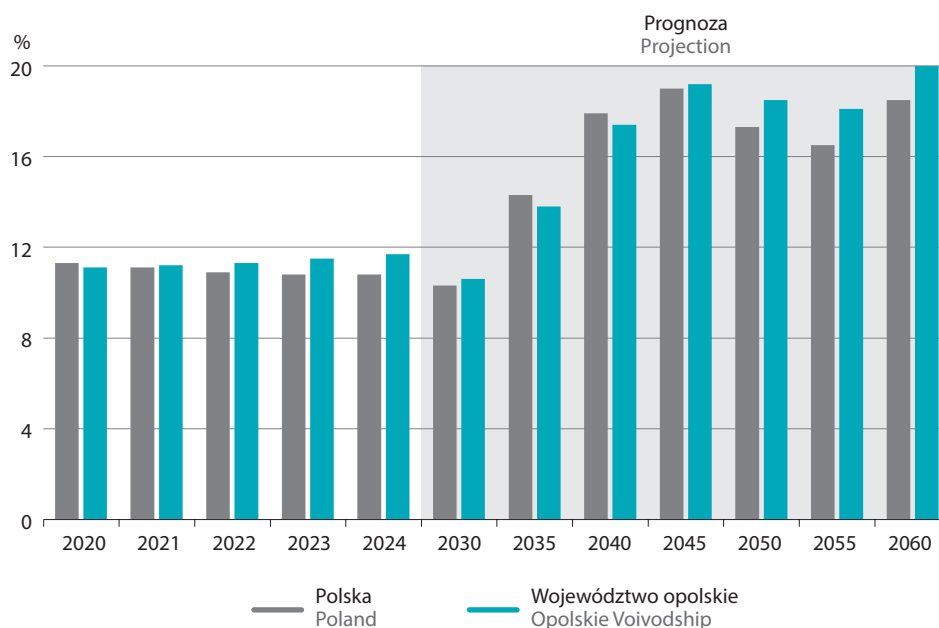

Miernikiem obrazującym skalę starzenia się społeczeństwa jest tzw. zjawisko „podwójnego starzenia się”, określone relacją liczby osób w wieku 85 lat i więcej do liczby osób w wieku 65 lat i więcej. W latach 2020–2024 poziom omawianego miernika w województwie opolskim wzrastał z roku na rok.

W 2024 r. osoby w wieku 85 lat i więcej stanowiły 11,7% liczby osób w wieku 65 lat i więcej (w kraju – 10,8%). W odniesieniu do 2020 r. udział ten w województwie uległ zwiększeniu (o 0,6 p. proc.), podczas gdy w kraju obserwowany był odmienny kierunek zmian (spadek o 0,5 p. proc.). Prognozuje się, że w 2060 r. udział osób w wieku 85 lat i więcej wzrośnie blisko 2-krotnie i będzie wynosił 20,0% liczby osób w wieku 65 lat i więcej (w kraju – 18,5%).

Wykres 10. Udział ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 10. Share of population aged 85 and more in the number of population aged 65 and more
 As of 31 December

Analizowany udział osób zmieniał się w zależności od płci i w 2024 r. wśród kobiet był wyraźnie wyższy niż wśród mężczyzn (14,1% wobec 8,2%). Podobna sytuacja wystąpiła w 2020 r. (13,2% wobec 8,0%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, wyższy udział tych osób był na wsi i kształtował się na poziomie 12,4% wobec 11,2% w miastach (w 2020 r. odpowiednio: 12,2% i 10,4%).

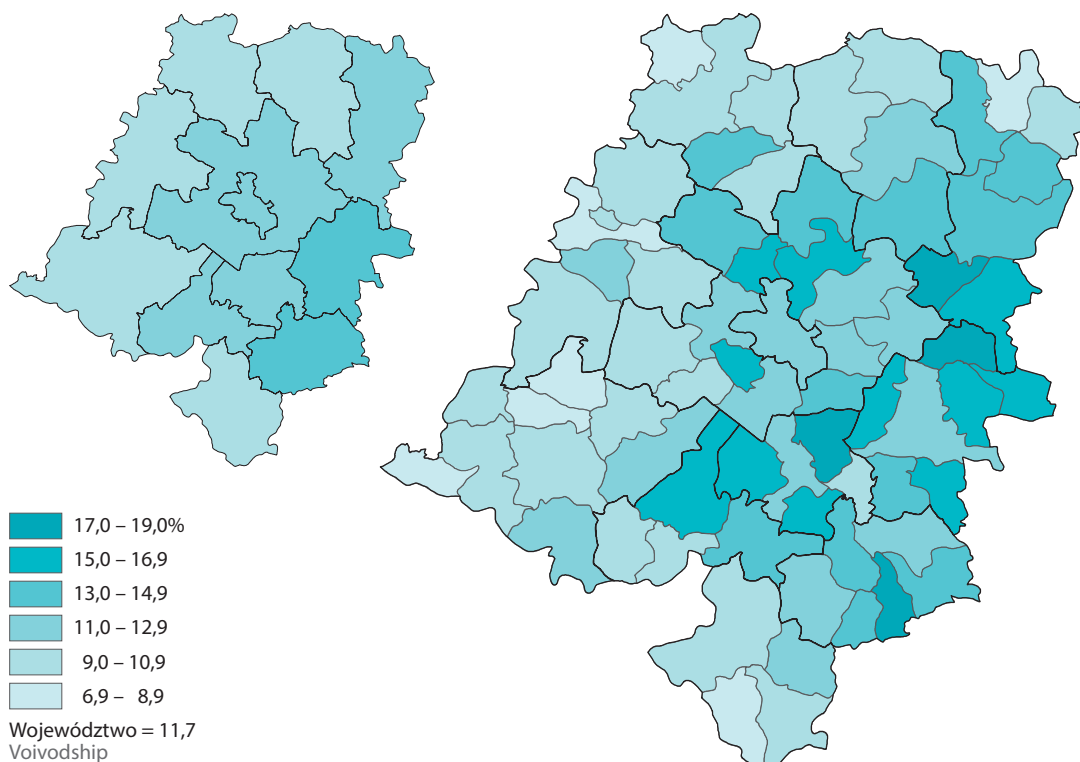
W układzie województw w 2024 r. najwyższy poziom relacji wyrażonej liczbą osób w wieku 85 lat i więcej do liczby osób w wieku 65 lat i więcej wystąpił w województwie podlaskim (12,5%), natomiast najniższy w województwie lubuskim (9,2%). Województwo opolskie, razem z województwem podkarpackim, uplasowało się na 4 miejscu.

Spośród powiatów ziemskich województwa w 2024 r. zjawisko „podwójnego starzenia się” najsilniej występowało w powiecie strzeleckim, w którym udział osób w wieku 85 lat i więcej w liczbie osób w wieku 65 lat i więcej osiągnął wartość 13,9%. Najniższym udziałem cechował się powiat namysłowski z wynikiem na poziomie 9,8%.

Analiza omawianego miernika na poziomie gmin wykazała jego duże zróżnicowanie. Odsetek najstarszej ludności w liczbie osób starszych przekraczający 15% odnotowano w czternastu gminach, w szczególności w gminach: Cisek (19,0%), Zębówice (18,2%) i Kolonowskie (17,6%). Najmniej osób w wieku 85 lat i więcej w liczbie osób w wieku 65 lat i więcej mieszkało w gminach: Pakosławice i Praszka (po 6,9%) oraz Skarbimierz (7,0%).

Mapa 11. Udział ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 11. Share of population aged 85 and more in the number of population aged 65 and more in 2024 As of 31 December

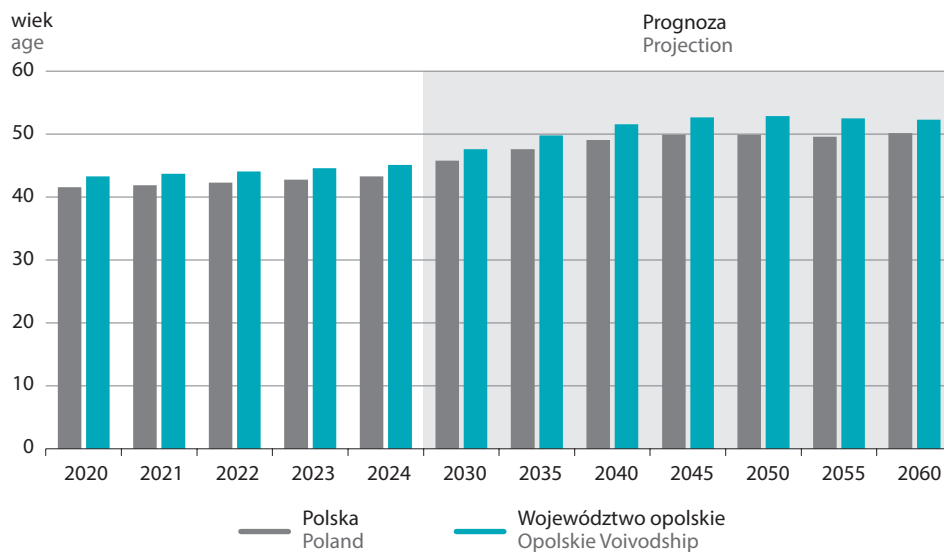
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności – wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości (np. zamieszkującej określone terytorium). Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa województwa opolskiego ilustruje również wzrostowy trend mediany wieku. W 2024 r. wyniosła ona 45,1 roku i w ciągu minionych 5 lat wzrosła o 1,8 roku. Tymczasem mediana wieku statystycznego mieszkańca Polski osiągnęła poziom 43,3 roku i względem 2020 r. zwiększyła się o 1,7 roku. Wzrost wieku środkowego jest wynikiem wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz coraz mniejszej liczby urodzeń. Zgodnie z prognozami w 2060 r. mediana wieku w województwie wzrośnie do 52,3 roku, a w kraju – do 50,2 roku.

Ze względu na miejsce zamieszkania w województwie wyższą medianą cechowali się mieszkańcy miast niż wsi (46,0 lat wobec 44,0 lata). W odniesieniu do 2020 r. omawiany miernik w miastach wzrósł o 1,9 roku, a na wsi – o 1,6 roku. Biorąc pod uwagę płeć, wyższym wiekiem środkowym wyróżniały się kobiety (46,7 roku wobec 43,6 roku dla mężczyzn), przy czym od 2020 r. zarówno kobiety, jak i mężczyźni starzeli się w podobnym tempie (wzrost wieku środkowego po 1,8 roku).

Wykres 11. Mediana wieku ludności
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 11. Median age of population
 As of 31 December

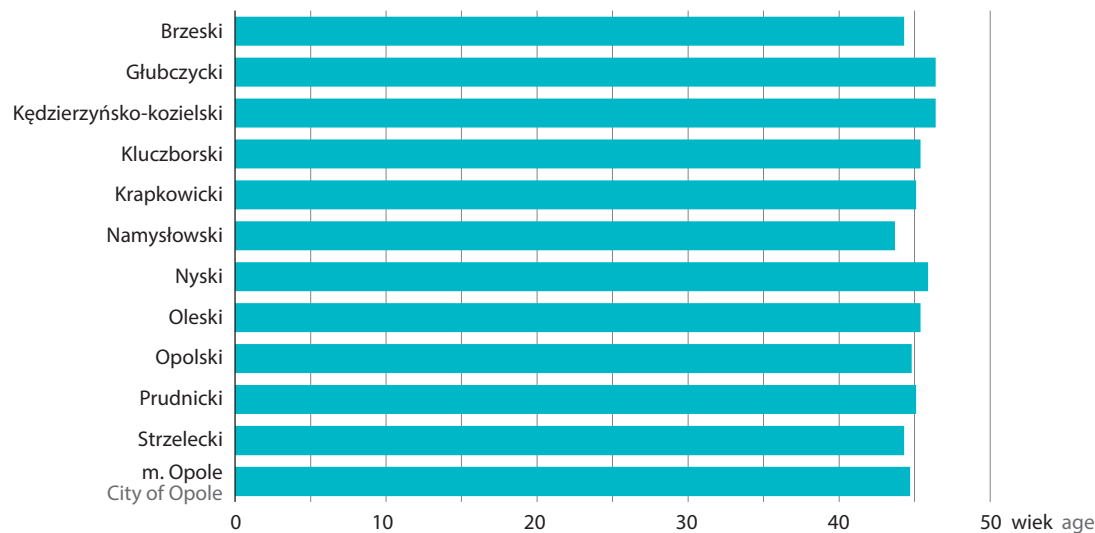

W przekroju województw, opolskie znalazło się w czołówce najstarszych regionów, zajmując 2 lokatę, po województwie świętokrzyskim, w którym mediana osiągnęła najwyższą wartość (45,4 roku). Do najmłodszych województw należały: małopolskie (41,6 roku) oraz pomorskie (41,7 roku).

Wśród wszystkich powiatów województwa w 2024 r. najstarsi byli mieszkańcy powiatu głubczyckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego (mediana wieku po 46,4 roku), a najmłodszy zamieszkiwali powiat namysłowski (43,7 roku). Względem 2020 r. w największym stopniu wiek środkowy zwiększył się w powiatach: kluczborskim i namysłowskim (po 2,0 lata).

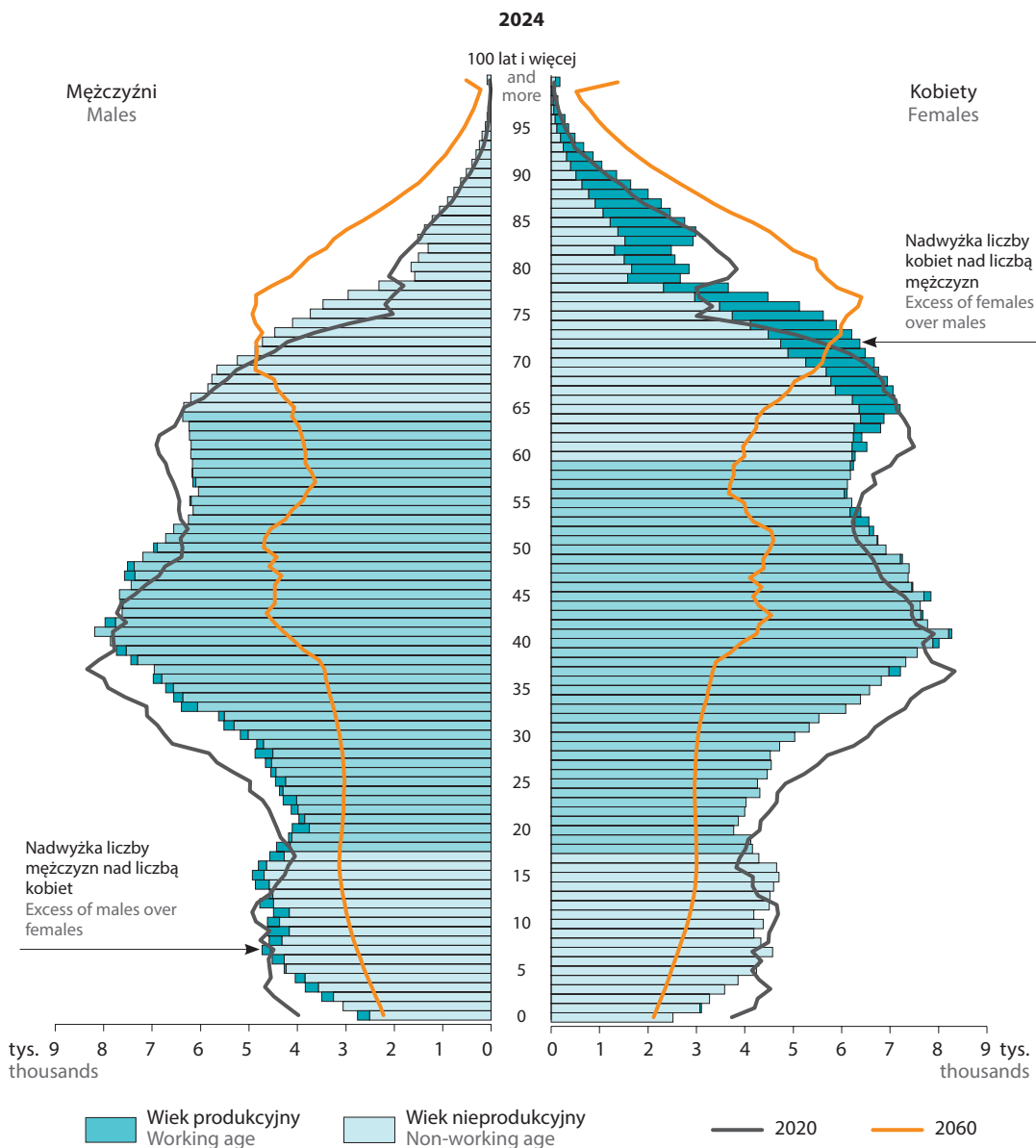
Wykres 12. Mediana wieku ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Median age of population in 2024
 As of 31 December

Szczegółową strukturę ludności według poszczególnych roczników i płci przedstawia piramida wieku. Piramida obrazująca rozwijające się demograficznie społeczeństwo powinna mieć solidną podstawę. Tymczasem piramida pokazująca strukturę wieku ludności w 2024 r. dla województwa opolskiego znacząco odbiega od klasycznego wzorca, ze względu na dużo węższą podstawę, będącą wynikiem zmniejszającej się liczby urodzeń i w efekcie małej liczebności najmłodszych grup wieku. Na jeszcze bardziej niekorzystne zmiany wskazuje piramida wieku według prognoz w 2060 r.

Wykres 13. Ludność według płci i wieku
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 13. Population by sex and age
 As of 31 December

Postępujący proces depopulacji w województwie opolskim, przy obserwowanym starzeniu się społeczeństwa nabierają szczególnego znaczenia w kontekście zmian zasobów pracy i niekorzystnych relacji pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku.

Ekonomiczne grupy wieku – wyznaczone umownie trzy podstawowe grupy wieku klasyfikujące zdolność do pracy:

- **wiek przedprodukcyjny** – wiek, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy (0–17 lat),
- **wiek produkcyjny** – wiek zdolności do pracy (dla mężczyzn – 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat),
- **wiek poprodukcyjny** – wiek, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową (dla mężczyzn – 65 lat i więcej, dla kobiet – 60 lat i więcej).

W końcu 2024 r. liczebność mieszkańców województwa w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 151,6 tys. i w porównaniu z 2020 r. uległa zmniejszeniu o 4,2% (w kraju – o 3,6%). Prognozuje się, że w 2060 r. ich liczba wyniesie 98,4 tys. i względem 2024 r. zmniejszy się o 35,1% (w kraju – o 28,4%). Udział ludności tej grupy wieku w liczbie ludności ogółem w 2024 r. kształtował się na poziomie 16,3% (w kraju – 18,0%) i był o 0,2 p. proc. niższy od udziału notowanego w 2020 r. (w kraju – o 0,4 p. proc.). W miastach województwa wyniósł on 15,4% wobec 17,3% na wsi.

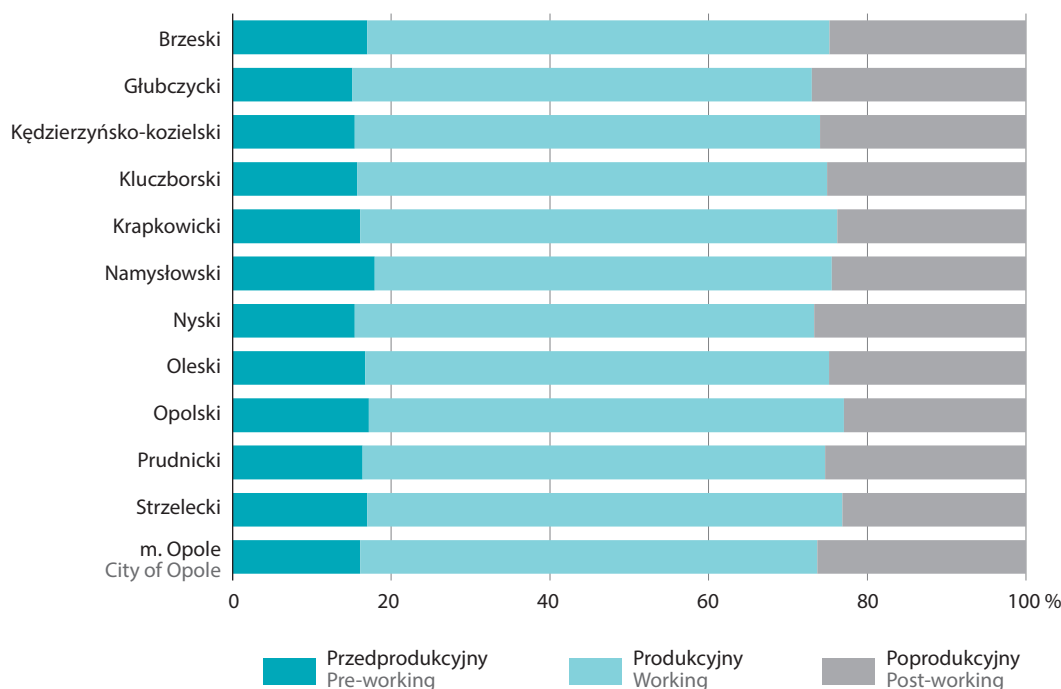
Ludność w wieku produkcyjnym liczyła w województwie 545,5 tys. osób, tj. o 5,6% mniej niż w 2020 r. (w kraju – o 3,5%), a jej udział w liczbie ludności ogółem kształtował się na poziomie 58,6% (w kraju – 58,2%). Według prognoz w 2060 r. populacja w wieku produkcyjnym wyniesie 327,7 tys. osób i w odniesieniu do 2024 r. zmniejszy się o 39,9% (w kraju – o 30,8%).

W 2024 r. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wyniosła 233,2 tys. i była o 6,0% wyższa w relacji do 2020 r. (w kraju – o 5,3%). Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 25,1% liczby ludności ogółem wobec 23,0% w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 23,8% i 22,2%). Wyższym odsetkiem liczby osób w wieku poprodukcyjnym cechowały się miasta niż obszary wiejskie (27,3% wobec 22,6%). Zgodnie z prognozami zbiorowość osób w tej grupie wieku w 2060 r. wyniesie 265,8 tys. i względem 2024 r. zwiększy się o 14,0% (w kraju – o 23,4%).

Wśród powiatów ziemskich województwa w 2024 r. najwyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wystąpił w powiecie namysłowskim (17,9%), natomiast najniższy w powiecie głubczyckim (15,1%). W grupie wieku produkcyjnego najwyższym udziałem wśród mieszkańców danego powiatu charakteryzował się powiat krapkowicki (60,1%), a najniższym – powiat namysłowski (57,6%). Najwyższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności danego powiatu odnotowano w powiecie głubczyckim (27,0%), a najniższy wystąpił w powiecie opolskim (23,0%).

Wykres 14. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Population by economic age groups in 2024
 As of 31 December

W ujęciu gminnym odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wahał się od 13,1% w gminie Branice do 20,8% w gminie Skarbimierz. Pod względem udziału ludności w wieku produkcyjnym najwyższą wartością cechowała się gmina Zębówice (63,2%), natomiast najniższą – gmina Praszka (53,6%). Gmina Praszka jednocześnie wyróżniała się najwyższym udziałem zbiorowości osób w wieku poprodukcyjnym (29,7%). Najniższy odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym odnotowano w gminie Skarbimierz (17,2%).

Malejąca liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy rosnącej liczebności osób w wieku poprodukcyjnym wpłynęły na istotne zmiany w relacjach pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku i poziom współczynnika obciążenia demograficznego.

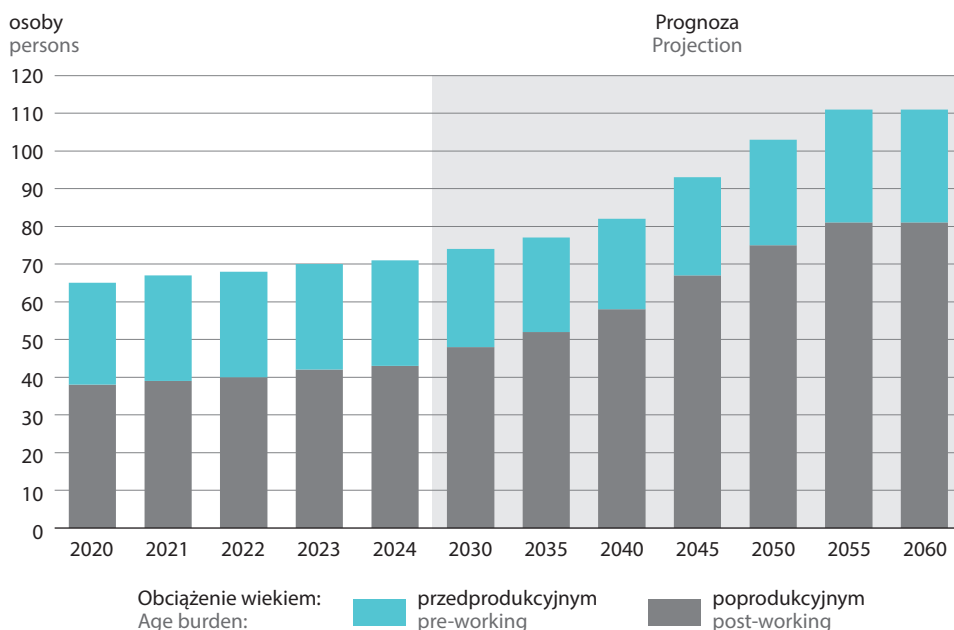
Współczynnik obciążenia demograficznego – relacja liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (tj. w wieku przedprodukcyjnym i w wieku poprodukcyjnym) do liczby ludności w wieku produkcyjnym, tj. ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Z analizy danych w latach 2020–2024 wynika, że coraz mniej korzystnie kształtowały się relacje pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku i wyraźnemu pogorszeniu uległ współczynnik obciążenia demograficznego, w tym relacja między współczynnikami cząstkowymi (obciążenie wiekiem przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). W 2020 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 65 osób w wieku nieprodukcyjnym, w tym 27 osób w wieku przedprodukcyjnym i 38 osób w wieku poprodukcyjnym (w kraju odpowiednio: 68, 31 i 37). W 2024 r. współczynnik obciążenia demograficznego wzrósł do 71, co było konsekwencją większego obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym – 43, przy nieznacznie większym obciążeniu osobami w wieku przedprodukcyjnym – 28 (w kraju odpowiednio:

72, 41 i 31). Prognozuje się, że w 2060 r. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym będzie większa od liczby osób w wieku produkcyjnym, a omawiany współczynnik wyniesie 111, przy czym na 100 osób w wieku produkcyjnym będzie przypadać 30 osób w wieku przedprodukcyjnym i 81 osób w wieku poprodukcyjnym (w kraju odpowiednio: 105, 32 i 73).

Wykres 15. Współczynnik obciążenia demograficznego
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 15. Age dependency ratio
 As of 31 December

W 2024 r. w miastach województwa na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 75 osób w wieku nieprodukcyjnym, w tym 27 osób w wieku przedprodukcyjnym i 48 osób w wieku poprodukcyjnym. Na wsi współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 66, przy czym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 29 osób w wieku przedprodukcyjnym i 37 osób w wieku poprodukcyjnym.

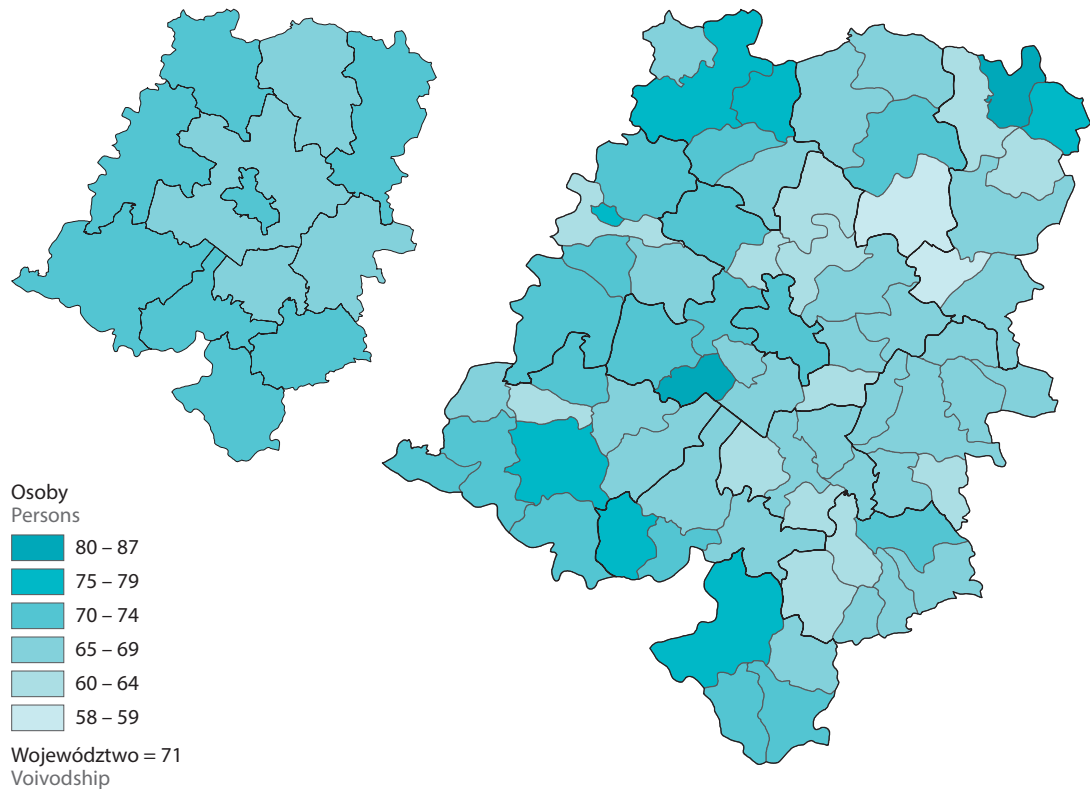
W przekroju województw w 2024 r. najwięcej osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym odnotowano w województwach: łódzkim i świętokrzyskim (po 76), a najmniej – w województwie małopolskim (69). Województwo opolskie uplasowało się na 5 miejscu.

Wśród powiatów ziemskich województwa współczynnik obciążenia demograficznego przyjmował wartości od 66 w powiecie krapkowickim do 74 w powiecie namysłowskim. W powiatach oleskim i prudnickim współczynnik kształtował się na poziomie średniej wojewódzkiej (71).

Większe różnice w wartości współczynnika obciążenia demograficznego obserwowano w poszczególnych gminach województwa. W siedemnastu gminach na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało więcej osób w wieku nieprodukcyjnym niż średnio w województwie, a najwyższy współczynnik odnotowano w gminie Praszka (87). Najniższym współczynnikiem wyróżniała się natomiast gmina Zębówice (58).

**Mapa 12. Współczynnik obciążenia demograficznego w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 12. Age dependency ratio in 2024
As of 31 December

Przeciętne dalsze trwanie życia – wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Obserwowanym zmianom w strukturze ludności towarzyszyło również stopniowe wydłużanie się przeciętnego trwania życia. W 2023 r. w województwie przeciętne trwanie życia kobiet wynosiło 82,3 roku, a mężczyzn – 75,3 roku (w kraju odpowiednio: 82,0 lata oraz 74,7 roku). W porównaniu z 2020 r. przeciętna liczba lat dalszego trwania życia bardziej wydłużyła się w przypadku mężczyzn (o 2,3 roku) niż kobiet (o 1,3 roku). Zarówno w województwie, jak i w kraju występuje zjawisko wysokiej nadumieralności mężczyzn. Różnica między przeciętnym trwaniem życia kobiet i mężczyzn w województwie w 2023 r. wynosiła 7,0 lat (w kraju – 7,3 roku).

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, w województwie w miastach żyje się dłużej niż na obszarach wiejskich. W 2023 r. przeciętne trwanie życia mężczyzn w miastach było o 0,7 roku dłuższe niż na wsi (75,6 roku wobec 74,9 roku), a kobiet – o 0,3 roku (82,4 roku wobec 82,1 roku).

Tablica 9. Przeciętne dalsze trwanie życia
Table 9. Life expectancy

Wyszczególnienie Specification		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku Life expectancy at age specified				
		0	15	30	45	60 lat
Mężczyźni	2020	73,0	58,4	44,0	30,0	17,8
Males	2022	73,6	59,0	44,6	30,8	18,6
	2023	75,3	60,6	46,1	32,2	19,6
Kobiety	2020	81,0	66,3	51,5	37,0	23,3
Females	2022	81,4	66,7	51,9	37,4	23,7
	2023	82,3	67,6	52,8	38,2	24,3

W 2023 r. w rankingu województw pod względem przeciętnej liczby lat dalszego trwania życia kobiet na 1 miejscu uplasowało się województwo podkarpackie (83,6 roku), a na ostatnim województwo śląskie (81,1 roku). Najdłuższym przeciętnym trwaniem życia wyróżniali się mężczyźni w województwie małopolskim (76,2 roku), a najkrótszym – w województwie łódzkim (73,2 roku). Województwo opolskie pod względem przeciętnej liczby lat trwania życia kobiet zajęło 6 miejsce, a w przypadku mężczyzn – 3 miejsce.

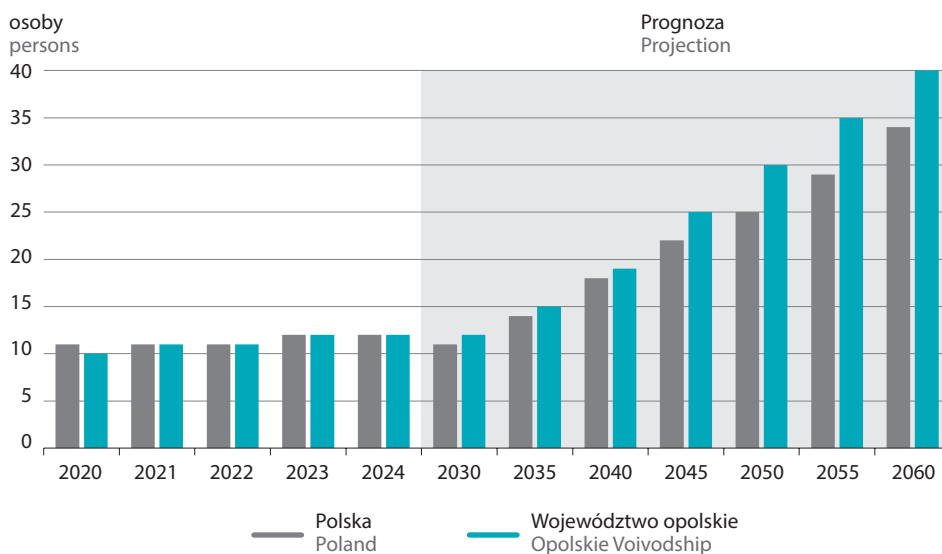
Postępujący proces starzenia się ludności przejawiający się m.in. bardziej niekorzystnymi poziomami wskaźników go charakteryzujących oraz wydłużaniem się przeciętnego dalszego trwania życia powodują, że na znaczeniu zyskuje wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego.

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego (wskaźnik wsparcia osób najstarszych) – to liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

W 2024 r. wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w województwie, podobnie jak w kraju, wyniósł 12 osób. W odniesieniu do 2020 r. omawiany wskaźnik w województwie wzrósł o 2 osoby, a w kraju – o 1 osobę. Istotny wzrost liczby osób w wieku 85 lat i więcej przypadającej na 100 osób w wieku 50–64 lata prognozowany jest w 2060 r. – w województwie wyniesie 40, a w kraju – 34.

Wykres 16. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 16. Parent support ratio
As of 31 December

Wyraźnie wyższy wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego odnotowano wśród kobiet niż wśród mężczyzn – w 2024 r. wyniósł on odpowiednio: 17 i 7 osób. W relacji do 2020 r. omawiany wskaźnik dla kobiet wzrósł o 3 osoby, a dla mężczyzn – o 1 osobę.

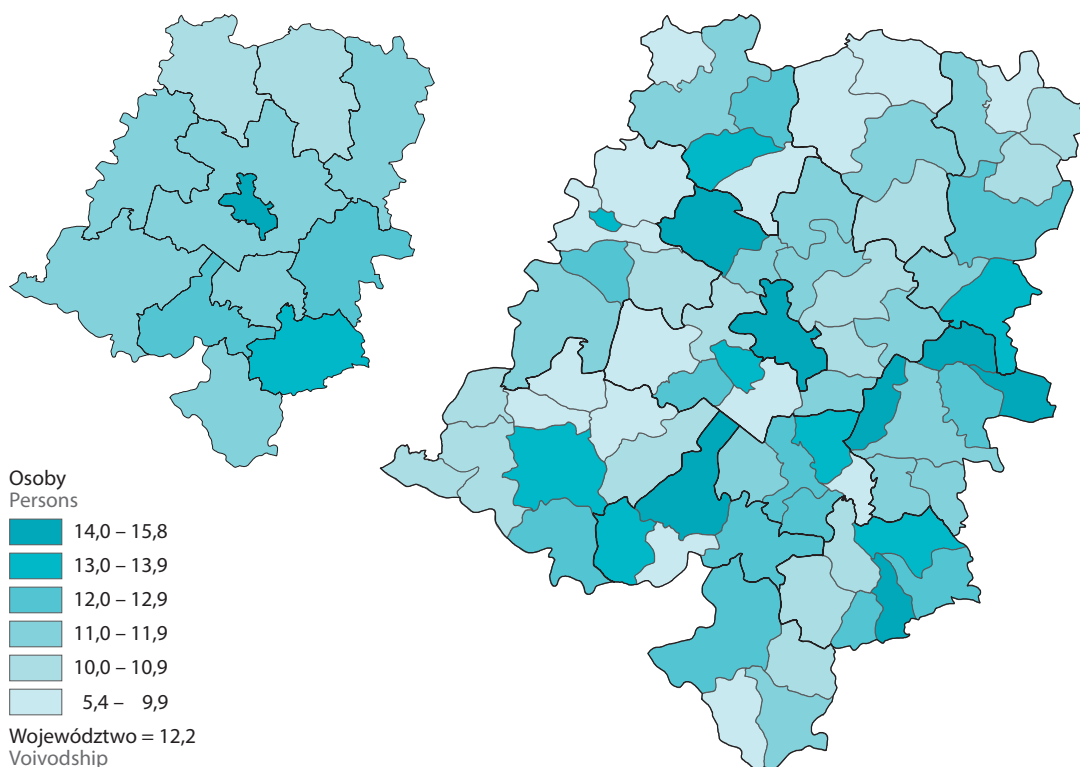
Wśród województw w 2024 r. wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego przyjmował wartości w przedziale od 10 osób (w województwach: lubuskim, warmińsko-mazurskim oraz wielkopolskim) do 13 osób (w województwach: dolnośląskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim, podlaskim i świętokrzyskim).

W przekroju powiatów ziemskich województwa omawiany wskaźnik nie był zróżnicowany terytorialnie. Najwięcej osób w wieku 85 lat i więcej w przeliczeniu na 100 osób w wieku 50–64 lata odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim, prudnickim i strzeleckim (po 13), a najmniej – w powiatach: brzeskim, głubczyckim, kluczborskim, namysłowskim i opolskim (po 11).

Większą rozpiętość wskaźnika obserwowano wśród gmin województwa, w których najwięcej osób w wieku 85 lat i więcej na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało w gminach: Cisek i Kolonowskie oraz m. Opolu (po 16), natomiast najmniej – w gminie Skarbimierz (5).

**Mapa 13. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 13. Parent support ratio in 2024
As of 31 December

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

Ruch naturalny ludności – fakty urodzeń i zgonów, a także zawierania związków małżeńskich oraz rozwodzenia się (i separacji), powodujące zmiany w stanie liczebnym i strukturze ludności według płci, wieku i stanu cywilnego.

3.1. Małżeństwa

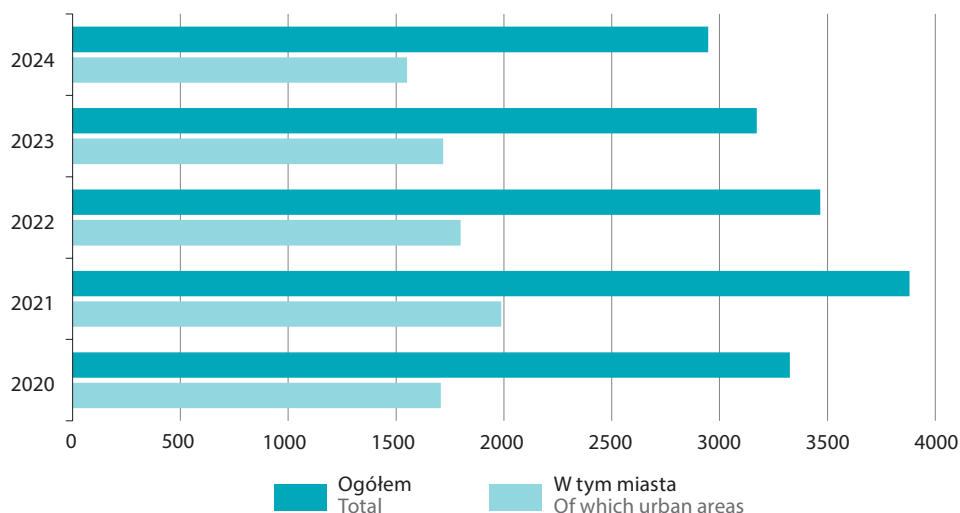
3.1. Marriages

Małżeństwa stanowią jeden z istotnych czynników wpływających na poziom urodzeń. W ostatnich latach obserwuje się spadek ich liczby, co wynika m.in. ze zmian w strukturze ludności według wieku oraz w modelu tworzenia rodzin. Wzrasta wiek nowożeńców zawierających związek małżeński po raz pierwszy. Młodzi ludzie wchodząc w życie dorosłe w pierwszej kolejności planują zapewnienie stabilizacji ekonomicznej poprzez inwestycje w edukację czy pracę, tym samym opóźniając decyzję o założeniu rodziny.

Małżeństwo – związek między dwiema osobami płci odmiennej pociągający za sobą pewne wzajemne prawa i obowiązki, ustalone w przepisach prawnych i zwyczajach.

W województwie opolskim obserwuje się systematyczny spadek liczby zawieranych małżeństw. W 2024 r. zawarto ich 2,9 tys., tj. o 11,4% mniej niż w 2020 r. (w kraju – o 6,6%). Liczba zawartych w województwie małżeństw stanowiła 2,2% małżeństw w kraju (w 2020 r. – 2,3%). W miastach zawarto 1,6 tys. małżeństw, a na wsi – 1,4 tys. W relacji do 2020 r. liczba zawartych małżeństw bardziej obniżyła się na wsi (o 13,7%) niż w miastach (o 9,2%).

Wykres 17. Małżeństwa zawarte
Chart 17. Marriages contracted

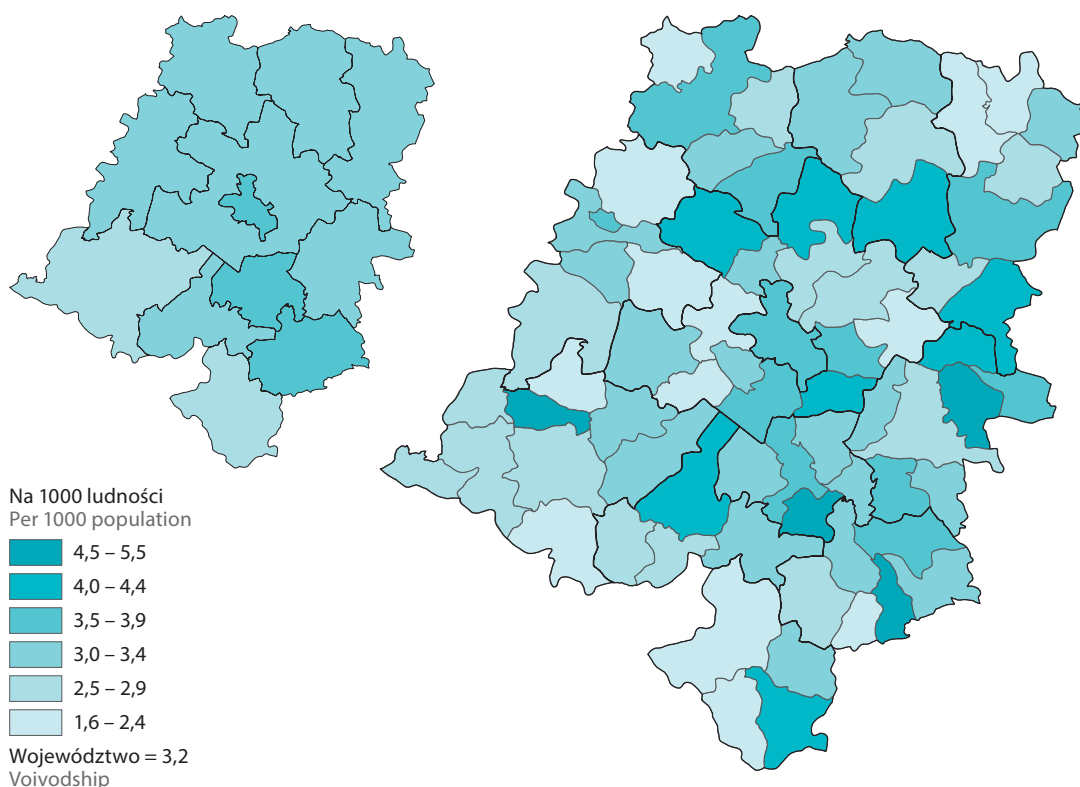
Współczynnik małżeństw, określony liczbą małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności, w 2024 r. kształtował się w województwie na poziomie 3,2 wobec 3,5 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 3,6 i 3,8). Na terenach wiejskich omawiany współczynnik przyjmował nieco wyższe wartości niż w miastach (3,2‰ wobec 3,1‰).

W rankingu województw pod względem wartości współczynnika małżeństw, w 2024 r. na ostatniej pozycji (za województwem opolskim) uplasowało się województwo świętokrzyskie (3,1‰). Najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności zawarto w województwie małopolskim (4,0). W większości województw, wyższy współczynnik małżeństw obserwowano w miastach niż na wsi. Odmienną sytuację odnotowano w województwach: opolskim, podkarpackim, podlaskim i świętokrzyskim.

Wśród powiatów ziemskich województwa w 2024 r. współczynnik małżeństw przyjmował wartości od 2,7‰ w powiecie nyskim do 3,5‰ w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim i krapkowskim.

W przekroju gmin, małżeństwa w 2024 r. najczęściej zawierano w gminie Cisek, gdzie na 1000 ludności ich liczba wynosiła 5,5. Najmniej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności (poniżej 2,0) odnotowano w gminach: Lubsza (1,6) i Skoroszyc (1,7).

Mapa 14. Małżeństwa zawarte w 2024 r.
Map 14. Marriages contracted in 2024

W 2024 r. spośród ogólnej liczby zawartych małżeństw 72,4% stanowiły tzw. „małżeństwa pierwsze”, tj. kawalerów z pannami (w kraju – 72,9%). Ich udział w ogólnej liczbie zawartych małżeństw zmniejszył się o 0,8 p. proc. w odniesieniu do 2020 r. (w kraju – o 3,6 p. proc.). Więcej związków małżeńskich kawalerów z pannami w 2024 r. odnotowano na wsi (76,8% ogólnej liczby zawartych małżeństw na wsi) niż w miastach (68,5%).

W ujęciu wojewódzkim najwyższy odsetek „małżeństw pierwszych” w 2024 r. odnotowano w województwie podkarpackim (82,0%), a najniższy – w województwie zachodniopomorskim (64,3%). Województwo opolskie pod względem jego poziomu zajęło 8 lokatę.

W liczbie małżeństw zawartych obserwuje się wzrost liczby małżeństw cywilnych. W 2024 r. stanowiły one ponad połowę zawartych związków małżeńskich (56,8% wobec 55,9% w kraju). W porównaniu z 2020 r. odsetek małżeństw cywilnych zwiększył się o 5,3 p. proc. (w kraju – o 9,5 p. proc.). Wyższy udział tych małżeństw odnotowano w miastach (66,0% ogólnej liczby zawartych małżeństw w miastach) niż na wsi (46,6%).

Tablica 10. Małżeństwa zawarte
Table 10. Marriages contracted

Wyszczególnienie Specification	2020	2023	2024		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2020=100	2023=100
Ogółem Total	3326	3173	2947	88,6	92,9
Cywilne Civil	1712	1764	1673	97,7	94,8
w tym w miastach of which in urban areas	985	1106	1023	103,9	92,5
Wyznaniowe ^a Religious ^a	1614	1409	1274	78,9	90,4
w tym w miastach of which in urban areas	723	613	528	73,0	86,1

a Ze skutkami cywilnymi.

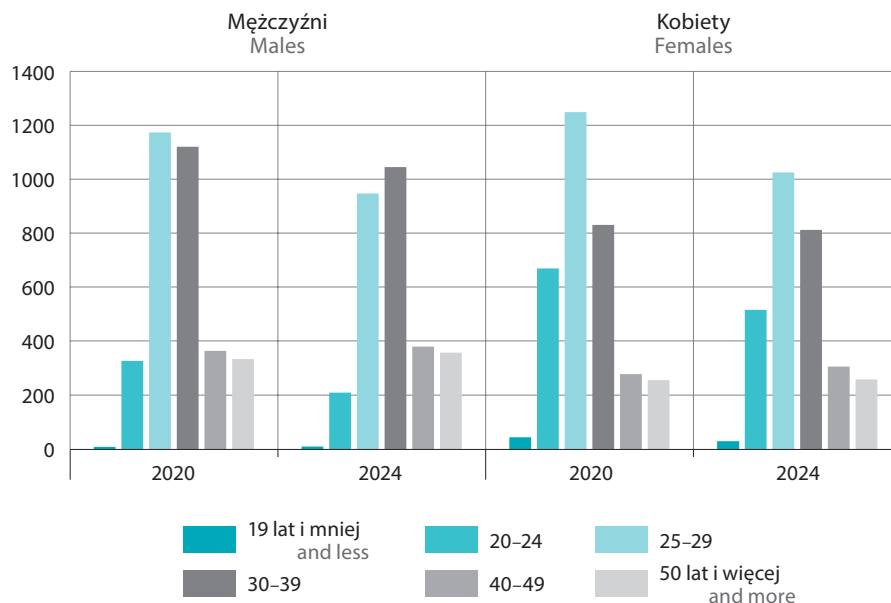
a With civil law consequences.

W 2024 r. przewagę małżeństw cywilnych nad wyznaniowymi obserwowano w większości województw. Najczęściej małżeństwa cywilne zawierano w województwach: zachodniopomorskim (72,8% zawartych małżeństw), lubuskim (71,9%) i dolnośląskim (70,5%), a najrzadziej w: podkarpackim (35,7%), podlaskim (41,6%) i lubelskim (41,9%). Województwo opolskie w tym zestawieniu uplasowało się na 9 miejscu.

W przekroju wszystkich powiatów w województwie odsetek małżeństw cywilnych przekraczający średnią wojewódzką odnotowano w pięciu z nich, w szczególności w m. Opolu (71,5%). Wyraźnie mniej takich małżeństw zawarto w powiecie oleskim (33,7%). W powiecie kluczborskim odsetek małżeństw cywilnych kształtował się na poziomie średniej wojewódzkiej.

W strukturze małżeństw według wieku nowożeńców zauważa się opóźnianie decyzji o zawarciu związku małżeńskiego. W 2024 r. mężczyźni najczęściej zawierali związek małżeński w wieku 30–39 lat (35,5% ogółu zawartych małżeństw). W 2020 r. najliczniejsza grupa mężczyzn wstępujących w związek małżeński była w wieku 25–29 lat (35,3% ogółu zawartych małżeństw). Kobiety, podobnie jak w 2020 r. najczęściej wychodziły za mąż w wieku 25–29 lat, a ich udział kształtował się na poziomie 34,8% ogółu zawartych małżeństw. W porównaniu z 2020 r. udział kobiet w tej grupie wieku uległ jednak zmniejszeniu (o 2,8 p. proc.), podobnie jak udział kobiet w grupie wieku 20–24 lata (o 2,6 p. proc.). Wzrosły natomiast odsetki kobiet zawierających związek małżeński w starszych grupach wieku: 30–39 lat, 40–49 lat oraz 50 lat i więcej. Podobne zmiany obserwowano w strukturze mężczyzn.

Wykres 18. Małżeństwa według płci i grup wieku nowożeńców
Chart 18. Marriages by sex and age groups of bridegrooms and brides

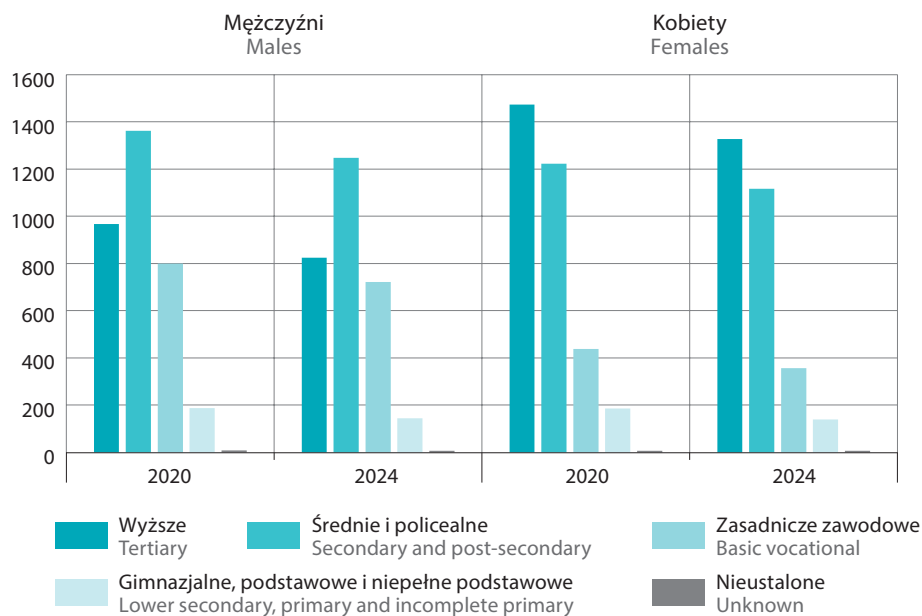

W wyniku zachodzących zmian w strukturze małżeństw według wieku nowożeńców z roku na rok zwiększa się również mediana wieku osób zawierających związki małżeńskie, w tym związki małżeńskie po raz pierwszy. Średni wiek kobiet zawierających związek małżeński (mediana wieku nowożeńców) w 2024 r. wynosił w województwie 29,4 roku (w kraju – 29,8 roku), a średni wiek mężczyzn – 31,9 roku (w kraju – 32,0 lata). W relacji do 2020 r. zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn granica wieku uległa przesunięciu, przy czym w nieco większym stopniu w przypadku mężczyzn – o 1,2 roku (kobiety – o 0,9 roku). Mieszkanke miast w województwie w 2024 r. zawierały małżeństwo w wieku 30,6 roku i były starsze o 2,6 roku niż zamieszkałe na wsi. Mediana wieku mężczyzn zawierających związek małżeński w miastach wynosiła 33,1 roku, a na wsi – 30,5 roku.

W przekroju województw, najniższy średni wiek osób zawierających związek małżeński odnotowano w województwie podkarpackim (kobiety – 28,0 lat, mężczyźni – 30,3 roku). Najstarsi nowożeńcy mieszkali natomiast w województwie zachodniopomorskim (kobiety – 32,4 roku, mężczyźni – 35,1 roku).

Struktura małżeństw według poziomu wykształcenia nowożeńców w latach 2020–2024 nie uległa większym zmianom. Pan młody w 2024 r., podobnie jak w 2020 r., najczęściej posiadał wykształcenie średnie i policealne (odpowiednio: 42,3% i 41,0%). Najwięcej panien młodych legitymowało się natomiast wykształceniem wyższym (45,1% ogółu panien młodych wobec 44,3% w 2020 r.). Dwa razy więcej nowożeńców z wykształceniem zasadniczym zawodowym było z kolei wśród mężczyzn niż kobiet (24,5% wobec 12,1%). Analogiczną sytuację obserwowano w 2020 r.

Wykres 19. Małżeństwa według płci i poziomu wykształcenia nowożeńców
Chart 19. Marriages by sex and education level of bridegrooms and brides

3.2. Separacje i rozwody

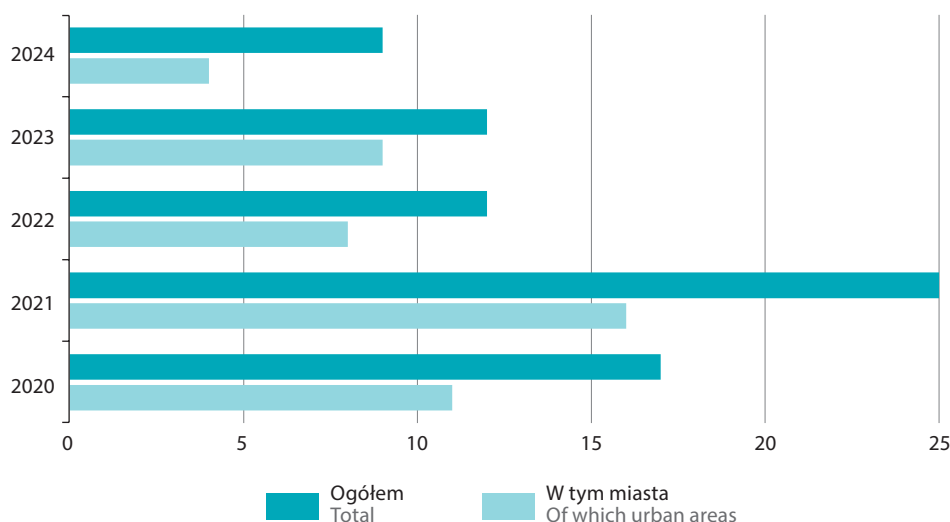
3.2. Separations and divorces

Separacja prawna – uchylenie wspólnoty małżeńskiej bez prawa wstępowania w nowy związek małżeński przez którąkolwiek ze stron. Stan cywilny (formalno-prawny) osób w stosunku do małżeństwa, których sąd orzekł separację pozostaje bez zmian, czyli żonaty/zamężna.

Orzeczenia o separacji dokonuje odpowiedni sąd w formie przypisanej prawem. W odróżnieniu od rozwodu – separacja nie ma charakteru ostatecznego rozwiązania małżeństwa; na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka zniesienie separacji.

Liczba separacji orzeczonych przez sądy w województwie, podobnie jak w kraju, zmniejsza się. W 2024 r. orzeczono ich 9, co w porównaniu z 2020 r. oznacza spadek o 47,1% (w kraju – o 25,8%). W latach 2020–2023 zjawisko separacji było typowe dla obszarów miejskich. Odsetek separacji orzeczonych wobec małżeństw mieszkających w miastach w analizowanych latach mieścił się w przedziale 64,0%–75,0%. W 2024 r. w miastach orzeczono 4 separacje, stanowiące 44,4% separacji orzeczonych. W odniesieniu do 2020 r. liczba orzeczonych separacji bardziej zmniejszyła się w miastach (o 63,6%) niż na wsi (o 16,7%).

Wykres 20. Separacje orzeczone
Chart 20. Separations

W 2024 r. na 100 tys. ludności przypadał w województwie 1,0 związek małżeński w separacji wobec 1,8 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 1,4 wobec 1,9). Nieco wyższy poziom omawianego współczynnika wystąpił na wsi niż w miastach (1,1 wobec 0,8). W kraju więcej separacji orzeczonych w przeliczeniu na 100 tys. ludności odnotowano w miastach (1,7 wobec 1,0 na wsi).

Wśród województw najwyższy poziom omawianego współczynnika w 2024 r. obserwowano w województwie podlaskim (2,5). Najmniej separacji przypadających na 100 tys. ludności (0,8) orzeczono w województwach: lubuskim, pomorskim i świętokrzyskim. Województwo opolskie w tym rankingu ulokowało się na 8 pozycji.

Analiza orzeczonych separacji pod względem okresu trwania małżeństwa wykazała, że w 2024 r., najczęściej separacje były orzekane dla małżeństw o stażu 2–4 lata oraz 30 lat i więcej.

Tablica 11. Separacje orzeczone według okresu trwania małżeństwa
Table 11. Separations by duration of marriage

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem Total	17	25	12	12	9
okres trwania małżeństwa: duration of marriage:					
Poniżej 1 roku Under 1 year	1	–	–	–	–
1 rok	–	1	1	2	–
2 – 4 lata	1	2	1	3	3
5– 9	3	3	–	3	2
10–14	3	3	–	2	–
15–19	3	1	3	–	1
20–24	3	2	3	–	–
25–29	1	5	1	–	–
30 lat i więcej and more	2	8	3	2	3

Biorąc pod uwagę osobę, która wniosła pozew o separację, w 2024 r. po 4 separacje stanowiły te z powództwa męża oraz orzeczone na podstawie zgodnego wniosku obu stron. Spośród orzeczonych separacji tylko 1 była wniesiona przez żonę. Tymczasem w kraju z powództwem o orzeczenie separacji najczęściej występowały żony (57,5% orzeczonych separacji). Separacje z powództwa męża stanowiły 16,9%, a na podstawie zgodnego wniosku obu stron – 25,7%.

Względem 2020 r. obserwowano w województwie zmianę w strukturze orzeczonych separacji w przekroju płci oraz wieku w momencie wniesienia powództwa. W 2024 r. najwięcej mężczyzn w momencie wniesienia powództwa było w grupach wieku: 40–44 lata, 50–54 lata oraz 60 lat i więcej, a ich udziały rozłożyły się równomiernie i wynosiły po 22,2% ogólnej liczby orzeczonych separacji. W 2020 r. mężczyźni najczęściej mieli 40–44 lata (35,3%). Najwięcej kobiet w momencie wniesienia powództwa było w grupie wieku 50–54 lata (33,3%), a w 2020 r. – w grupach wieku: 35–39 lat i 45–49 lat (po 23,5%).

Biorąc pod uwagę orzeczone separacje według poziomu wykształcenia separowanych, w 2024 r. najwięcej mężczyzn legitymowało się wykształceniem średnim (55,6%), a kobiet – wyższym i średnim (po 33,3%). W 2020 r. separowani mężczyźni i kobiety najczęściej posiadali wykształcenie wyższe (odpowiednio: 29,4% i 41,2%).

Większość separowanych małżeństw w województwie w 2024 r. nie miała na utrzymaniu dzieci w wieku poniżej 18 lat (77,8% wobec 62,4% w kraju). Odmienną sytuację obserwowano w 2020 r., kiedy to wśród separowanych małżeństw przeważały te z dziećmi małoletnimi (76,5% wobec 41,0% w kraju).

Tablica 12. Separacje orzeczone według liczby małoletnich^a dzieci
Table 12. Separations by number of underage^a children

Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	17	11	12	9	9	4
Bez dzieci Without children	4	3	8	7	7	3
Z dziećmi With children	13	8	4	2	2	1
1	5	3	2	2	–	–
2	7	5	2	–	1	–
3	1	–	–	–	–	–
4 i więcej and more	–	–	–	–	1	1

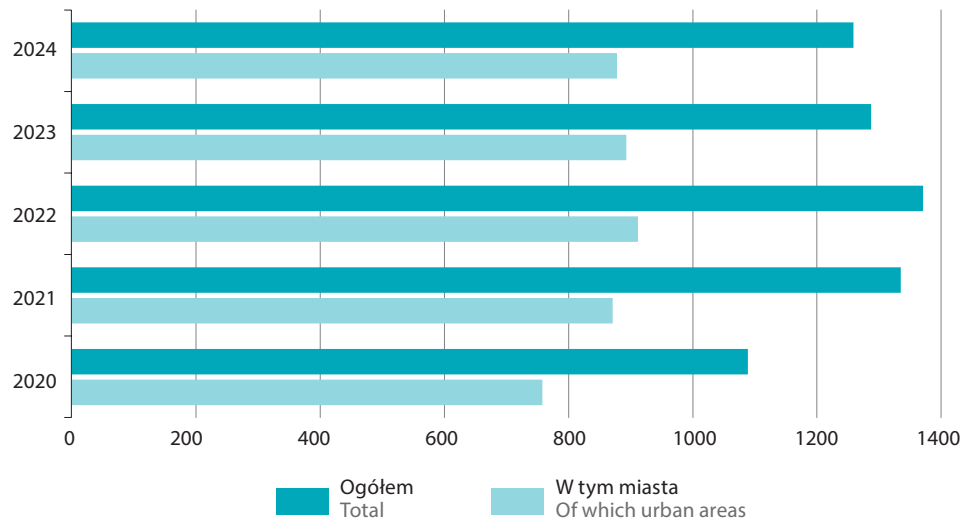
a Poniżej 18 lat.
a Under 18 years.

W 2024 r. w województwie odnotowano 4 przypadki zniesienia separacji, tj. 2-krotnie więcej niż w 2020 r. (w kraju – o 14,1%).

Rozwód – rozwiązanie związku małżeńskiego przez odpowiedni sąd w formie określonej prawem. Stan cywilny (formalno-prawny) byłych współmałżonków to rozwiedziony/rozwiedziona.

W 2024 r. rozwiódło się 1,3 tys. par małżeńskich, co stanowiło 2,2% orzeczonych rozwodów w kraju. W odniesieniu do 2020 r. liczba orzeczonych rozwodów w województwie wzrosła o 15,6% (w kraju – o 12,3%). W latach 2020–2024 utrzymywała się przewaga liczebna rozwodów w miastach; w 2024 r. stanowiły one 69,7% ogólnej ich liczby (w kraju – 71,6%). W relacji do 2020 r. liczba rozwodów w miastach wzrosła o 15,8%, a na wsi – o 15,1% (w kraju odpowiednio: o 11,3% i o 13,3%).

Wykres 21. Rozwody
Chart 21. Divorces

Współczynnik rozwodów, wyrażony liczbą rozwodów przypadającą na 1000 ludności, w 2024 r. wynosił 1,3 wobec 1,1 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 1,5 i 1,3). W miastach współczynnik rozwodów kształtował się na poziomie 1,8‰, podczas gdy na wsi wynosił 0,9‰. Podobna sytuacja miała miejsce w kraju.

W przekroju województw w 2024 r. największą liczbą rozwodów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyróżniały się województwa: kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie (po 1,8), a najmniejszą – województwo świętokrzyskie (0,7). Województwo opolskie zajęło w tym zestawieniu 5 miejsce, podobnie jak małopolskie i wielkopolskie.

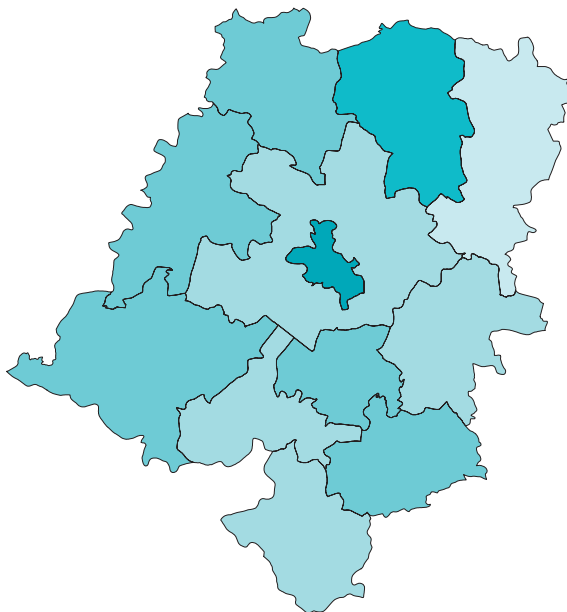
Śród wszystkich powiatów województwa, w 2024 r. współczynnik rozwodów przekroczył średnią wojewódzką w pięciu z nich, a jego najwyższą wartość odnotowano w m. Opolu (2,0‰). Najmniejsza liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności wystąpiła w powiecie oleskim (0,9).

Mapa 15. Rozwody w 2024 r.
Map 15. Divorces in 2024

Na 1000 ludności
 Per 1000 population

Województwo = 1,3
 Voivodship

Natężenie rozwodów obrazuje również relacja liczby rozwodów do liczby nowo zawartych małżeństw. W 2024 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało 427 orzeczonych rozwodów wobec 327 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 424 i 353). W miastach omawiany współczynnik był 2-krotnie wyższy niż na wsi (566 wobec 273).

W 2024 r., podobnie jak w 2020 r. najczęściej rozwodów w województwie orzeczono wobec małżeństw o stażu 5–9 lat (23,4% wszystkich rozwodów wobec 18,8% w 2020 r.). Co dziesiąty rozwód (w 2024 r. – 10,7%; w 2020 r. – 9,9%) dotyczył małżeństw o najdłuższym stażu, tj. 30 lat i więcej.

Tablica 13. Rozwody według okresu trwania małżeństwa
Table 13. Divorces by duration of marriage

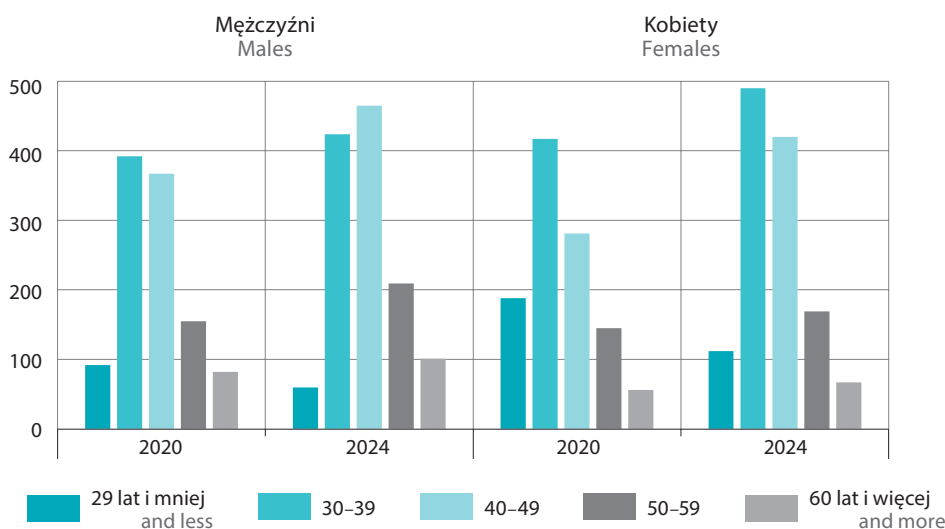
Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem Total	1089	1335	1371	1287	1259
okres trwania małżeństwa: duration of marriage:					
Poniżej 1 roku Under 1 year	18	16	23	19	6
1 rok	46	49	33	36	43
2 – 4 lata	184	190	184	150	128
5– 9	205	277	278	257	295
10–14	181	244	251	267	243
15–19	134	166	189	170	189
20–24	110	141	146	144	132
25–29	103	93	108	89	88
30 lat i więcej and more	108	159	159	155	135

W 2024 r. najczęstszymi przyczynami rozpadu pożycia małżeńskiego, bez powiązania z inną przyczyną, były: niezgodność charakterów (34,6%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (5,6%). W 2020 r. wymienione przyczyny stanowiły odpowiednio: 33,2% oraz 7,3%.

Pozwy rozwodowe częściej wносиły kobiety. W 2024 r. z powództwa żony orzeczono 66,6% ogólnej liczby rozwodów w województwie (w 2020 r. – 68,9%). Najczęściej małżeństwa były rozwiązywane bez orzekania o winie – 82,4%, a co dziesiąty rozwód orzeczono z winy męża – 10,7% (w 2020 r. odpowiednio: 76,2% i 15,3%).

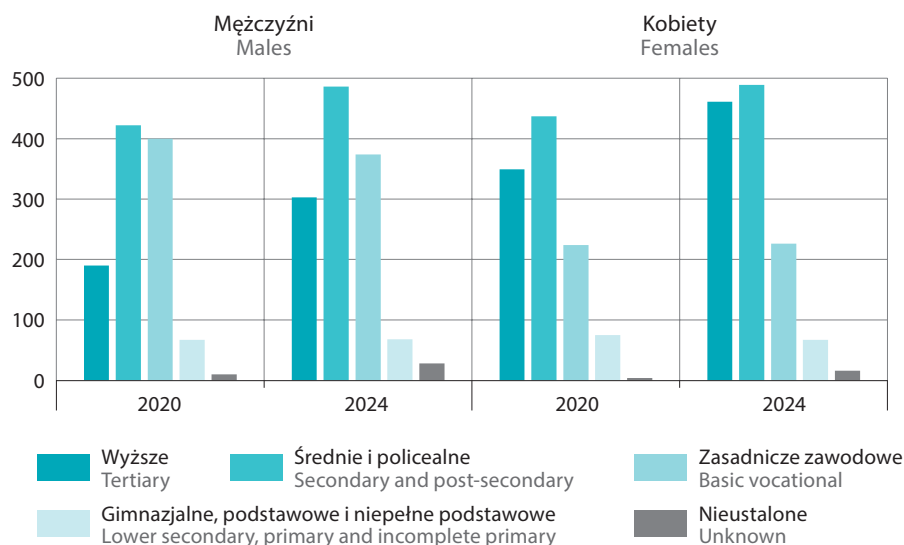
W 2024 r. najwięcej kobiet w momencie wniesienia powództwa było w grupie wieku 30–39 lat (38,9%), a mężczyzn – w grupie wieku 40–49 lat (36,9%). W 2020 r. najwyższy udział dotyczył osób w grupie wieku 30–39 lat. W przypadku kobiet udział ten wynosił 38,3%, a mężczyzn – 36,0%. W odniesieniu do 2020 r. większe zmiany w strukturze rozwodów według płci i grup wieku obserwowano w przypadku rozwiedzionych kobiet. W grupie wieku 29 lat i mniej ich udział zmniejszył się o 8,4 p. proc., przy jednoczesnym wzroście udziału o 7,6 p. proc. w grupie wieku 40–49 lat.

Wykres 22. Rozwody według płci i grup wieku osób rozwiedzionych w momencie wniesienia powództwa
Chart 22. Divorces by sex and age groups of divorced persons at the moment of filing petition

W 2024 r., podobnie jak w 2020 r., wśród rozwiedzionych kobiet i mężczyzn najwyższy odsetek stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim i policealnym. Kobiety posiadające to wykształcenie w 2024 r. stanowiły 38,8% rozwiedzionych kobiet, a mężczyźni – odpowiednio 38,6%. W porównaniu ze strukturą w 2020 r. odnotowano m.in. wzrost odsetka osób z wykształceniem wyższym (kobiety – o 4,6 p. proc., mężczyźni – o 6,7 p. proc.) oraz spadek odsetka osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (odpowiednio: o 2,6 p. proc. i o 7,0 p. proc.).

Wykres 23. Rozwody według płci i poziomu wykształcenia osób rozwiedzionych
Chart 23. Divorces by sex and education level of divorced persons

W 2024 r. wśród rozwiedzionych małżeństw 57,3%, podobnie jak w kraju, w momencie rozvodu posiadało na wychowaniu dzieci w wieku poniżej 18 lat. Ponad połowa z nich (52,4%) miała jedno dziecko, a 38,6% – dwoje dzieci. Rozwiedzone małżeństwa z większą liczbą dzieci stanowiły 9,0% omawianej zbiorowości. Podobna sytuacja miała miejsce w 2020 r. Liczba małoletnich dzieci pochodzących z rozwiedzionych małżeństw w 2024 r. wynosiła 1,1 tys. i była o 19,2% większa w porównaniu z 2020 r.

Tablica 14. Rozwody według liczby małoletnich^a dzieci
Table 14. Divorces by number of underage^a children

Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	1089	758	1287	893	1259	878
Bez dzieci Without children	455	326	555	400	537	385
Z dziećmi With children	634	432	732	493	722	493
1	364	264	399	270	378	264
2	229	141	275	186	279	185
3	33	21	52	34	56	40
4 i więcej and more	8	6	6	3	9	4

^a Poniżej 18 lat.
^a Under 18 years.

W przypadku rozwodzących się małżeństw z małoletnimi dziećmi sąd podejmuje decyzję o powierzeniu wykonywania władzy rodzicielskiej. W 2024 r. sprawowanie opieki nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (55,7%) lub tylko matce (38,9%). Znacznie rzadziej opieka była powierzana tylko ojcu (2,9%).

3.3. Urodzenia

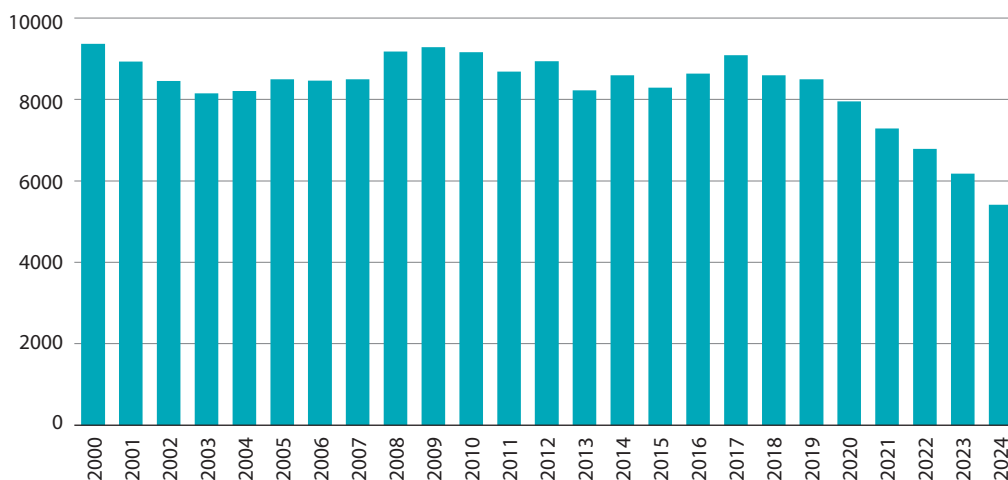
3.3. Births

Poziom urodzeń należy do kluczowych czynników wpływających na liczbę ludności i jest wypadkową wielu zmiennych, w tym liczby kobiet w wieku rozrodczym i postaw prokreacyjnych. Obserwowana w województwie niska dzietność, niegwarantująca prostej zastępowalności pokoleń, implikuje niekorzystną sytuację demograficzną.

Od 2018 r., zarówno w województwie, jak i w kraju, obserwowano systematyczny spadek liczby urodzeń. W 2024 r. w województwie zarejestrowano 5,4 tys. urodzeń żywych, które stanowiły 2,1% ogólnej ich liczby w kraju. Liczba urodzeń zmniejszyła się o 32,0% w relacji do 2020 r. i o 12,4% względem roku poprzedniego (w kraju odpowiednio: o 29,1% i o 7,6%).

Spadek liczby urodzeń żywych w porównaniu z 2020 r. i 2023 r. odnotowano we wszystkich województwach. Skala spadku liczby urodzeń względem 2020 r. w województwie opolskim należała do jednych z największych w kraju. Bardziej liczba urodzeń żywych zmniejszyła się w województwach: śląskim (o 33,4%), warmińsko-mazurskim (o 33,3%), kujawsko-pomorskim (o 32,8%) i lubuskim (o 32,2%). Zmniejszenie liczby urodzeń w relacji do 2023 r. w województwie opolskim było największe w skali kraju.

Wykres 24. Urodzenia żywe
Chart 24. Live births

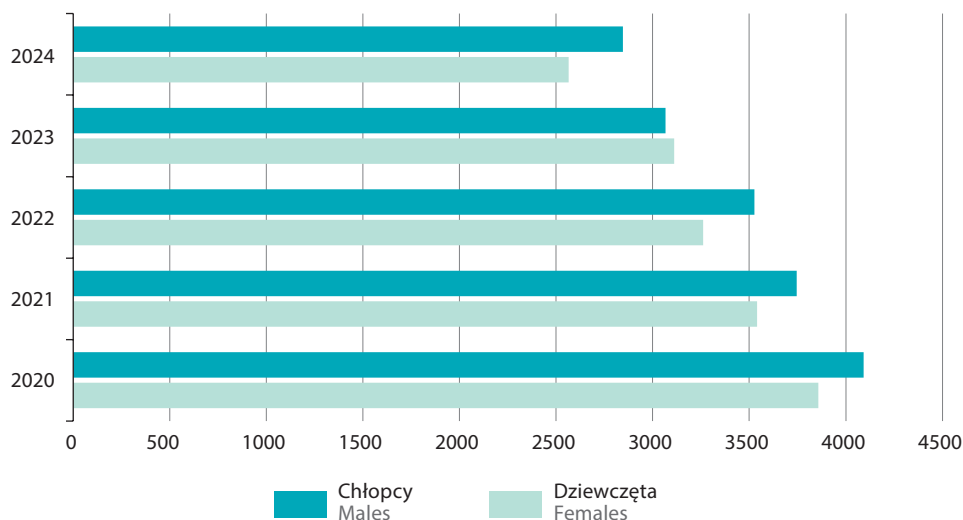

Prognoza ludności przewiduje dalszy spadek liczby urodzeń. W 2060 r. ich liczba w województwie wyniesie 4,3 tys. (1,9% urodzeń w kraju) i będzie o 20,5% mniejsza niż w 2024 r. (w kraju – o 10,9%).

W miastach i na wsi również zaobserwowano trend spadkowy liczby urodzeń, przy czym w odniesieniu do 2020 r. i 2023 r. relatywnie większy spadek liczby urodzeń odnotowano na wsi (odpowiednio: o 32,5% i o 14,4%) niż w miastach (o 31,4% i o 10,5%).

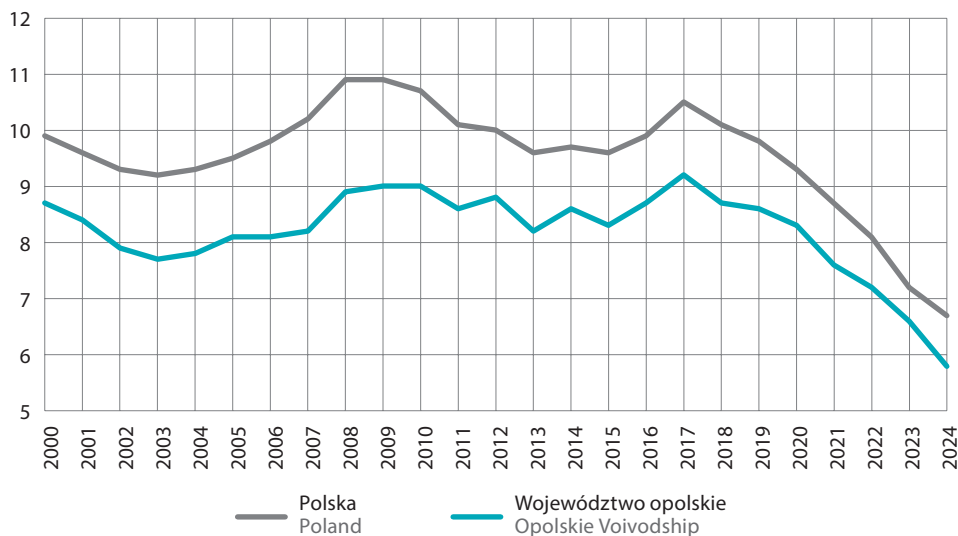
Z analizy liczby urodzeń według płci wynika, że w 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowę noworodków stanowili chłopcy (52,6% wobec 51,5% w kraju). Odmienną relację obserwowano w województwie tylko w 2023 r., wówczas wśród noworodków nieznacznie przeważały dziewczynki (50,4%).

Wykres 25. Urodzenia żywe według płci
Chart 25. Live births by sex

Współczynnik urodzeń, określony liczbą urodzeń żywych przypadającą na 1000 ludności, wykazywał tendencję malejącą i w 2024 r. wynosił 5,8 wobec 8,3 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 6,7 i 9,3). Omawiany współczynnik wyższy poziom osiągnął na terenach wiejskich województwa (5,9‰) niż w miastach (5,7‰). Podobną zależność odnotowano w kraju (na wsi – 6,8‰; w miastach – 6,6‰).

Wykres 26. Urodzenia żywe na 1000 ludności
Chart 26. Live births per 1000 population

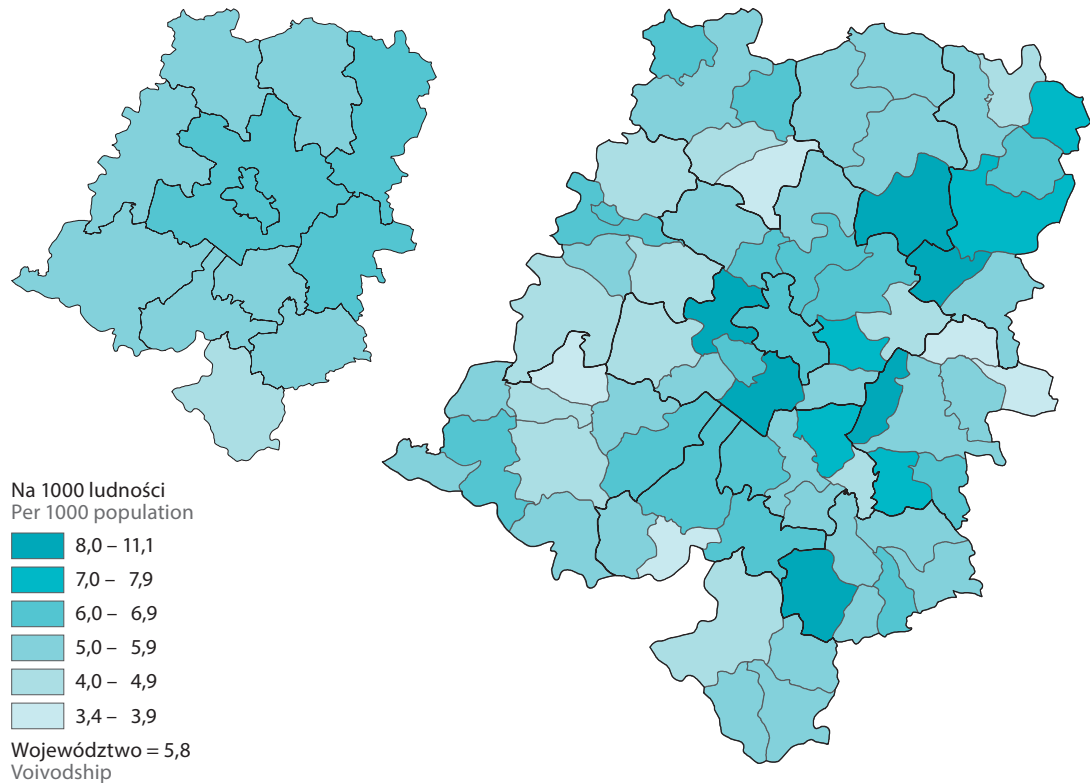
W układzie województw w 2024 r. województwo opolskie pod względem liczby urodzeń żywych na 1000 ludności uzyskało jeden z najsłabszych wyników, plasując się na przedostatnim miejscu. Najniższą wartość współczynnika urodzeń odnotowano w województwie świętokrzyskim (5,6‰). Największą liczbą urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności wyróżniało się województwo małopolskie (7,8).

W przekroju powiatów ziemskich województwa w 2024 r. współczynnik urodzeń wykazywał zróżnicowanie i przyjmował wartości od 4,6‰ w powiecie głubczyckim do 6,3‰ w powiecie oleskim.

W powiecie prudnickim liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności odpowiadała średniej wojewódzkiej.

Większą rozpiętość współczynnika urodzeń obserwowano w poszczególnych gminach województwa. W 2024 r. najwięcej urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności zarejestrowano w gminie Izbicko (11,1), a najmniej – w gminie Pokój (3,4).

Mapa 16. Urodzenia żywe w 2024 r.
Map 16. Live births in 2024

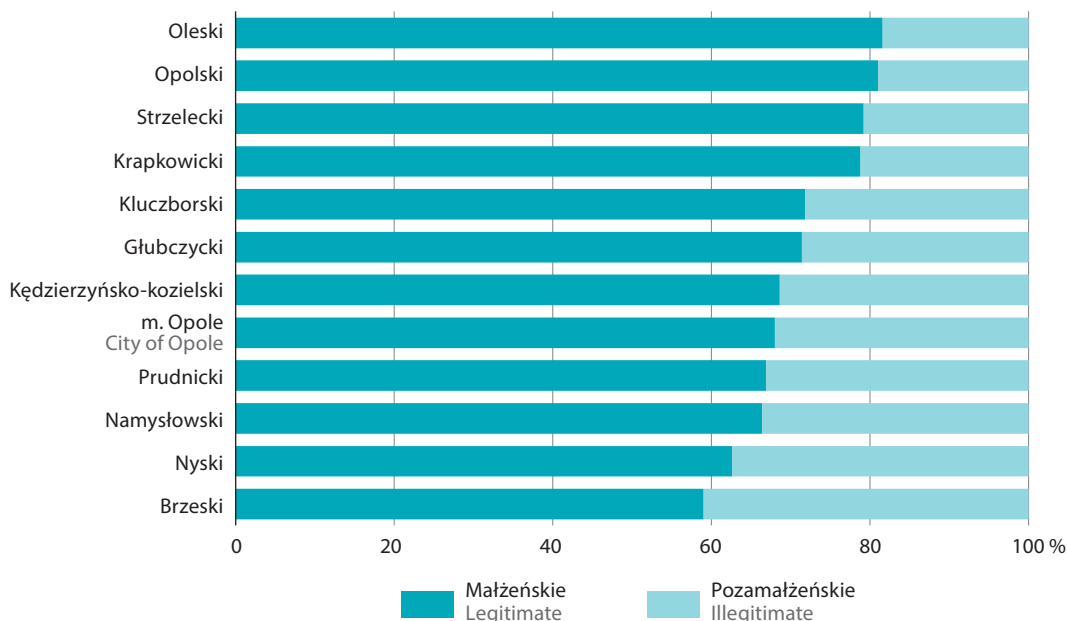
W ogólnej liczbie urodzeń żywych zauważa się trend wzrostowy liczby urodzeń pozamałżeńskich. W 2024 r. stanowiły one 28,8% liczby urodzeń żywych wobec 26,2% w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 28,9% i 26,4%). Liczba urodzeń pozamałżeńskich kształtowała się na poziomie 1,6 tys. i odniesieniu do 2020 r. zmniejszyła się o 25,3% (w kraju – o 22,3%).

Wyższy odsetek dzieci urodzonych w województwie ze związków pozamałżeńskich obserwowano w miastach (w 2024 r. – 35,6%; w 2020 r. – 32,1%) niż na wsi (21,5%; 20,0%). W relacji do 2020 r. liczba urodzeń pozamałżeńskich w większym stopniu obniżyła się na wsi (o 27,4%) niż w miastach (o 24,0%).

Znaczne zróżnicowanie odsetka urodzeń dzieci pozamałżeńskich w 2024 r. można zauważyć w przekroju województw. Relatywnie najmniej takich dzieci urodziło się w województwie podkarpackim (15,0%), podczas gdy w województwach zachodniopomorskim i lubuskim ich odsetek był ponad 3-krotnie wyższy (odpowiednio: 46,6% i 46,1%). W tym rankingu województwo opolskie uplasowało się na 9 pozycji.

Znaczną rozpiętość odsetka dzieci urodzonych ze związków pozamałżeńskich w 2024 r. obserwowano także wśród wszystkich powiatów województwa, gdzie przyjmował on wartości od 18,4% w powiecie oleskim do 41,0% w powiecie brzeskim.

Wykres 27. Odsetek urodzeń żywych małżeńskich i pozamałżeńskich w 2024 r.
Chart 27. Percentage of legitimate and illegitimate live births in 2024

Wśród urodzeń żywych dominują urodzenia pojedyncze. W 2024 r. odnotowano ich 5,3 tys., co stanowiło 97,3% wszystkich urodzeń żywych (w 2020 r. – 97,6%). Pozostałe 2,7% dzieci urodziło się z ciąż bliźniaczych.

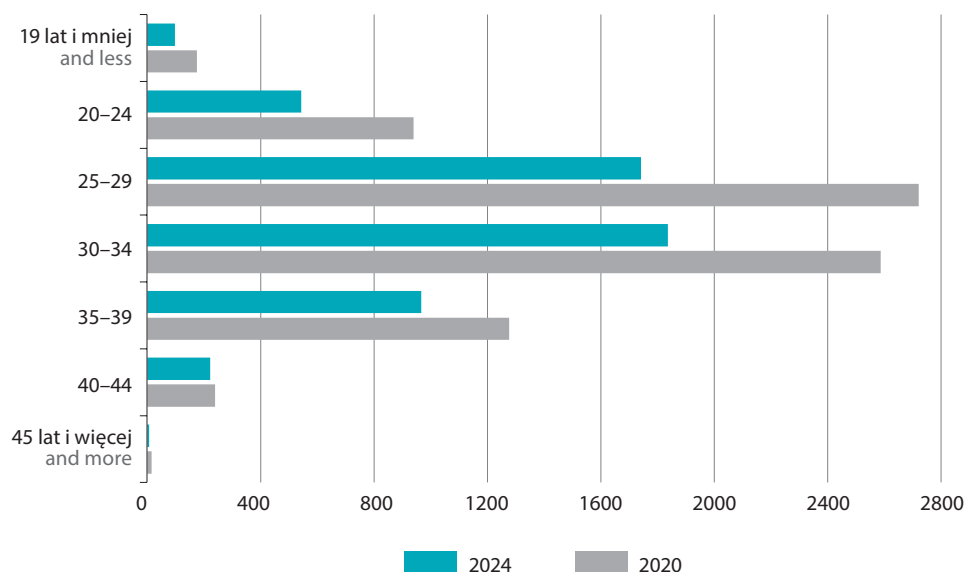
Odkładanie w czasie decyzji o posiadaniu dziecka sprawia, że wzrasta wiek środkowy rodzących matek. W 2024 r. wynosił on w województwie 30,8 roku (w miastach – 30,9 roku, na wsi – 30,6 roku) i zwiększył się o 0,6 roku w porównaniu z 2020 r. W kraju osiągnął on poziom 31,0 lat wobec 30,5 roku w 2020 r.

W układzie województw pod względem wartości mediany wieku rodzących matek, w 2024 r. województwo opolskie wraz z pomorskim zajęło 8 lokatę. Najwyższą wartość omawianego miernika odnotowano w województwie mazowieckim (31,7 roku), a najniższą – w województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim i warmińsko-mazurskim (po 30,4 roku).

Mediana wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko w 2024 r. również uległa przesunięciu i kształtowała się w województwie na poziomie 28,5 roku, tj. o 0,4 roku wyższym od notowanej w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 29,1 roku i o 0,6 roku).

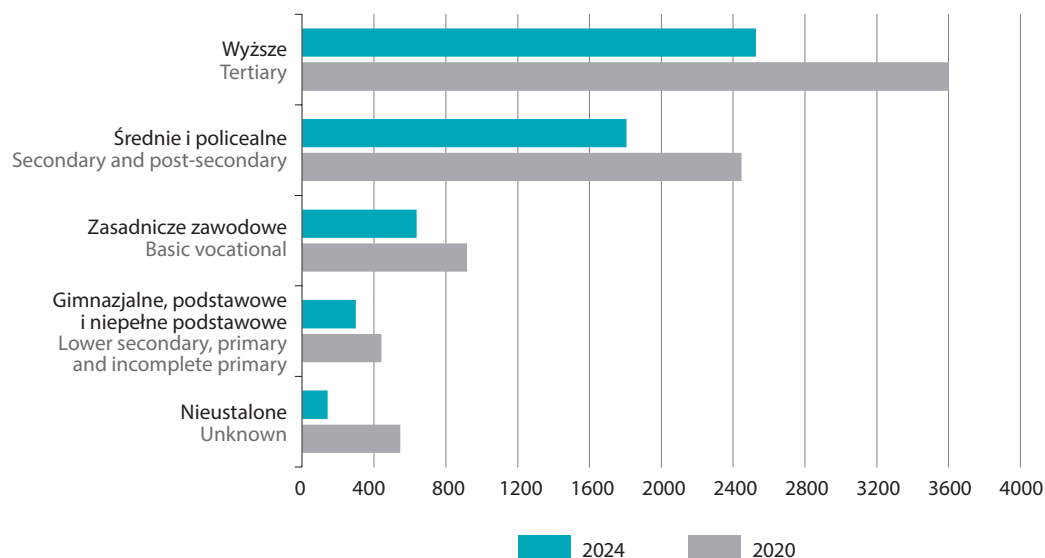
W 2024 r. wśród rodzących matek najwięcej (33,9%) było w grupie wieku 30–34 lata, podczas gdy w 2020 r. rodzące matki najliczniej (34,2%) reprezentowały grupę wieku 25–29 lat.

Wykres 28. Urodzenia żywe według grup wieku matek
Chart 28. Live births by age groups of mothers

W strukturze urodzeń żywych według poziomu wykształcenia matek w 2024 r., podobnie jak w kraju, najwyższy udział – 46,7% (w kraju – 50,4%) dotyczył kobiet legitymujących się wykształceniem wyższym, a najniższy – kobiet z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 5,5% (w kraju – 4,5%). Podobna sytuacja miała miejsce w 2020 r.

Wykres 29. Urodzenia żywe według poziomu wykształcenia matek
Chart 29. Live births by education level of mothers

Rozpatrując miesiące i dni tygodnia, w 2024 r. w województwie najwięcej dzieci urodziło się w styczniu (tj. 9,2% ogólnej liczby urodzeń żywych), natomiast najmniej – w czerwcu (7,4%). Wśród dni tygodnia najczęściej urodzenia notowano we wtorek (17,6%), a najrzadziej – w niedzielę (9,1%).

Jednym z istotnych czynników mających wpływ na poziom urodzeń jest liczba kobiet w wieku rozrodczym (prokreacyjnym) oraz ich płodność określona częstością urodzeń.

Wiek rozrodczy kobiet – wiek, w którym kobieta zdolna jest (biologicznie) do urodzenia dziecka. W praktyce demograficznej, jako wiek rozrodczy – dla umiarkowanej strefy klimatycznej, w jakiej znajduje się Polska – przyjmuje się wiek 15–49 lat.

W latach 2020–2024 w województwie nastąpiły niekorzystne zmiany w liczbie kobiet w wieku rozrodczym. Ich liczba zmniejszyła się o 5,6% (w kraju – o 3,1%). Szybszy spadek liczby kobiet w wieku prokreacyjnym niż ogólnej liczby kobiet spowodował obniżenie ich udziału w ogólnej liczbie kobiet. W 2024 r. odsetek ten kształtował się na poziomie 42,6%, tj. o 1,4 p. proc. niższym w porównaniu z 2020 r. (w kraju odpowiednio: 44,1% i o 0,7 p. proc.). Według prognoz w 2060 r. odsetek kobiet w wieku rozrodczym obniży się do poziomu 33,3% (w kraju – 34,8%).

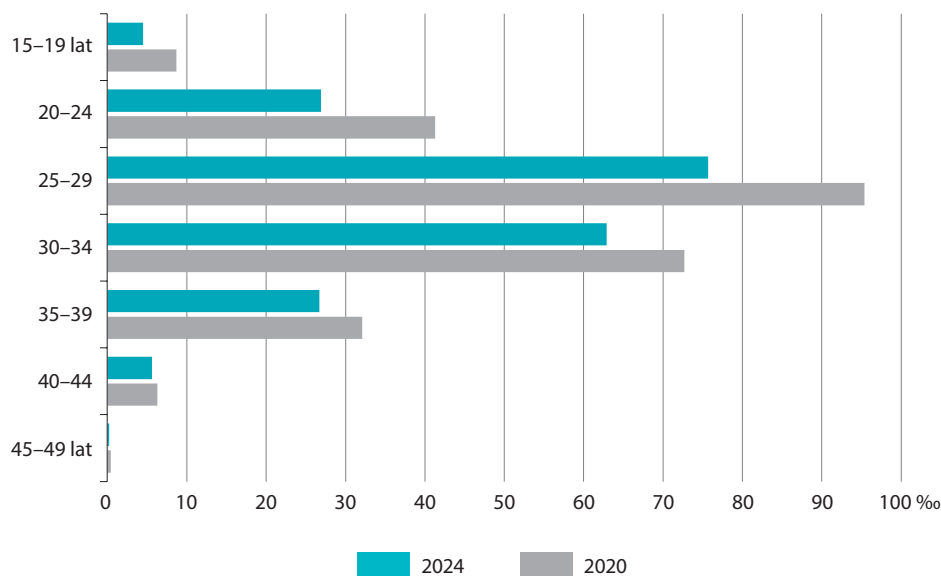
Niekorzystne zmiany widoczne są również w poziomie współczynnika płodności i dzietności.

Współczynnik płodności ogółem – stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym (15–49 lat); wyraża średnią liczbę dzieci urodzonych w ciągu badanego okresu przypadającą na 1000 kobiet w wieku rozrodczym.

Współczynnik płodności cząstkowy – stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie pochodzących z kobiet w danej grupie wieku do ogólnej liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Współczynniki cząstkowe są liczone dla pojedynczych roczników wieku rozrodczego kobiet lub dla 5-letnich grup wieku.

W 2024 r. na 1000 kobiet w wieku rozrodczym przypadało średnio 26 urodzonych dzieci, podczas gdy w 2020 r. – 36 dzieci (w kraju odpowiednio: 29 i 40). Wyższą wartość współczynnika płodności odnotowano na obszarach wiejskich województwa niż w miastach (26,6‰ wobec 25,9‰). Podobną sytuację obserwowano w kraju (30,0‰ wobec 29,0‰).

Wykres 30. Współczynnik płodności według grup wieku kobiet
Chart 30. Fertility rate by age groups of females

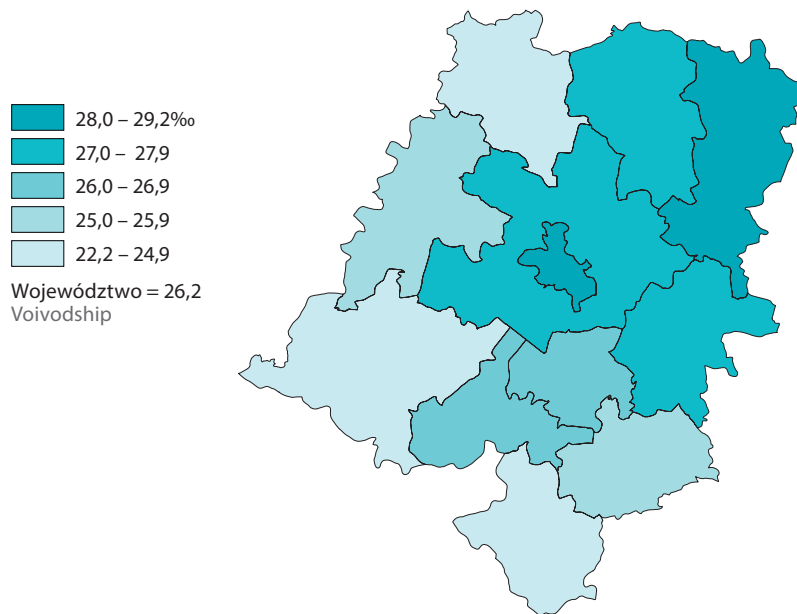

W 2024 r. najwyższą płodnością w województwie wyróżniały się kobiety w grupie wieku 25–29 lat (75,7‰ wobec 95,4‰ w 2020 r.) oraz 30–34 lata (62,9‰ wobec 72,7‰). Najmniej urodzonych dzieci przypadało na 1000 kobiet w wieku 45–49 lat (0,2 wobec 0,4).

W przekroju województw współczynnik płodności w 2024 r. przyjmował wartości od 26,0‰ w województwie świętokrzyskim do 32,8‰ w województwie małopolskim. Województwo opolskie wraz z zachodniopomorskim zajęło w tym zestawieniu 13 lokatę.

Wśród wszystkich powiatów województwa, najwięcej urodzeń żywych przypadających na 1000 kobiet w wieku rozrodczym odnotowano w powiecie oleskim (29,2), a najmniej – w powiecie głubczyckim (22,2).

Mapa 17. Współczynnik płodności w 2024 r.
Map 17. General fertility rate in 2024

Współczynnik dzietności – oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

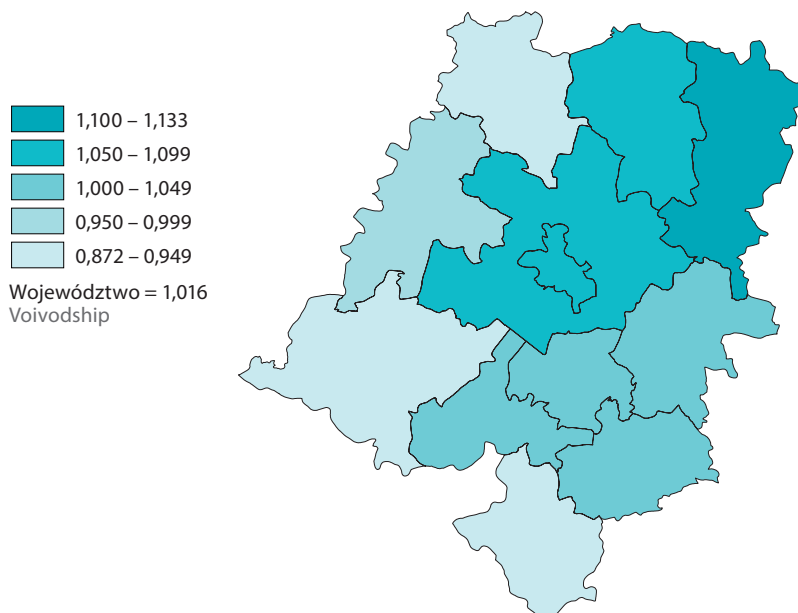
Współczynnik dzietności, zarówno w województwie, jak i w kraju od wielu już lat kształtuje się na poziomie niegwarantującym prostej zastępowalności pokoleń. Najbardziej optymalna dla rozwoju demograficznego jest sytuacja, gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 210–215 urodzonych dzieci.

W 2024 r. w województwie na 100 kobiet w wieku rozrodczym przypadało 102 dzieci, a w 2020 r. – 128. W kraju w analizowanych latach na 100 kobiet w wieku prokreacyjnym przypadało więcej dzieci (odpowiednio: 110 i 139).

W rankingu województw pod względem wartości omawianego współczynnika województwo opolskie w 2024 r. zajęło 13 miejsce. Najwyższy jego poziom odnotowano w województwie mazowieckim, w którym na 100 kobiet przypadało 117 urodzonych dzieci, a najniższy – w województwie świętokrzyskim – odpowiednio 101.

Analiza współczynnika dzietności na poziomie wszystkich powiatów województwa wykazała, że w 2024 r. najwięcej urodzonych dzieci przypadających na 100 kobiet w wieku 15–49 lat odnotowano w powiecie oleskim (113), a najmniej – w powiecie głubczyckim (87).

Mapa 18 **Współczynnik dzietności w 2024 r.**
 Map 18. Total fertility rate in 2024

3.4. Zgony

3.4. Deaths

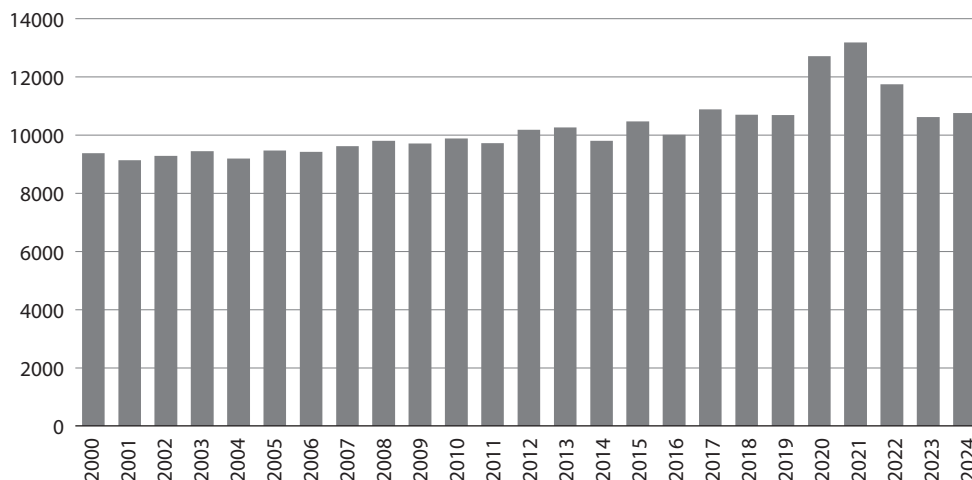
Zgony są kolejnym, po urodzeniach, elementem ruchu naturalnego, kształtującym stan i strukturę ludności. Obserwowany w województwie relatywnie wysoki poziom zgonów, wynika ze zmian w strukturze ludności według wieku i rosnącego odsetka osób starszych.

Zgon – trwałe, czyli nieodwracalne ustanie czynności narządów niezbędnych do życia (niezależnie od okresu po urodzeniu żywym), w konsekwencji czego następuje ustanie czynności życiowych całego ustroju.

Zgon niemowlęcia – zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku.

W województwie w 2024 r. zmarło 10,8 tys. osób (2,6% zgonów w kraju), co w relacji do 2020 r. oznacza spadek o 15,4% (w kraju – o 14,4%). Większa liczba zgonów w latach 2020–2022 była następstwem m.in. kolejnych fal pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba zgonów w województwie wzrosła o 1,3%, podczas gdy w kraju nieznacznie zmniejszyła się (o 0,1%). Prognozuje się, że w 2060 r. liczba zgonów wyniesie 12,3 tys. i względem 2024 r. wzrośnie o 14,6% (w kraju – o 19,5%).

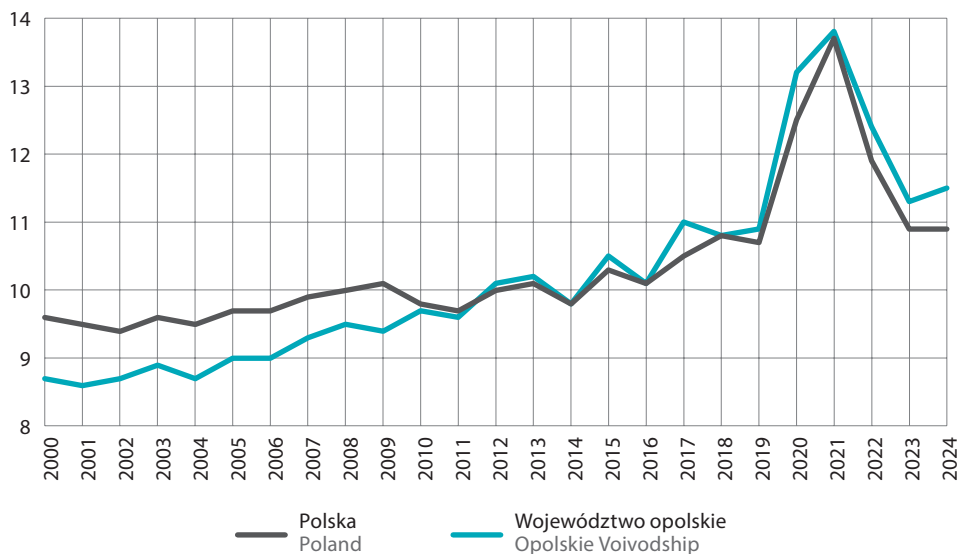
Wykres 31. Zgony
Chart 31. Deaths

Liczba zgonów zarejestrowanych w 2024 r. w miastach województwa stanowiła 55,6% ogólnej ich liczby, a na wsi – 44,4% (w kraju odpowiednio: 62,4% i 37,6%). Względem 2020 r. liczba zgonów bardziej zmniejszyła się na wsi (o 20,9%) niż w miastach (o 10,4%).

Współczynnik zgonów, wyrażony liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w województwie w 2024 r. wynosił 11,5 wobec 13,2 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 10,9 i 12,5). W miastach omawiany współczynnik kształtował się na wyższym poziomie niż na wsi (12,1‰ wobec 10,9‰).

Wykres 32. Zgony na 1000 ludności
Chart 32. Deaths per 1000 population

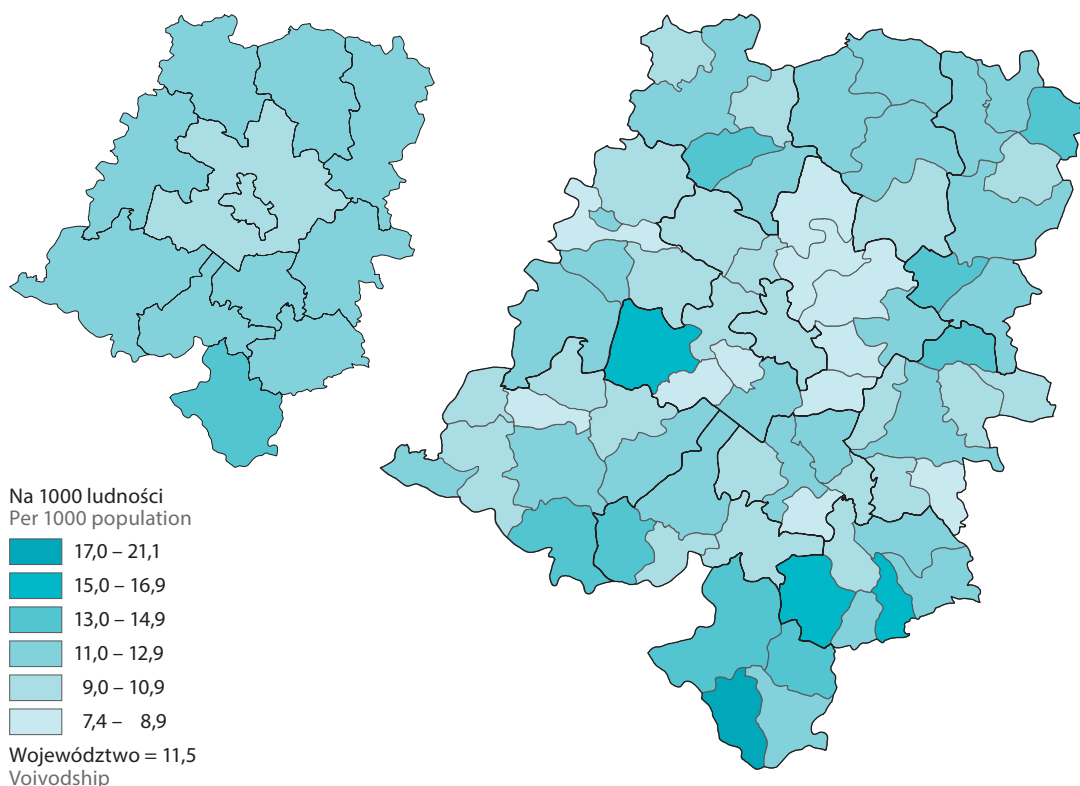

W 2024 r. województwem z największą liczbą zgonów przypadającą na 1000 ludności było łódzkie (12,8), a z najmniejszą – małopolskie (9,6). Województwo opolskie, razem z zachodniopomorskim, w tym zestawieniu zajęło 4 miejsce.

W przekroju powiatów ziemskich województwa w 2024 r. najwyższą umieralność odnotowano w powiecie głubczyckim, w którym na 1000 ludności przypadło 15 zgonów, natomiast najniższą w powiecie opolskim – odpowiednio 10.

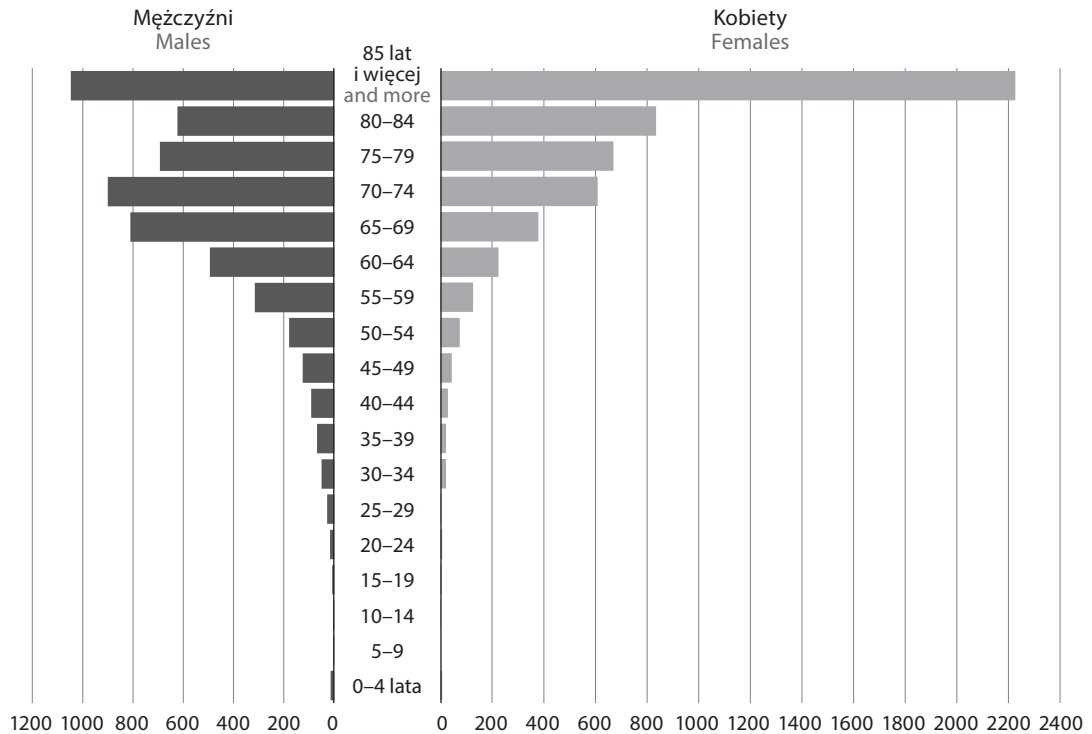
Znacznie większą rozpiętość omawianego współczynnika obserwowano wśród gmin województwa, gdzie przyjmował wartości od 7,4‰ w gminie Komprachcice do 21,1‰ w gminie Branice. W gminach: m. Kędzierzyn-Koźle, Ozimek i Praszka liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności odpowiadała średniej wojewódzkiej.

Mapa 19. Zgony w 2024 r.
Map 19. Deaths in 2024

W 2024 r. mężczyźni stanowili 50,9% zmarłych osób (w kraju – 51,2%). W województwie, podobnie jak w kraju, obserwuje się zjawisko nadumieralności mężczyzn. Analiza liczby zgonów według płci oraz grup wieku wykazała, że w 2024 r. nadwyżka liczby zgonów mężczyzn nad liczbą zgonów kobiet utrzymywała się w grupach wieku włącznie do 75–79 lat, przy czym największa skala tej nadwyżki wystąpiła w grupie wieku 65–69 lat (810 zgonów mężczyzn wobec 379 zgonów kobiet). Liczba zgonów kobiet przewyższała liczbę zgonów mężczyzn w najstarszych rocznikach, a szczególnie wysoka była w grupie wieku 85 lat i więcej (2226 zgonów kobiet wobec 1047 zgonów mężczyzn).

Wykres 33. Zgony według płci i grup wieku w 2024 r.
Chart 33. Deaths by sex and age groups in 2024

Mediana wieku osób zmarłych w 2024 r. w województwie wynosiła 77,4 roku (w kraju – 76,8 roku). W przypadku zmarłych kobiet mediana wieku kształtowała się na poziomie o 10,2 roku wyższym od mediany wieku zmarłych mężczyzn (w kraju – o 9,8 roku). Względem 2020 r. omawiany miernik obniżył się o 0,8 roku (w kraju – o 0,3 roku).

Tablica 15. Mediana wieku osób zmarłych
Table 15. Median age of the deceased

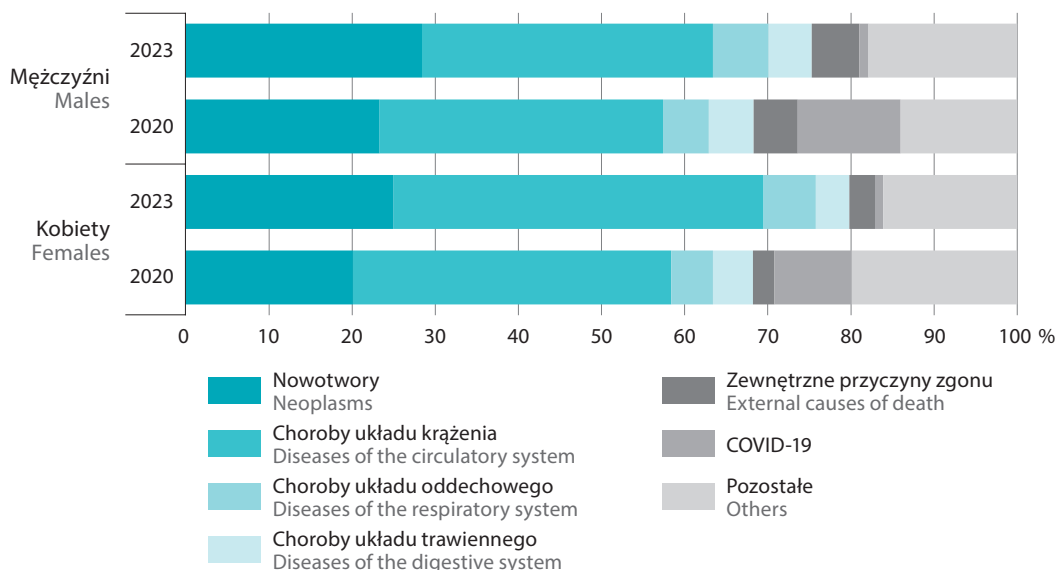
Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	78,2	77,6	77,2	76,7	77,4	77,1
Mężczyźni Males	72,6	72,4	72,8	73,1	72,9	73,2
Kobiety Females	82,6	81,9	82,7	81,7	83,1	82,0

Najczęstszymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa, podobnie jak i mieszkańców kraju, były choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe, które w 2023 r. łącznie stanowiły 66,4% przyczyn wszystkich zgonów w województwie (w kraju – 63,6%). W omawianym roku odnotowano 39,6% zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia (w kraju – 36,9%). Umieralność na tę przyczynę w województwie była wyższa wśród kobiet niż mężczyzn (44,5% wobec 35,0%) oraz osób zamieszkujących na wsi niż w miastach (41,7% wobec 37,9%). Zgony w wyniku zachorowania na nowotwory stanowiły,

podobnie jak w kraju, 26,7% ogólnej liczby zgonów i w większym stopniu w województwie dotyczyły mężczyzn niż kobiet (28,4% wobec 25,0%) oraz mieszkańców miast niż wsi (28,7% wobec 24,4%).

W porównaniu z 2020 r. odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia zwiększył się o 3,5 p. proc., a spowodowanych chorobami nowotworowymi – o 4,9 p. proc. (w kraju odpowiednio: o 0,3 p. proc. i o 3,9 p. proc.). Wyraźnie zmniejszył się natomiast odsetek zgonów w wyniku COVID-19 – o 9,8 p. proc. (w kraju – o 7,6 p. proc.).

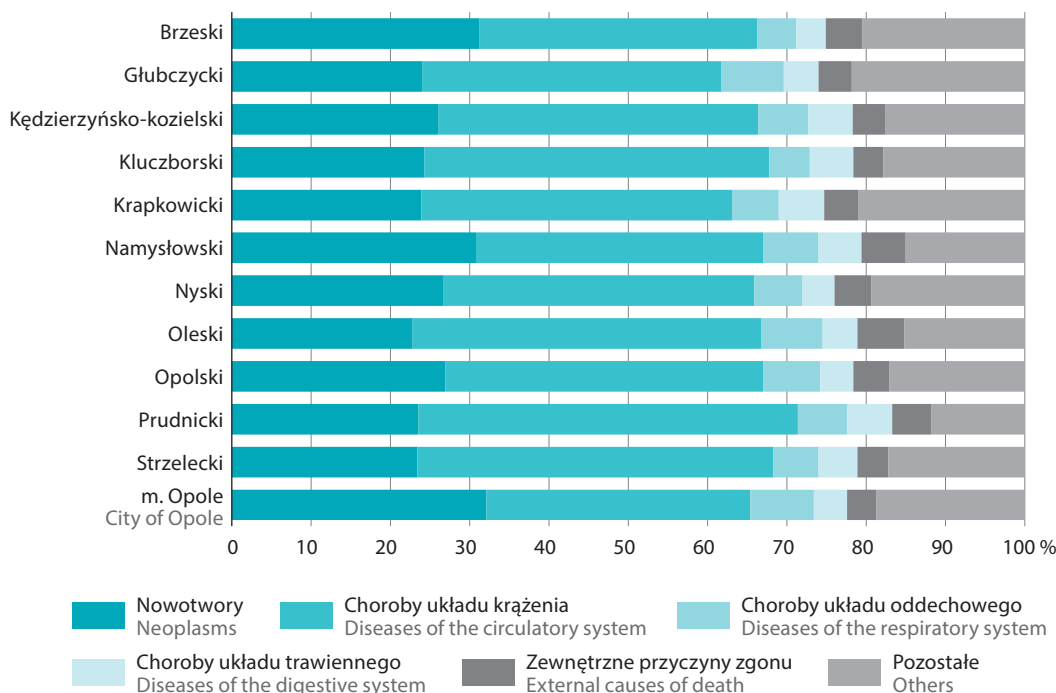
Wykres 34. Zgony według płci i wybranych przyczyn
Chart 34. Deaths by sex and selected causes

Struktura zgonów według przyczyn w układzie powiatów województwa opolskiego nie odbiegała od tendencji wojewódzkiej i również największy udział stanowiły choroby układu krążenia oraz nowotwory.

Spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego najwyższy odsetek zgonów w wyniku chorób układu krążenia w 2023 r. odnotowano w powiecie prudnickim (47,9% ogólnej liczby zgonów w powiecie), natomiast najniższy wystąpił w m. Opolu (33,3%). W przypadku zgonów z powodu chorób nowotworowych najwyższym udziałem wyróżniało się m. Opole (32,1%), a najniższy zarejestrowano w powiecie oleskim (22,8%).

Wykres 35. Zgony według wybranych przyczyn w 2023 r.
Chart 35. Deaths by selected causes in 2023

Umieralność z powodu chorób układu krążenia w przeliczeniu na 100 tys. ludności, w 2023 r. wynosiła w województwie 448,1, a chorób nowotworowych – 302,4 (w kraju odpowiednio: 400,4 i 289,7).

Wśród województw w 2023 r. najwyższą umieralnością z powodu chorób układu krążenia wyróżniało się województwo lubelskie, w którym 514 zgonów przypadało na 100 tys. mieszkańców, a najniższą województwo wielkopolskie – odpowiednio 296. W przypadku zgonów z powodu chorób nowotworowych najwyższą wartość analizowanego wskaźnika wystąpiła w województwie śląskim (329,6), natomiast najniższa – w województwie podkarpackim (228,7). Województwo opolskie w tych dwóch zestawieniach zajęło 6 miejsce.

Spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego najwięcej zgonów w wyniku chorób układu krążenia w przeliczeniu na 100 tys. ludności w 2023 r. zarejestrowano w powiecie prudnickim (582,9), a najmniej – w m. Opolu (354,7). Największą liczbą zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi na 100 tys. mieszkańców charakteryzował się natomiast powiat nyski (349,8), a najmniejszą – powiat oleski (247,3).

W 2024 r. zarejestrowano w województwie 18 zgonów niemowląt, tj. o 43,7% mniej w porównaniu z 2020 r. (w kraju – o 29,3%). Wśród nich większość stanowiły zgony chłopców (72,2% wobec 58,2% w kraju). Liczba zgonów dzieci poniżej 1 roku w miastach województwa przewyższała liczbę zgonów zarejestrowanych na wsi, a ich udział w strukturze w 2024 r. kształtował się na poziomie 61,1%.

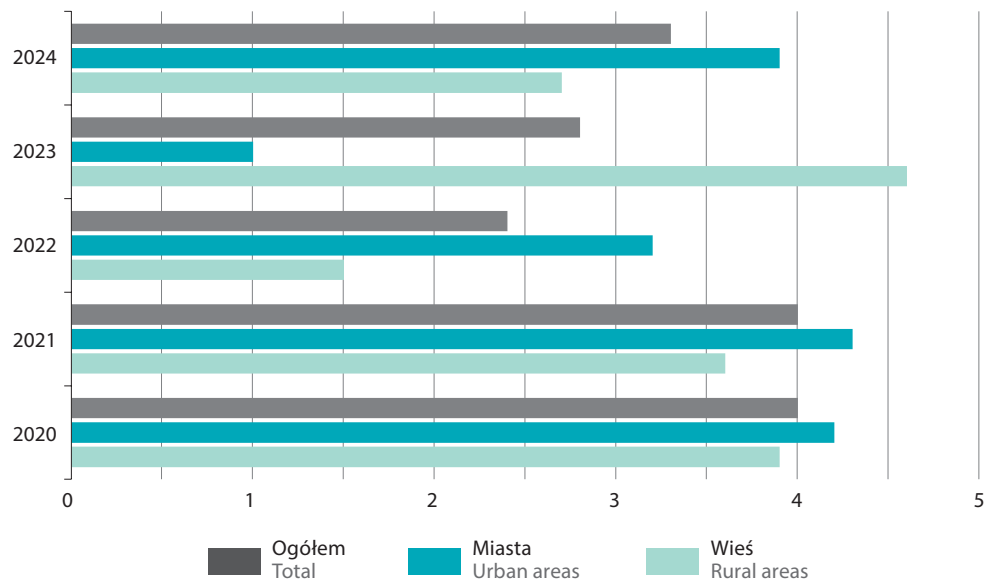
Tablica 16. Zgony niemowląt
Table 16. Infant deaths

Wyszczególnienie Specification	2020		2023		2024	
	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas	ogółem total	w tym w miastach of which in urban areas
Ogółem Total	32	17	17	3	18	11
Chłopcy Males	20	11	11	2	13	7
Dziewczęta Females	12	6	6	1	5	4

Współczynnik zgonów niemowląt, liczony na 1000 urodzeń żywych, w 2024 r. kształtował się na poziomie 3,3 wobec 4,0 w 2020 r. (w kraju po 3,6). W miastach województwa wynosił on 3,9‰, a na wsi – 2,7‰.

W układzie województw w 2024 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie w poziomie omawianego współczynnika. Jego wartość wahała się od 1,9‰ w województwie lubuskim do 5,5‰ w województwie lubelskim. Województwo opolskie uplasowało się w tym rankingu na 10 pozycji.

Wykres 36. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych
Chart 36. Infant deaths per 1000 live births

W 2023 r. najczęstszymi przyczynami zgonów niemowląt były stany powstające w okresie okołoporodowym, które w województwie stanowiły 58,8% ogólnej liczby zgonów niemowląt (w kraju – 49,0%). Podobnie sytuacja wyglądała w 2020 r.

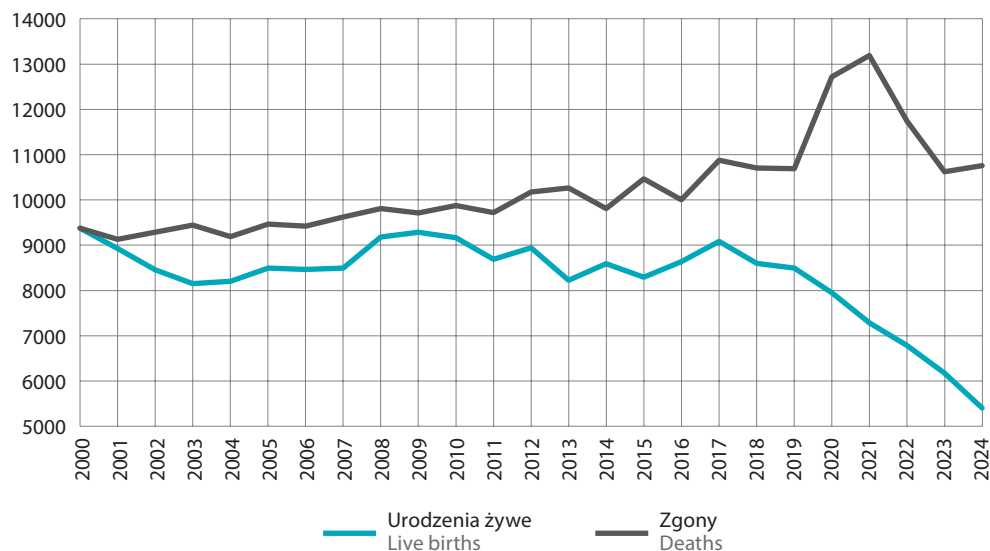
3.5. Przyrost naturalny

3.5. Natural increase

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Utrzymująca się w województwie opolskim od 2000 r. przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych skutkuje ujemnym przyrostem naturalnym (ubytkiem naturalnym ludności) i z upływem czasu w coraz większym stopniu wpływa na depopulację. W kraju od 2013 r. nieprzerwanie obserwuje się ubytek naturalny ludności. W 2024 r. różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów kształtowała się w województwie na poziomie minus 5,4 tys., podczas gdy w 2020 r. wynosiła minus 4,8 tys. Większy ubytek naturalny odnotowano w miastach niż na wsi (minus 3,2 tys. wobec minus 2,2 tys.).

Wykres 37. Ruch naturalny ludności
Chart 37. Vital statistics of population

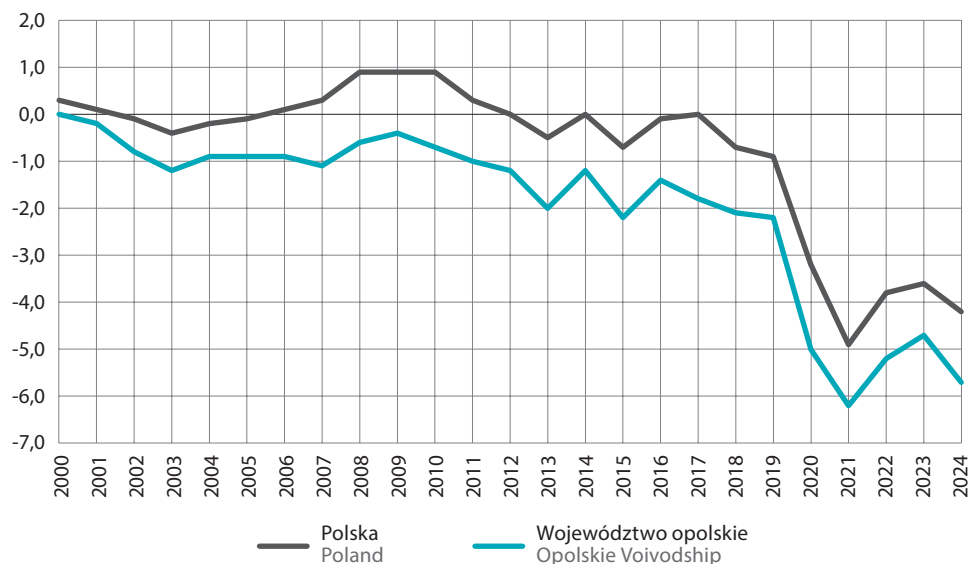

Z prognozy ludności wynika, że w województwie utrzyma się znaczna przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń. W 2060 r. liczba zgonów będzie blisko 3-krotnie większa od liczby urodzeń (12,3 tys. wobec 4,3 tys.).

Współczynnik przyrostu naturalnego, określony jako relacja różnicy między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów przypadającej na 1000 ludności, w 2024 r. osiągnął w województwie wartość minus 5,7 wobec minus 5,0 w 2020 r. i był niższy niż średnio w kraju (odpowiednio: minus 4,2 wobec minus 3,2). W miastach województwa współczynnik ten kształtował się na poziomie minus 6,5‰, a na wsi – minus 4,9‰ (w kraju odpowiednio: minus 4,8‰ oraz minus 3,3‰).

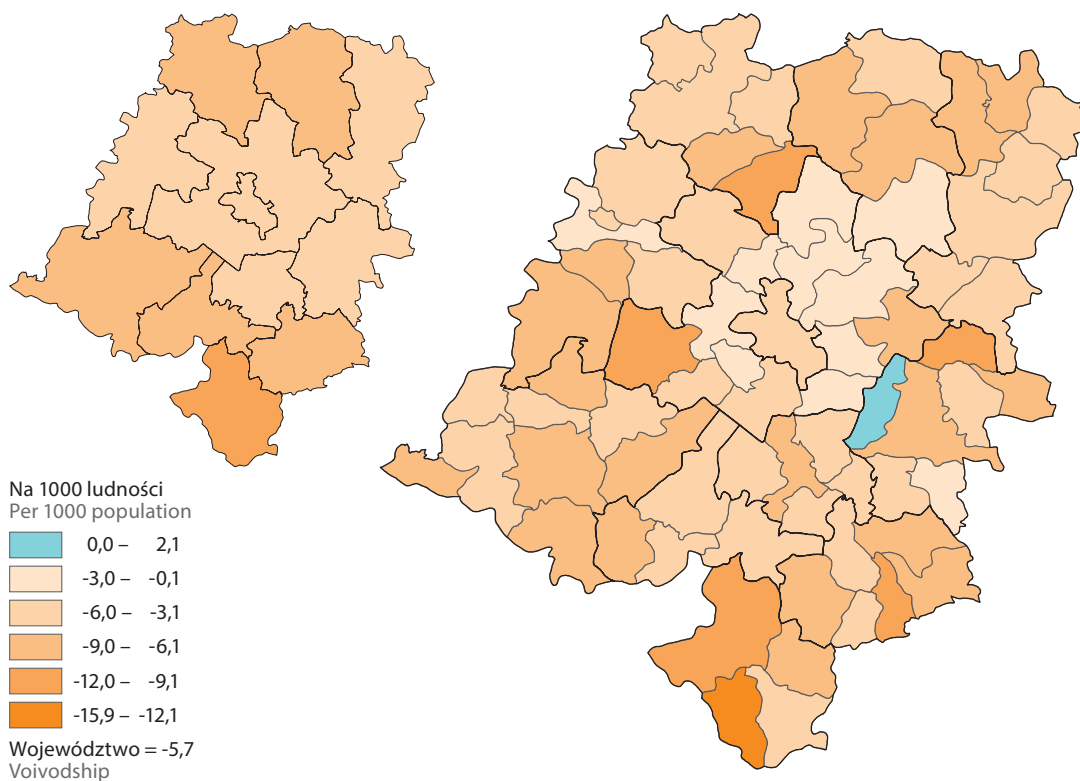
W latach 2020–2024 ubytek naturalny ludności obserwowano we wszystkich województwach, przy czym różna była jego skala. W 2024 r. największy ubytek naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności wystąpił w województwie świętokrzyskim (minus 6,7), a najmniejszy – w województwie małopolskim (minus 1,8). Województwo opolskie pod względem wartości omawianego współczynnika uplasowało się na 4 pozycji.

Wykres 38. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 38. Natural increase per 1000 population

We wszystkich powiatach ziemskich województwa w 2024 r. liczba zgonów była wyższa od liczby urodzeń żywych. Najmniejszy ubytek naturalny na 1000 ludności wystąpił w powiecie opolskim (minus 3,7), a największy – w powiecie głubczyckim (minus 9,9).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2024 r.
Map 20. Natural increase in 2024

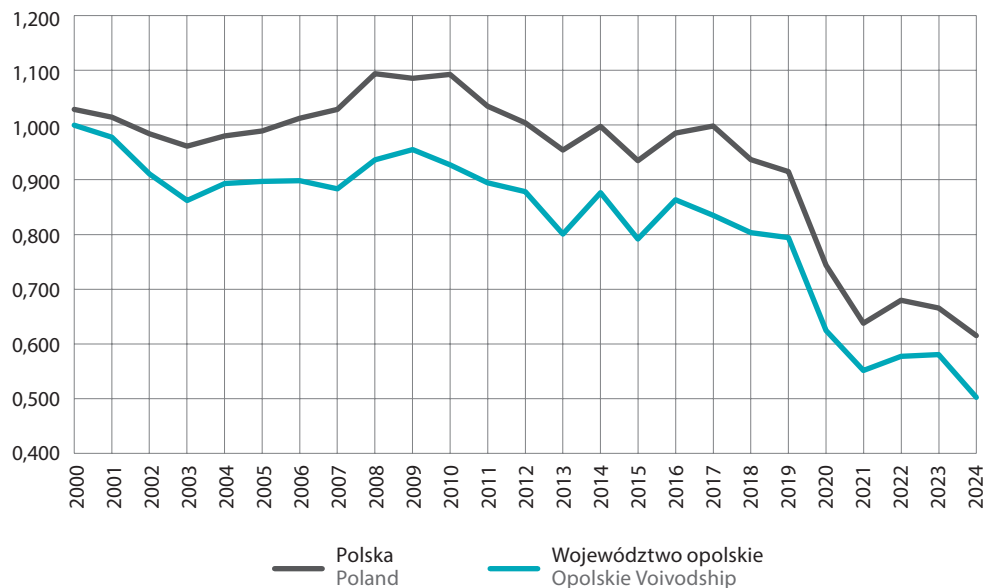

W układzie gmin, w 2024 r. tylko w gminie Izbicko odnotowano przyrost naturalny, który w przeliczeniu na 1000 ludności wynosił 2,1. W pozostałych gminach wystąpił ubytek naturalny, a największa jego wartość przypadająca na 1000 ludności wystąpiła w gminach: Branice (minus 15,9), Kolonowskie (minus 10,8), Głubczyce (minus 10,4) i Niemodlin (minus 10,3).

Współczynnik dynamiki demograficznej – relacja liczby urodzeń żywych w danym okresie (najczęściej 1 roku) do liczby zgonów w tym okresie (liczba urodzeń przypadająca na 1 zgon).

W 2024 r. w województwie współczynnik dynamiki demograficznej kształtował się na poziomie 0,503 wobec 0,625 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 0,616 i 0,744). Na terenach wiejskich województwa na 1000 zgonów przypadało 547 urodzeń żywych, a w miastach – odpowiednio 468.

Wykres 39. Współczynnik dynamiki demograficznej
Chart 39. Demographic dynamics rate

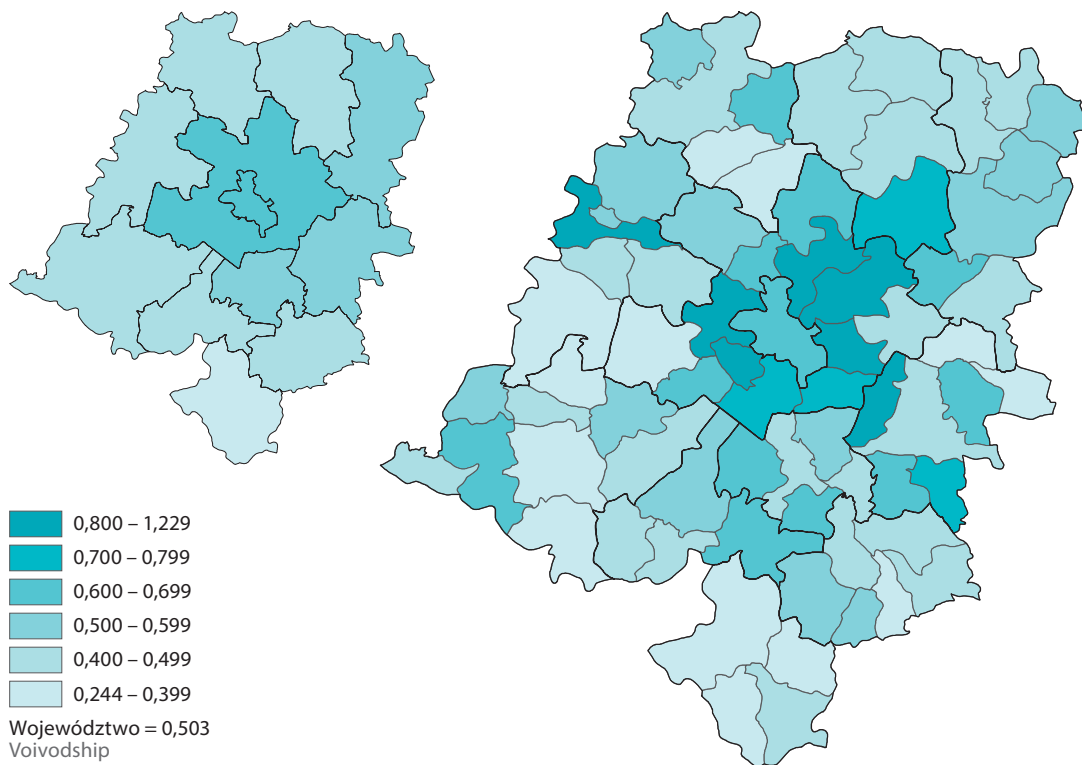

W 2024 r. wartość współczynnika dynamiki demograficznej przekraczającą średnią krajową odnotowano w sześciu województwach, w tym w szczególności w: małopolskim (0,810), pomorskim (0,751) i mazowieckim (0,734). Najmniej urodzeń żywych przypadających na 1000 zgonów stwierdzono w województwie świętokrzyskim (454). Województwo opolskie pod względem wartości omawianego współczynnika zajęło 13 miejsce.

W ujęciu powiatów ziemskich współczynnik dynamiki demograficznej w 2024 r. przyjmował zróżnicowane wartości. W powiecie opolskim liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 zgonów była 2-krotnie wyższa niż w powiecie głubczyckim (odpowiednio: 622 wobec 318).

W przekroju gmin omawiany współczynnik w 2024 r. najwyższe wartości osiągnął w gminach: Izbicko (1,229), Skarbimierz (0,896) i Łubniany (0,859). Poniżej 300 urodzeń żywych na 1000 zgonów odnotowano w gminach: Branice (244), Kolonowskie (265), Pokój (270) i Głubczyce (281).

Mapa 21. Współczynnik dynamiki demograficznej w 2024 r.
Map 21. Demographic dynamics rate in 2024

Rozdział 4

Chapter 4

Migracje ludności na pobyt stały

Migration of population for permanent residence

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania. Przyjmując położenie poprzedniego i obecnego miejsca zamieszkania wyodrębnia się:

- migracje wewnętrzne, czyli przemieszczenia ludności w granicach kraju,
- migracje zagraniczne, czyli przemieszczenia związane ze zmianą kraju zamieszkania.

Ze względu na charakter przebywania wyróżnia się:

- migracje na pobyt stały,
- migracje na pobyt czasowy.

Ważnym komponentem zmian demograficznych, mającym wpływ na liczbę i strukturę ludności oraz jej rozmieszczenie terytorialne, są migracje. Badanie migracji dostarcza informacji o przemieszczeniach ludności oraz charakterystyce demograficzno-społecznej osób migrujących.

Województwo opolskie należy do regionów odpływowych. Od wielu lat obserwuje się przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw lub za granicę nad liczbą osób nowo zameldowanych z innych województw lub z zagranicy. Należy jednak zauważyć, że statystyka publiczna ujmuje tylko zarejestrowane przemieszczenia ludności, dlatego należy uznać, że stanowią one część przemieszczeń faktycznych.

Tablica 17. Migracje ludności na pobyt stały według kierunków
Table 17. Migration of population for permanent residence by directions

Wyszczególnienie Specification		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
		ogółem total	z innych województw from other voivodships	z zagranicy from abroad	ogółem total	do innych województw to other voivodships	za granicę abroad
Ogółem	2020	2864	2423	441	3983	3170	813
Total	2023	2953	2427	526	4250	3381	869
	2024	3298	2720	578	4416	3503	913
Miasta	2020	1464	1245	219	2341	1978	363
Urban areas	2023	1547	1269	278	2477	2085	392
	2024	1682	1347	335	2602	2199	403
Wieś	2020	1400	1178	222	1642	1192	450
Rural areas	2023	1406	1158	248	1773	1296	477
	2024	1616	1373	243	1814	1304	510

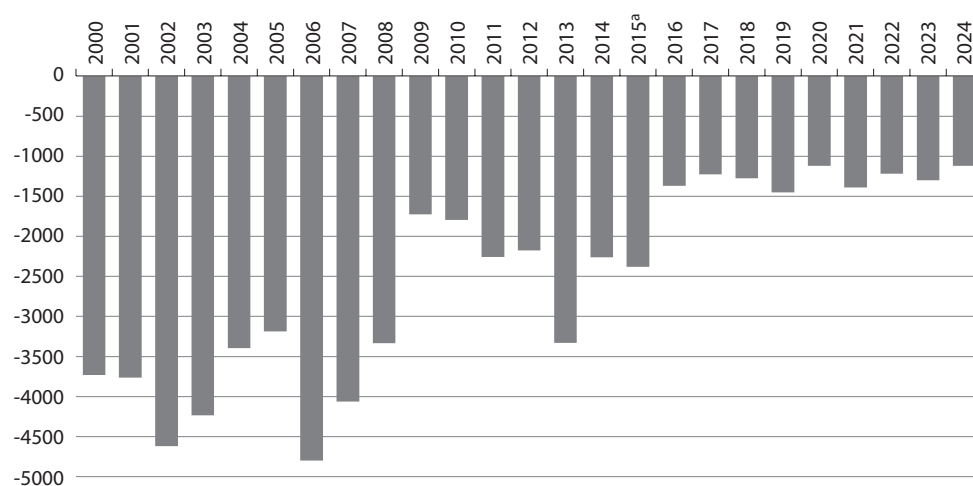
a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

W 2024 r. napływ ludności do województwa w ruchu wewnętrznym i zagranicznym wyniósł 3,3 tys., tj. więcej o 15,2% niż w 2020 r. i o 11,7% względem roku poprzedniego. Z innych województw napłynęło 82,5% ludności, a z zagranicy – 17,5% (w 2020 r. odpowiednio: 84,6% i 15,4%). Wśród ludności napływowej miasta i wsie województwa cieszyły się podobnym zainteresowaniem – w miastach osiedliło się 51,0% omawianej zbiorowości, a na wsi – 49,0%. Biorąc pod uwagę płeć, to ponad połowę ludności napływowej stanowiły kobiety (52,4%).

Z pobytu stałego w województwie wymeldowało się w 2024 r. łącznie 4,4 tys. osób wobec 4,0 tys. osób w 2020 r. i 4,3 tys. osób w roku poprzednim. Dla blisko 80% ludności odpływowej kierunkiem migracji były inne województwa, a co piąta osoba wymeldowała się w związku z wyjazdem za granicę, podobnie sytuacja wyglądała w 2020 r. Wśród ludności odpływowej więcej było mieszkańców miast województwa niż wsi (58,9% wobec 41,1%). Podobnie jak w przypadku napływu, ponad połowę ludności odpływowej stanowiły kobiety (52,0%).

Wobec utrzymującej się przewagi odpływu ludności nad napływem, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w 2024 r. było ujemne i wynosiło, podobnie jak w 2020 r., minus 1,1 tys. osób. Analiza danych dotyczących salda migracji ludności na pobyt stały w latach 2000–2024 wskazuje na malejącą skalę ubytku ludności z tytułu migracji.

Wykres 40. Saldo migracji ludności na pobyt stały
Chart 40. Net migration of population for permanent residence

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W latach 2020–2024 ujemne saldo migracji stałych obserwowano zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym, przy czym większy ubytek ludności odnotowano w przypadku migracji wewnętrznych. Należy podkreślić, że na ujemne saldo migracji ogółem miało wpływ ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych zarejestrowane w miastach województwa. Tymczasem na wsi saldo migracji ogółem, w tym wewnętrznych przyjmowało dodatnie wartości. Spadek liczby ludności w wyniku migracji w miastach nie został jednak zrekompensowany przez nadwyżkę migracyjną ludności na terenach wiejskich.

Tablica 18. Saldo migracji ludności na pobyt stały
Table 18. Net migration of population for permanent residence

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total		Wewnętrzne Internal		Zagraniczne International	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 ludności per 1000 population	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 ludności per 1000 population	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 ludności per 1000 population
Ogółem	2020	-1119	-1,2	-747	-0,8	-372	-0,4
Total	2023	-1297	-1,4	-954	-1,0	-343	-0,4
	2024	-1118	-1,2	-783	-0,8	-335	-0,4
Miasta	2020	-1407	-2,8	-1263	-2,5	-144	-0,3
Urban areas	2023	-1791	-3,6	-1677	-3,4	-114	-0,2
	2024	-1687	-3,4	-1619	-3,3	-68	-0,1
Wieś	2020	288	0,6	516	1,1	-228	-0,5
Rural areas	2023	494	1,1	723	1,6	-229	-0,5
	2024	569	1,3	836	1,9	-267	-0,6

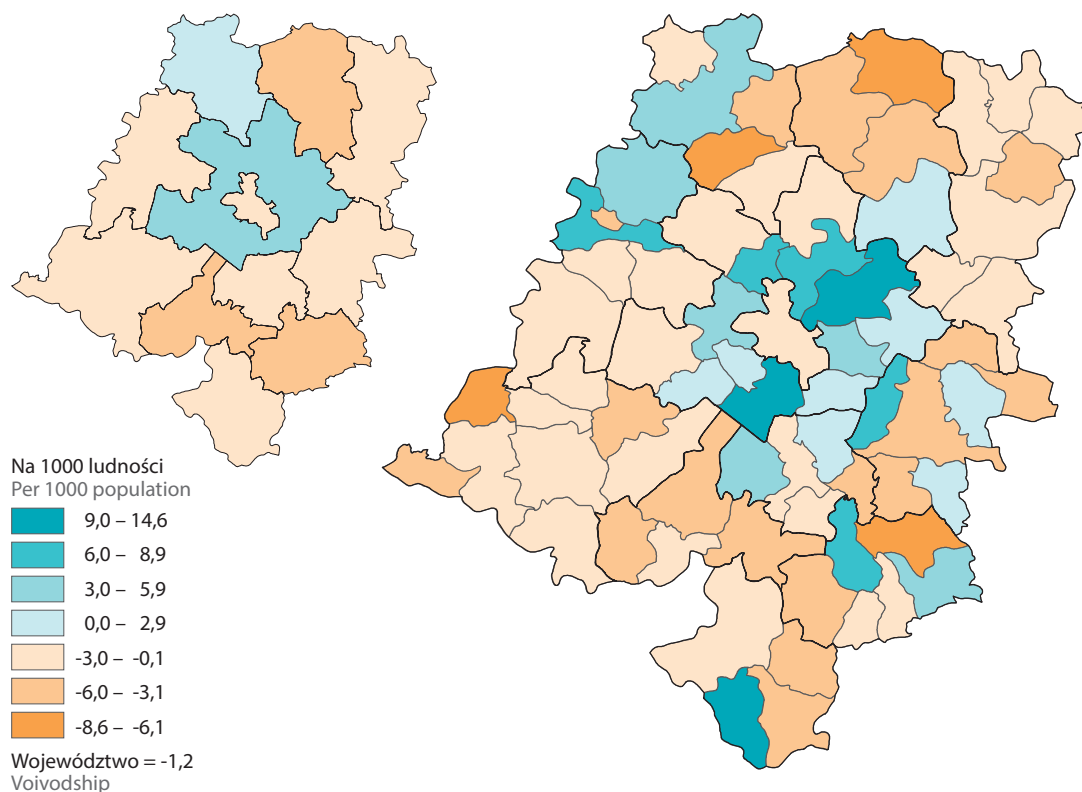
Intensywność ruchu wędrownego ludności odzwierciedla współczynnik salda migracji, wyrażony saldem migracji ludności na 1000 mieszkańców. W 2024 r. saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w województwie kształtowało się, podobnie jak w 2020 r., na poziomie minus 1,2. W miastach wynosiło ono minus 3,4‰, podczas gdy na wsi osiągnęło wartość 1,3‰ (w 2020 r. odpowiednio: minus 2,8‰ i 0,6‰).

Analiza salda migracji ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności na poziomie województw wykazała, że w 2024 r. w większości z nich przyjmowało ono ujemną wartość. Podobną jak w województwie opolskim wartość omawianego współczynnika odnotowano w województwie podkarpackim (minus 1,2‰), a jego niższą wartość stwierdzono w województwach: lubelskim (minus 2,4‰), świętokrzyskim (minus 2,3‰) i warmińsko-mazurskim (minus 1,8‰). Przewaga napływu ludności nad odpływem wystąpiła w pięciu województwach, w tym największa – w województwach: mazowieckim (2,5‰) i pomorskim (2,3‰).

Biorąc pod uwagę powiaty ziemskie województwa, to w 2024 r. w większości z nich odnotowano ujemne saldo migracji stałych. Najniższe wartości współczynnika salda migracji wystąpiły w powiatach: kluczborskim (minus 4,8‰), kędzierzyńsko-kozielskim (minus 3,7‰) oraz prudnickim (minus 3,6‰). W powiatach opolskim i namysłowskim saldo migracji było dodatnie i w przeliczeniu na 1000 ludności wynosiło odpowiednio: 3,2 i 0,7.

W ujęciu gmin współczynnik salda migracji wykazywał większe zróżnicowanie. Przewagę odpływu ludności nad napływem odnotowano w czterdziestu dziewięciu gminach. Największy ubytek ludności w wyniku migracji w przeliczeniu na 1000 ludności zarejestrowano w gminach: Świerczów (minus 8,6), Kamiennik (minus 7,3) i Byczyna (minus 7,0). W dwudziestu dwóch gminach więcej osób zameldowało się na pobyt stały niż z niego wymeldowało. Najkorzystniejszy poziom współczynnika salda migracji wystąpił w gminach: Branice (14,6‰), Prószków (11,3‰) i Turawa (10,7‰).

Mapa 22. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r.
Map 22. Net migration of population for permanent residence in 2024

4.1. Migracje wewnętrzne

4.1. Internal migration

Migracje wewnętrzne to zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym – w przypadku gmin miejsko-wiejskich – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy (z terenów wiejskich na miejskie lub z terenów miejskich na tereny wiejskie).

W ramach migracji wewnętrznych wyróżnia się migracje:

- międzywojewódzkie – przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego,
- wewnątrzwojewódzkie – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego województwa.

Saldo migracji wewnętrznych – różnica liczby osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej z innych miejscowości w kraju i liczby osób, które w tym okresie opuściły tę jednostkę przenosząc się do innych miejscowości w kraju. Saldo migracji wewnętrznych dla kraju jako całości jest równe 0.

W ramach migracji wewnętrznych (wewnątrzwojewódzkich i międzywojewódzkich) w 2024 r. zarejestrowano w województwie 9,8 tys. zameldowań i 10,6 tys. wymeldowań z pobytu stałego. W odniesieniu do 2020 r. zwiększyła się zarówno liczba osób zameldowanych, jak i wymeldowanych (odpowiednio: o 6,5% i o 6,4%).

W 2024 r. ludność napływowa częściej osiedlała się na wsi (57,1%). Z kolei odpływ ludności w większym stopniu dotyczył mieszkańców miast województwa (55,0%). Wśród ogółu zameldowanych, jak i wymeldowanych przeważały kobiety (odpowiednio: 52,6% i 52,5%).

Z analizy kierunków migracji wewnętrznych w 2024 r. wynika, że w napływie migracyjnym najczęstszy kierunek przemieszczeń to z miast na wieś, który objął 3,6 tys. osób, w przeciwnym kierunku (ze wsi do miast) przeprowadziło się 2,4 tys. osób. W odpływie migracyjnym najwięcej osób przemieściło się z miast na wieś (3,5 tys.), a najmniej przemieszczeń było ze wsi na wieś (2,0 tys.).

Tablica 19. Migracje wewnętrzne^a ludności na pobyt stały według kierunków
Table 19. Internal migration^a of population for permanent residence by directions

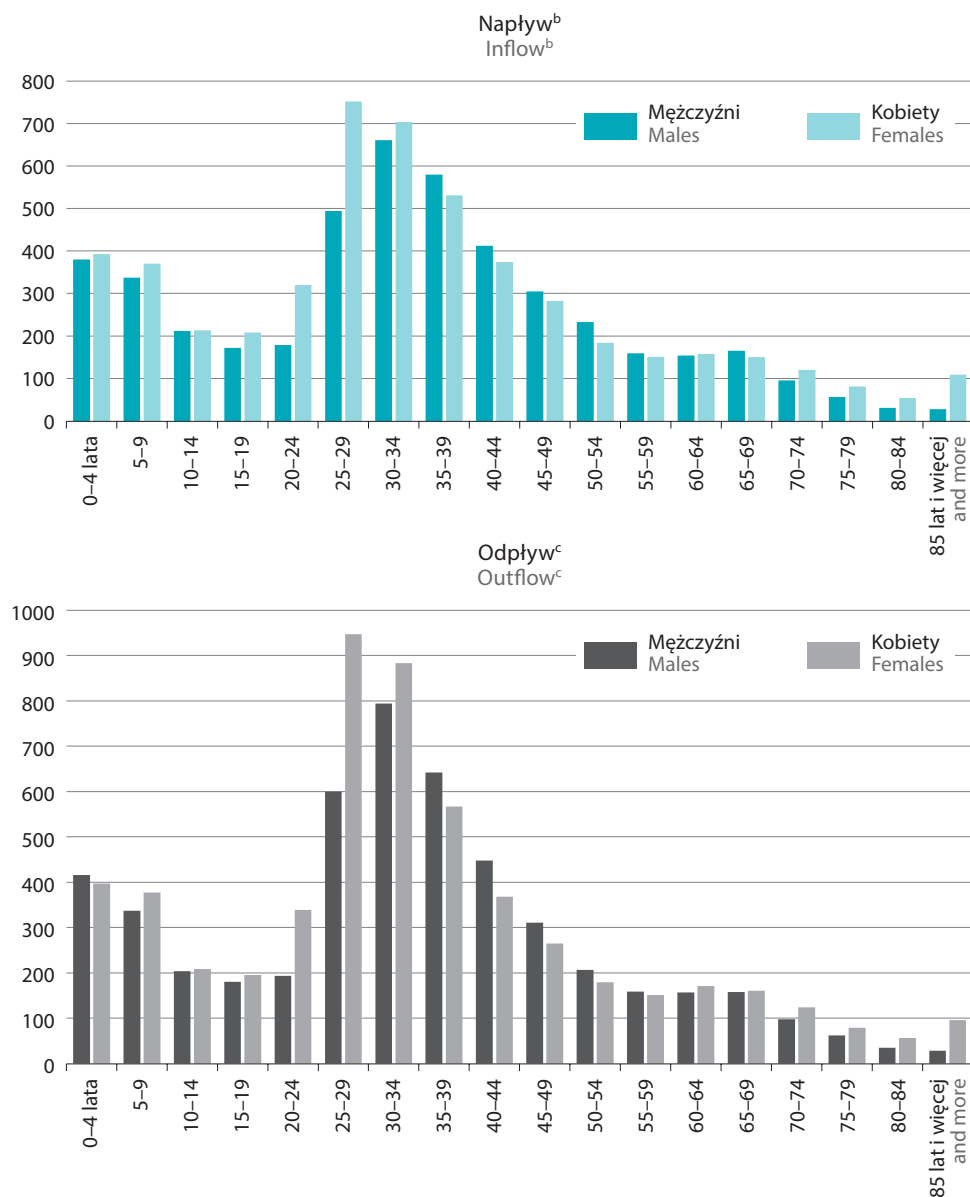
Wyszczególnienie Specification		Napływ ^b Inflow ^b			Odpływ ^c Outflow ^c		
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas
Ogółem	2020	9210	4936	4274	9957	5068	4889
Total	2023	8928	5047	3881	9882	4893	4989
	2024	9807	5376	4431	10590	5119	5471
Miasta	2020	4138	1662	2476	5401	2298	3103
Urban areas	2023	3884	1739	2145	5561	2367	3194
	2024	4209	1797	2412	5828	2367	3461
Wieś	2020	5072	3274	1798	4556	2770	1786
Rural areas	2023	5044	3308	1736	4321	2526	1795
	2024	5598	3579	2019	4762	2752	2010

a Wewnątrzwojewódzkie i międzywojewódzkie. b Zameldowania. c Wymeldowania.
a Intra-voivodship and inter-voivodship migration. b Registrations. c Deregistrations.

Znaczącą rolę w przypadku migracji wewnętrznych odgrywa odległość między poprzednim i nowym miejscem zamieszkania. W napływie i odpływie ludności w 2024 r. dominowały, podobnie jak w 2020 r., migracje wewnątrzwojewódzkie (odpowiednio: 72,3% zameldowań i 66,9% wymeldowań). Ruch migracyjny wewnątrzwojewódzki nie wpływa na zmianę liczby mieszkańców regionu, ale decyduje o rozmieszczeniu terytorialnym populacji. Przemieszczenia międzywojewódzkie najczęściej odbywały się do i z województw ościennych, co wynika z lokalizacji w tych regionach ważnych ośrodków miejskich, stanowiących atrakcyjne rynki pracy i edukacji. Największy strumień migracyjny odnotowano w przypadku województwa dolnośląskiego, do którego przemieściło się 1,4 tys. osób i z którego napłynęło do województwa opolskiego 0,8 tys. osób. Znaczne przepływy ludności wystąpiły również do i z województwa śląskiego (odpowiednio: 0,8 tys. i 0,9 tys.).

W przepływach migracyjnych warto zwrócić uwagę również na wiek osób w momencie migracji. Z analizy liczby ludności migrującej wynika, że największą skłonnością do migrowania charakteryzowały się kobiety w grupie wieku 25–34 lata (28,2% napływających kobiet i 32,9% odpływających kobiet) oraz mężczyźni w grupie wieku 30–39 lat (26,7% napływających mężczyzn i 28,6% odpływających mężczyzn). Zmiana miejsca zamieszkania w tym okresie życia może mieć związek z poszukiwaniem pracy. Miejsce zamieszkania zmieniają często całe rodziny, stąd liczna grupa dzieci w wieku 0–9 lat wśród migrujących (15,1% napływających ogółem i 14,4% odpływających ogółem).

Wykres 41. Migracje wewnętrzne^a ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2024 r.
Chart 41. Net internal migration^a of population for permanent residence by sex and age groups in 2024

a Wewnątrzwojewódzkie i międzywojewódzkie. b Zameldowania. c Wymeldowania.
 a Intra-voivodship and inter-voivodship migration. b Registrations. c Deregistrations.

Saldo migracji wewnętrznych w województwie w 2024 r. wynosiło minus 0,8 tys. osób wobec minus 0,7 tys. osób w 2020 r. W przeliczeniu na 1000 ludności kształtowało się ono na poziomie minus 0,8, podobnie w 2020 r.

W 2024 r. w większości województw saldo migracji wewnętrznych było ujemne. Największy ubytek ludności na skutek migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w województwach: lubelskim (minus 2,6), świętokrzyskim (minus 2,4) i warmińsko-mazurskim (minus 1,8). W wyniku migracji wewnętrznych liczba ludności zwiększyła się w pięciu województwach: dolnośląskim, małopolskim, mazowieckim, pomorskim i wielkopolskim.

4.2. Migracje zagraniczne

4.2. International migration

Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę i przyjazdy do kraju w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Imigracja – przyjazdy z zagranicy w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Emigracja – wyjazdy za granicę w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Saldo migracji zagranicznych – różnica liczby osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej z zagranicy i liczby osób, które w tym okresie wyjechały z tej jednostki za granicę.

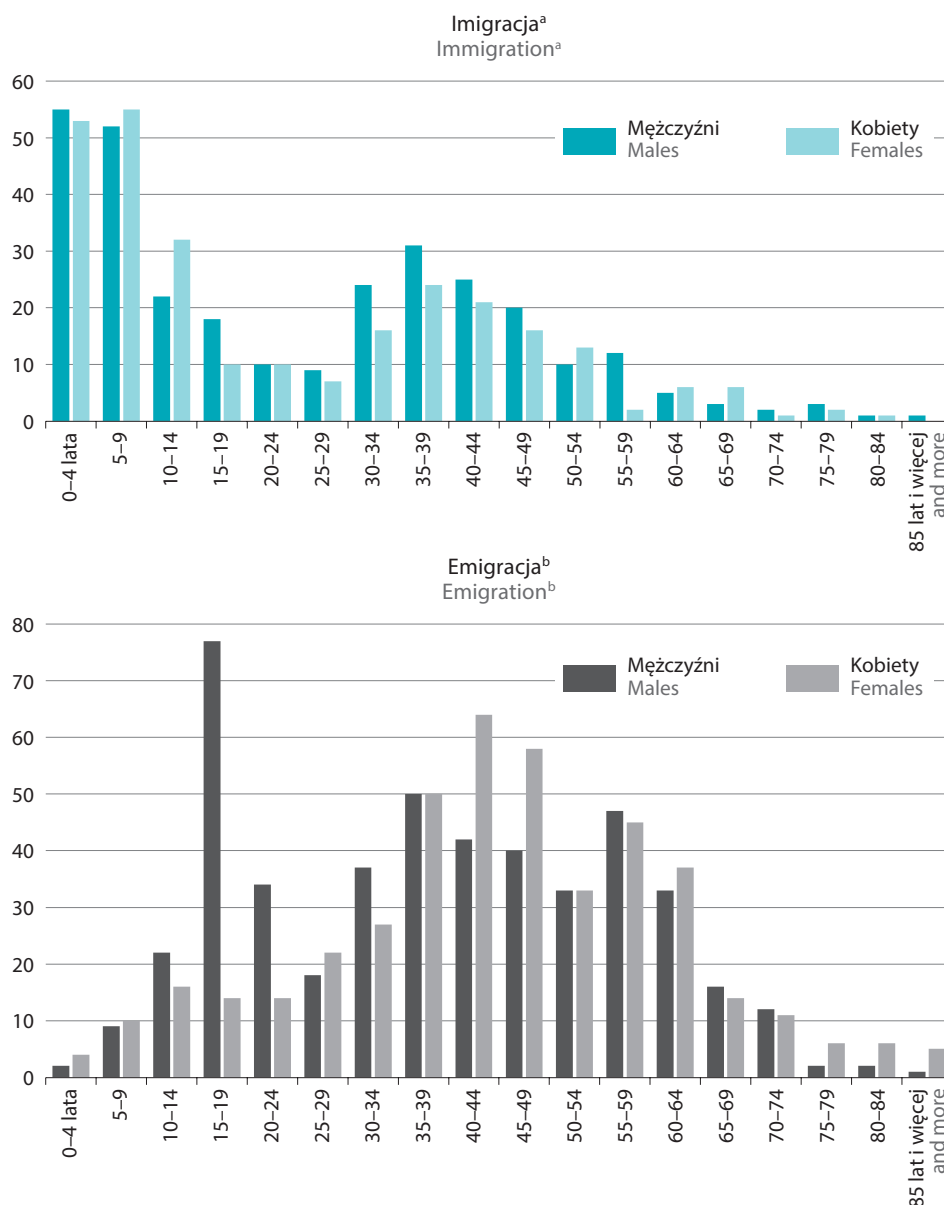
Województwo opolskie od wielu lat wyróżnia ujemne saldo migracji zagranicznych na pobyt stały, co uwarunkowane jest długimi tradycjami emigracyjnymi. Stąd bardzo często Opolszczyzna określana jest regionem emigracyjnym. O rozmiarze emigracji świadczy wysoki udział osób emigrujących z województwa opolskiego w ogólnej liczbie emigrantów. W latach 2002–2004 co piąty emigrant w kraju pochodził z województwa opolskiego. W 2024 r. zaobserwowano mniejsze natężenie emigracji, jednak nadal jej udział w skali kraju był istotny (8,9%).

W 2024 r. na stałe wyemigrowało 0,9 tys. osób wobec 0,8 tys. osób w 2020 r. Częściej emigrowali mieszkańcy obszarów wiejskich niż miast (55,9% wobec 44,1%) oraz mężczyźni niż kobiety (52,2% wobec 47,8%). Głównym kierunkiem emigracji zagranicznych na pobyt stały, podobnie jak w 2020 r., były kraje europejskie (odpowiednio: 97,8% i 98,2%). Najwięcej emigrujących mieszkańców województwa osiedliło się w: Niemczech (65,8%; w 2020 r. – 63,7%), Wielkiej Brytanii (9,0%; 8,7%) i Holandii (8,1%; 14,1%).

Liczba imigrantów zameldowanych w województwie na pobyt stały wynosiła 0,6 tys. wobec 0,4 tys. w 2020 r. Przyjeżdżający z zagranicy częściej meldowali się w miastach niż na wsi (58,0% wobec 42,0%). Wśród imigrantów, podobnie jak w przypadku emigrantów, przeważali mężczyźni (52,4%). W 2024 r. i w 2020 r. większość imigrantów przybyła z Europy (odpowiednio: 97,2% i 96,6%), jednak istotnie zmienił się odsetek imigrantów z poszczególnych krajów europejskich. W 2020 r. wśród przyjeżdżających z zagranicy do województwa najwięcej było osób mieszkających dotychczas w: Niemczech (43,3%), Holandii (14,1%), Ukrainie (13,6%) i Wielkiej Brytanii (9,8%). W 2024 r. zmniejszył się odsetek imigrantów z: Niemiec (do poziomu 36,0%), Holandii (9,3%) i Wielkiej Brytanii (8,3%), przy jednoczesnym wzroście odsetka imigrantów z Ukrainy (24,4%).

Analiza danych dotyczących liczby emigrantów według grup wieku wskazuje, że co trzeci emigrant był w grupie wieku 35–49 lat, a co dziesiąty – w grupie wieku 15–19 lat i 55–59 lat. Odmienną strukturę według grup wieku można zaobserwować wśród imigrantów, gdzie ponad połowę przyjeżdżających z zagranicy (51,4%) stanowiły osoby w wieku 0–19 lat.

Wykres 42. Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2024 r.
Chart 42. International migration of population for permanent residence by sex and age groups in 2024

a Zameldowania. b Wymeldowania.
 a Registrations. b Deregistrations.

Saldo migracji zagranicznych w województwie w 2024 r. wynosiło minus 0,3 tys. osób wobec minus 0,4 tys. osób w 2020 r. W przeliczeniu na 1000 ludności kształtowało się ono na poziomie minus 0,4, podobnie w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 0,2 i 0,1).

W 2024 r. w większości województw saldo migracji zagranicznych było dodatnie. Najwyższe wartości salda w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w województwach: mazowieckim (0,6) oraz małopolskim i podlaskim (po 0,5). Przewaga liczby emigrantów nad imigrantami, poza województwem opolskim, wystąpiła w województwie śląskim.

Rozdział 5

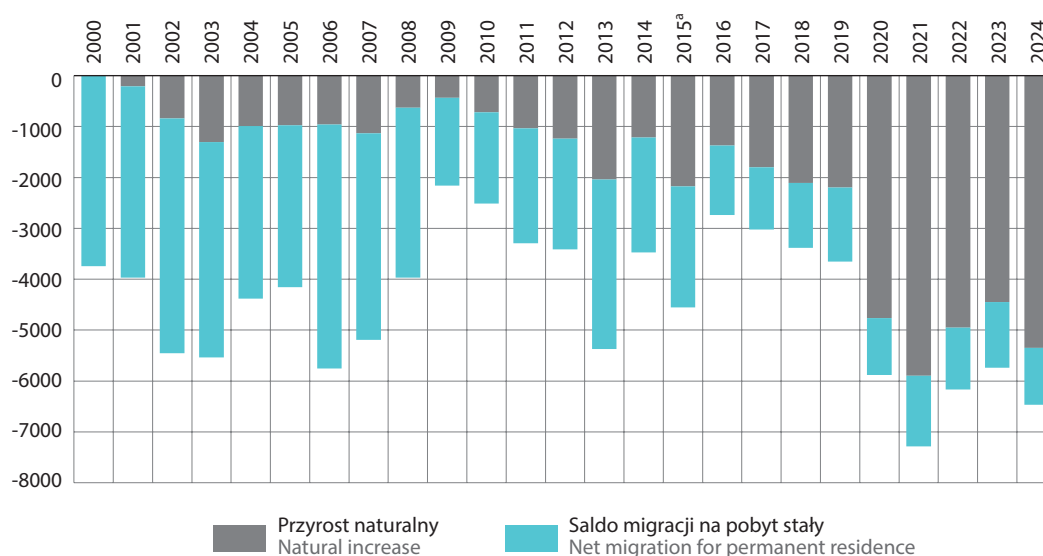
Chapter 5

Rozwój demograficzny województwa – typologia Webba

Demographic development of the voivodship – Webb's typology

Potencjał ludnościowy w głównej mierze kształtuje przebieg podstawowych procesów demograficznych związanych z ruchem naturalnym i migracyjnym. Województwo opolskie od wielu lat wyróżniało ujemne saldo migracji zagranicznych na pobyt stały związane z silnym strumieniem emigracji zarobkowej, głównie osób w wieku produkcyjnym i prokreacyjnym. Natężenie depopulacji, obok ruchu migracyjnego, potęgował obserwowany od 2000 r. ujemny przyrost naturalny. I o ile do 2015 r. o rozmiarach ubytku ludności decydowało głównie ujemne saldo migracji, to w kolejnych latach zasadniczy wpływ na rozmiary ubytku ludności miał ujemny przyrost naturalny.

Wykres 43. Składniki ubytku ludności
Chart 43. Components of decrease of population

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Przyrost naturalny i saldo migracji ogółem stanowią podstawę typologii demograficznej jednostek terytorialnych według J.W. Webba. Zależność między przyrostem naturalnym, a saldem migracji pozwala zaklasyfikować daną jednostkę terytorialną do określonego typu rozwoju demograficznego. W typologii demograficznej Webba wyróżnia się osiem głównych typów rozwoju ludności.

Pierwsze cztery typy (A, B, C, D) dotyczą jednostek administracyjnych, w których liczba ludności wzrosła (aktywne demograficznie), a kolejne cztery (E, F, G, H) – jednostek wyludniających się (nieaktywne demograficznie). W najkorzystniejszej sytuacji demograficznej znajdują się jednostki zaliczane do typu B i C, ponieważ charakteryzuje je zarówno dodatni przyrost naturalny, jak i dodatnie saldo migracji. Najtrudniejsza sytuacja dotyczy jednostek zaklasyfikowanych do typu F i G, dla których przyrost naturalny oraz saldo migracji przyjmują ujemne wartości.

TYPOLOGIA WEBBA (PN – przyrost naturalny, SM – saldo migracji)**Typy rozwojowe (aktywne) – przyrost liczby ludności:**A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji ($+PN > |-SM|$),B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji ($+PN > +SM$),C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji ($+PN < +SM$),D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny ($|-PN| < +SM$).**Typy regresywne (nieaktywne) – spadek liczby ludności:**E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji ($|-PN| > +SM$),F – spadek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji ($|-PN| > |-SM|$),G – spadek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym ($|-PN| < |-SM|$),H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny ($+PN < |-SM|$).

W przypadku, gdy wartości bezwzględne przyrostu naturalnego i salda migracji stałej są równe lub gdy wartość jednego ze składników wynosi zero wprowadza się dodatkowe typy przejściowe: AB, BC, CD, DE, EF, FG, GH, HA.

W latach 2000–2024 więcej osób wyjechało z województwa opolskiego niż do niego przybyło. Ujemny bilans migracyjny obserwowano zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Uwagę zwraca jednak zmiana skali natężenia tych zjawisk. Do 2015 r. o ujemnym saldzie migracji decydowały głównie migracje zagraniczne, natomiast w kolejnych latach większy wpływ na ujemne saldo migracji miały migracje w ruchu wewnętrznym. Notowany od 2000 r. ujemny przyrost naturalny wyraźnie pogłębiał się w ostatnich latach. W konsekwencji od 2016 r. o ubytku liczby ludności w większym stopniu decydował ujemny przyrost naturalny.

Przebieg omówionych procesów demograficznych sprawił, że w latach 2000–2024 województwo opolskie zaliczone zostało do typów regresywnych (nieaktywnych), w których ujemne saldo migracji równolegle występowało z ujemnym przyrostem naturalnym. Ponieważ do 2015 r. spadek liczby ludności spowodowany był w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym, województwo zostało zaklasyfikowane do typu G. W kolejnych latach ubytek liczby ludności wynikał bardziej z ujemnego przyrostu naturalnego niż ujemnego salda migracji, stąd typ rozwoju ludnościowego województwa zmienił się na F.

Dużo większą zmienność typów rozwoju demograficznego w latach 2000–2024 obserwowano w kraju. Do typów regresywnych Polska była klasyfikowana w latach 2000–2007 (typy F, G, H), 2012–2016 (typy E, F, G, H) oraz 2018–2024 (typ E). W latach 2008–2011 dodatni przyrost naturalny przewyższył ujemne saldo migracji, w wyniku czego Polska została zaliczona do typu rozwojowego A. Z kolei w 2017 r. dodatnie saldo migracji z nadwyżką zrekompensoвало ujemny przyrost naturalny, co pozwoliło zaklasyfikować Polskę do typu D.

Tablica 20. Typologia demograficzna według metody Webba
Table 20. Demographic typology by Webb's method

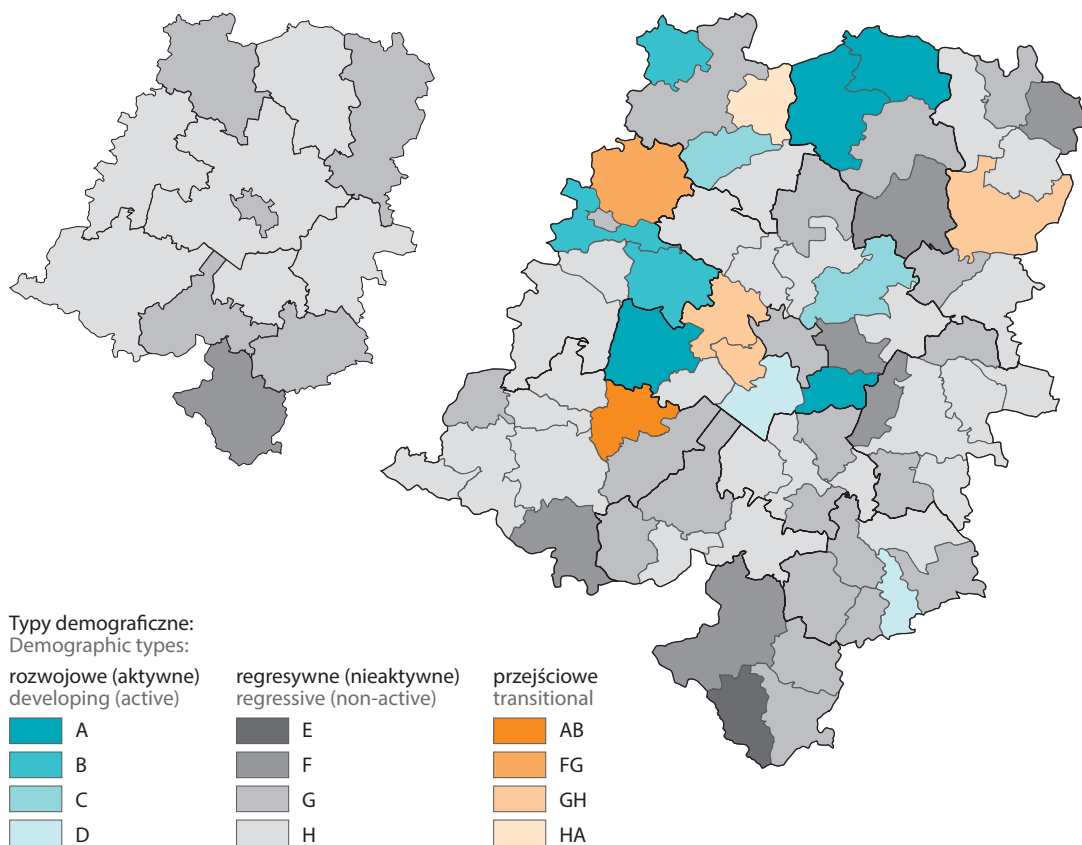
	2000	2005	2010	2015 ^a	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	typ type												
Polska Poland	H	G	A	F	E	D	E	E	E	E	E	E	E
Opolskie	G	G	G	G	F	F	F	F	F	F	F	F	F

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2000 r. wszystkie powiaty województwa zaliczono do jednostek regresywnych. W jedenastu powiatach decydujący wpływ na ubytek liczby ludności miało ujemne saldo migracji. W powiatach: brzeskim, kluczborskim, krapkowickim, nyskim, opolskim i strzeleckim ujemne saldo migracji dominowało nad dodatnim przyrostem naturalnym (typ H). Przewagę ujemnego salda migracji nad ujemnym przyrostem naturalnym (typ G) odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim, namysłowskim, oleskim, prudnickim i w m. Opolu. Tylko w powiecie głubczyckim ubytek liczby ludności wynikał w większym stopniu z ujemnego przyrostu naturalnego niż z ujemnego salda migracji (typ F).

W przekroju gmin w 2000 r. wystąpiły wszystkie typy demograficzne. W kategorii jednostek rozwojowych, aktywnych znalazło się dwanaście gmin. W czterech z nich (Byczyna, Niemodlin, Tarnów Opolski, Wołczyn) dodatni przyrost naturalny przewyższył ujemne saldo migracji (typ A). Do typu B, oznaczającego przewagę dodatniego przyrostu naturalnego nad dodatnim saldem migracji, zaklasyfikowano trzy gminy (Lewin Brzeski, Skarbimierz, Wilków). W gminach Świerczów i Turawa to dodatnie saldo migracji przewyższyło dodatni przyrost naturalny (typ C). Przyrost liczby ludności spowodowany przewagą dodatniego salda migracji nad ujemnym przyrostem naturalnym wystąpił w gminach Cisek i Prószków (typ D). Do gmin rozwojowych zaliczono także gminę Łambinowice charakteryzującą się dodatnim przyrostem naturalnym i zerowym saldem migracji (typ przejściowy AB). Równe wartości bezwzględne przyrostu naturalnego i salda migracji odnotowano z kolei w gminie Domaszowice (typ przejściowy HA). Pozostałe gminy sklasyfikowano jako regresywne, nieaktywne. Najliczniej reprezentowany był typ H, gdzie dodatni przyrost naturalny nie zrekompensował ujemnego salda migracji (dwadzieścia sześć gmin) oraz typ G, oznaczający przewagę ujemnego salda migracji nad ujemnym przyrostem naturalnym (dwadzieścia jeden gmin).

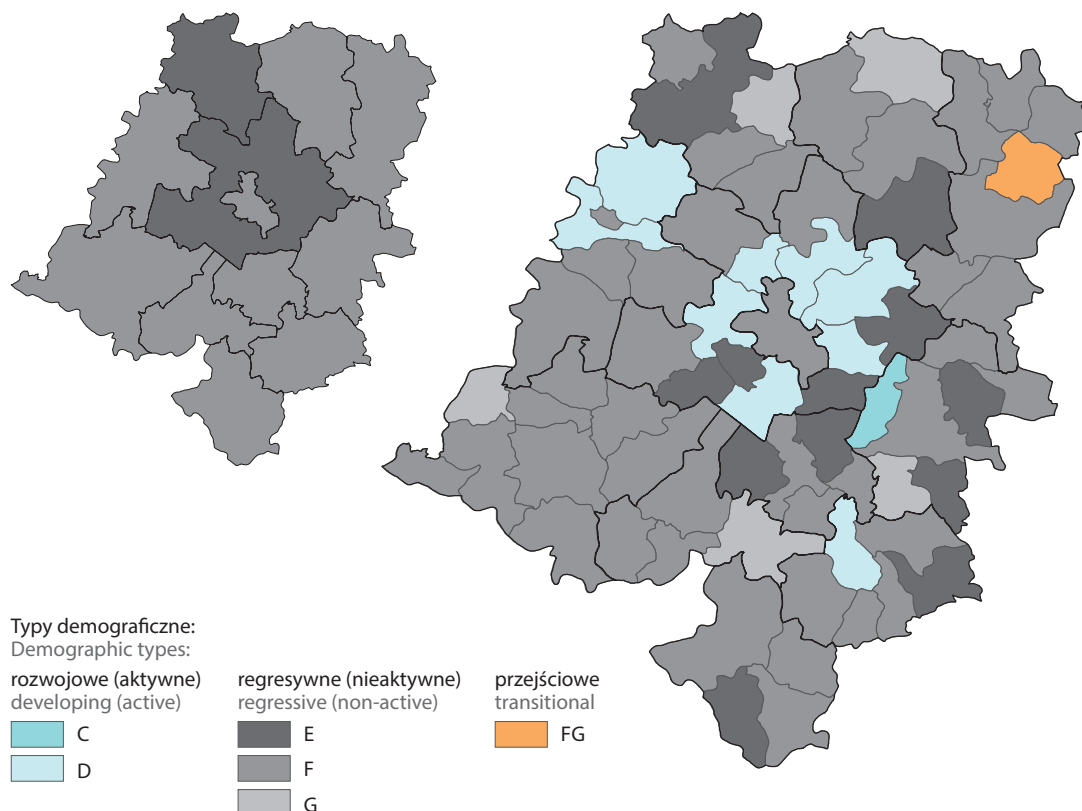
Mapa 23. Typologia demograficzna według metody Webba w 2000 r.
Map 23. Demographic typology by Webb's method in 2000

W 2024 r. poszczególne powiaty zaklasyfikowane były do innych niż w 2000 r. typów regresywnych, z wyjątkiem powiatu głubczyckiego, który zaliczono do tego samego typu F. We wszystkich powiatach decydujący wpływ na depopulację miał ujemny przyrost naturalny. W większości powiatów, podobnie jak przeciętnie w województwie, ubytek liczby ludności spowodowany był zarówno ubytkiem naturalnym, jak i ujemnym saldem migracji, przy czym wpływ ujemnego przyrostu naturalnego był większy (typ F). Z kolei w powiatach namysłowskim i opolskim odnotowano dodatnie saldo migracji, lecz nie zrekompensowało ono ujemnego przyrostu naturalnego (typ E).

Niekorzystne zmiany w rozwoju ludnościowym w 2024 r. obserwowano także w przekroju gmin. Wśród gmin rozwojowych nie odnotowano typu demograficznego A i B. Gmina Izbicko, jako jedyna, reprezentowała typ C (dodatni przyrost naturalny mniejszy od dodatniego salda migracji). Przyrost liczby ludności, wynikający z nadwyżki dodatniego salda migracji nad ujemnym przyrostem naturalnym – typ D, wystąpił w dziewięciu gminach (Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Lubsza, Łubniany, Prószków, Reńska Wieś, Skarbimierz, Turawa). Zdecydowaną większość gmin zaliczono do jednostek o charakterze regresywnym. W tej grupie dominowały gminy (czterdzieści trzy), w których ubytek liczby ludności spowodowany był w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F). W dwunastu gminach dodatnie saldo migracji nie zrekompensowało ujemnego przyrostu naturalnego (typ E), a w pięciu gminach o ubytku liczby ludności bardziej zdecydowało ujemne saldo migracji niż ujemny przyrost naturalny (typ G). Sytuacja, w której ujemne saldo migracji przewyższyło dodatni przyrost naturalny (typ H) w 2024 r. na poziomie gmin nie wystąpiła. Równe ujemne wartości przyrostu naturalnego i salda migracji odnotowano natomiast w gminie Radłów (typ przejściowy FG).

Mapa 24. Typologia demograficzna według metody Webba w 2024 r.
Map 24. Demographic typology by Webb's method in 2024

Rozdział 6

Chapter 6

Wybrane dane o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności

Selected data on the population size, vital statistics and migration

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	2024
Stan i struktura ludności (stan w dniu 31.12.) Size and structure of population (as of 31.12.)					
Ludność ogółem Total population	955844	948583	942441	936725	930296
miasta urban areas	508616	503095	498469	494029	490784
wieś rural areas	447228	445488	443972	442696	439512
w tym kobiety of which females	493476	489889	486920	484194	480884
Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	102	101	100	100	99
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	107	107	107	107	107
Ludność według ekonomicznych grup wieku w % ogółu ludności: Population by economic age groups in % of total population:					
przedprodukcyjny pre-working	16,5	16,6	16,6	16,5	16,3
produkcyjny working	60,4	59,9	59,4	59,0	58,6
poprodukcyjny post-working	23,0	23,5	23,9	24,5	25,1
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym Non-working age population per 100 persons of working age	65	67	68	70	71
Ludność według biologicznych grup wieku w % ogółu ludności: Population by biological age groups in % of total population:					
0–14 lat	14,0	14,0	13,9	13,6	13,3
15–64	66,8	66,4	65,9	65,5	65,2
65 lat i więcej and more	19,2	19,7	20,2	20,9	21,5
Indeks starości Ageing ratio	137	140	146	153	162
Mediana wieku Median age	43,3	43,7	44,1	44,6	45,1

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	2024
Ruch naturalny ludności^a Vital statistics of population^a					
Małżeństwa Marriages	3326	3881	3467	3173	2947
na 1000 ludności per 1000 population	3,5	4,1	3,7	3,4	3,2
Separacje Separations	17	25	12	12	9
na 100 tys. ludności per 100 thousands population	1,8	2,6	1,3	1,3	1,0
Rozwody Divorces	1089	1335	1371	1287	1259
na 1000 ludności per 1000 population	1,1	1,4	1,5	1,4	1,3
Urodzenia żywe Live births	7951	7285	6788	6177	5410
na 1000 ludności per 1000 population	8,3	7,6	7,2	6,6	5,8
Zgony Deaths	12716	13186	11744	10624	10760
na 1000 ludności per 1000 population	13,2	13,8	12,4	11,3	11,5
w tym zgony niemowląt of which infant deaths	32	29	16	17	18
na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	4,0	4,0	2,4	2,8	3,3
Przyrost naturalny Natural increase	-4765	-5901	-4956	-4447	-5350
na 1000 ludności per 1000 population	-5,0	-6,2	-5,2	-4,7	-5,7
Migracje ludności na pobyt stały^a Migration of population for permanent residence^a					
Migracje wewnętrzne: Internal migration:					
napływ ^b inflow ^b	9210	10109	9335	8928	9807
odpływ ^c outflow ^c	9957	10873	10067	9882	10590
saldo migracji net migration	-747	-764	-732	-954	-783
Migracje zagraniczne: International migration:					
imigracja ^b immigration ^b	441	513	495	526	578
emigracja ^c emigration ^c	813	1138	979	869	913
saldo migracji net migration	-372	-625	-484	-343	-335
Ogólne saldo migracji Total net migration	-1119	-1389	-1216	-1297	-1118
na 1000 ludności per 1000 population	-1,2	-1,5	-1,3	-1,4	-1,2

a W ciągu roku. b Zameldowania. c Wymeldowania.
a During a year. b Registrations. c Deregistrations.

Rozdział 7

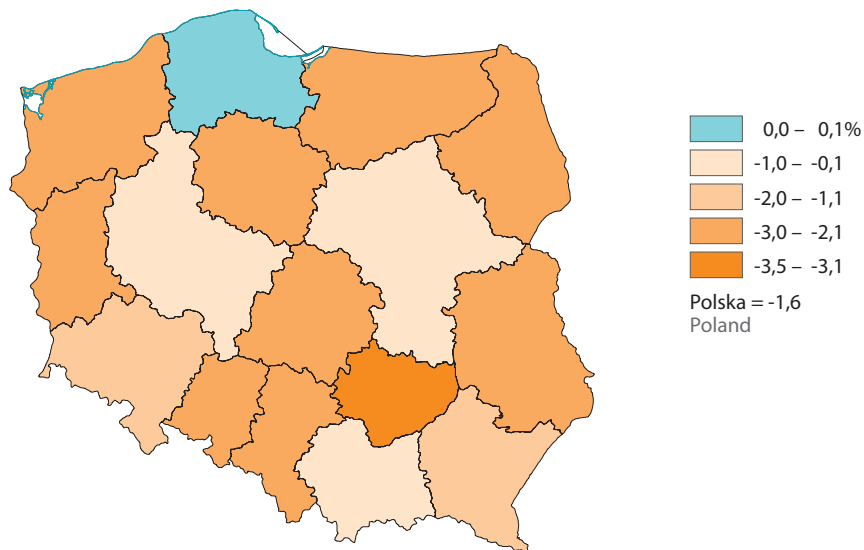
Chapter 7

Województwo opolskie na tle innych województw

Opolskie Voivodship in comparison with other voivodships

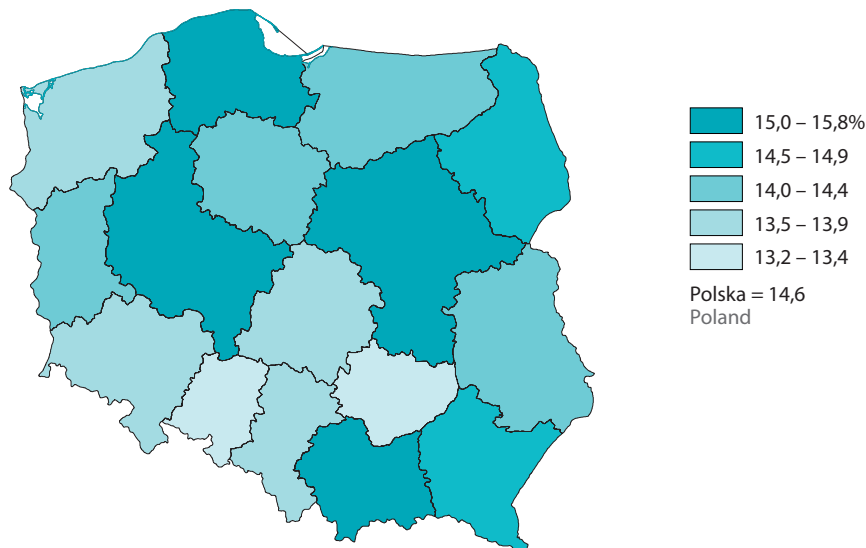
Mapa 25. Zmiana liczby ludności w latach 2020–2024
Stan w dniu 31 grudnia

Map 25. Population change in the years 2020–2024
As of 31 December

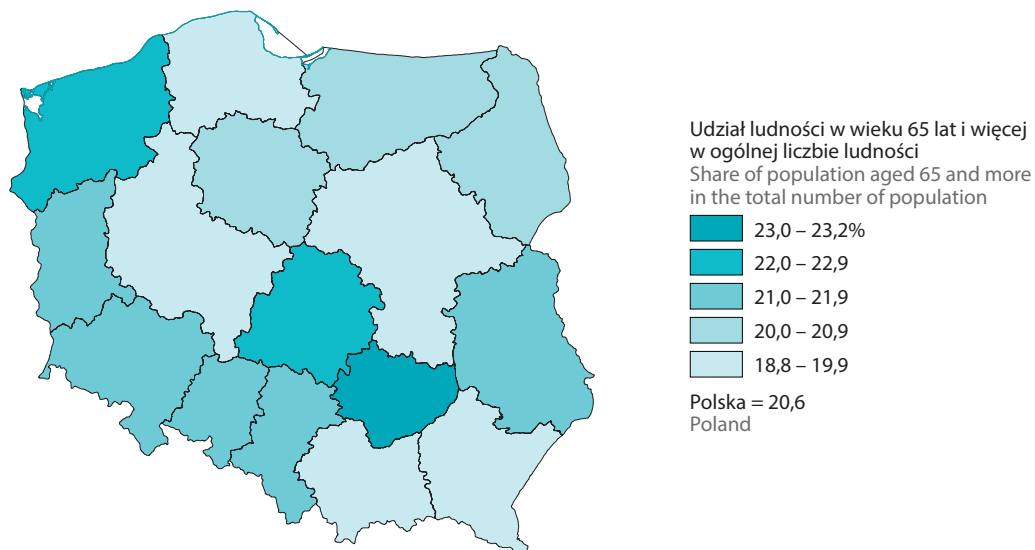
Mapa 26. Udział ludności w grupie wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Share of population aged 0–14 in the number of total population in 2024
As of 31 December

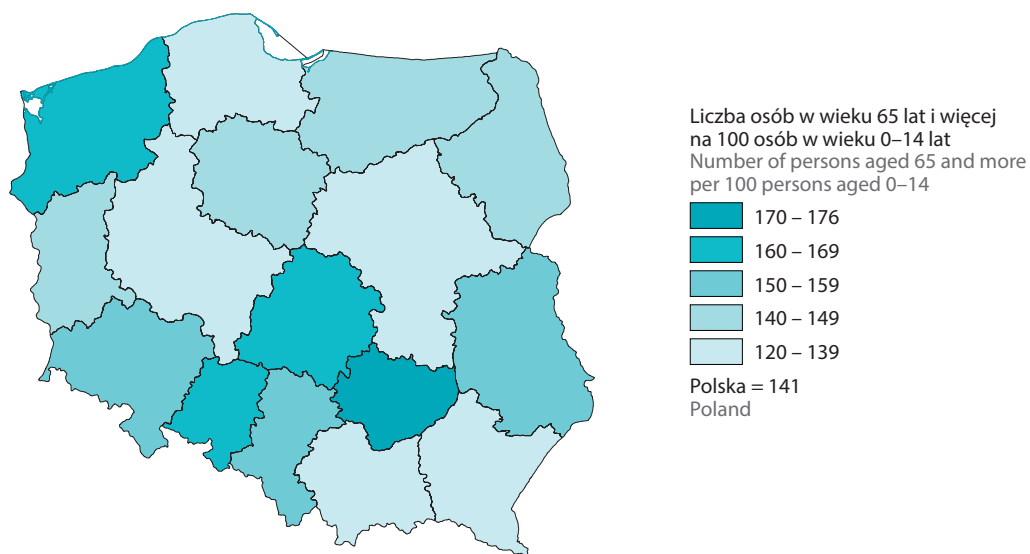
**Mapa 27. Współczynnik starości demograficznej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 27. Demographic rate of ageing in 2024
As of 31 December

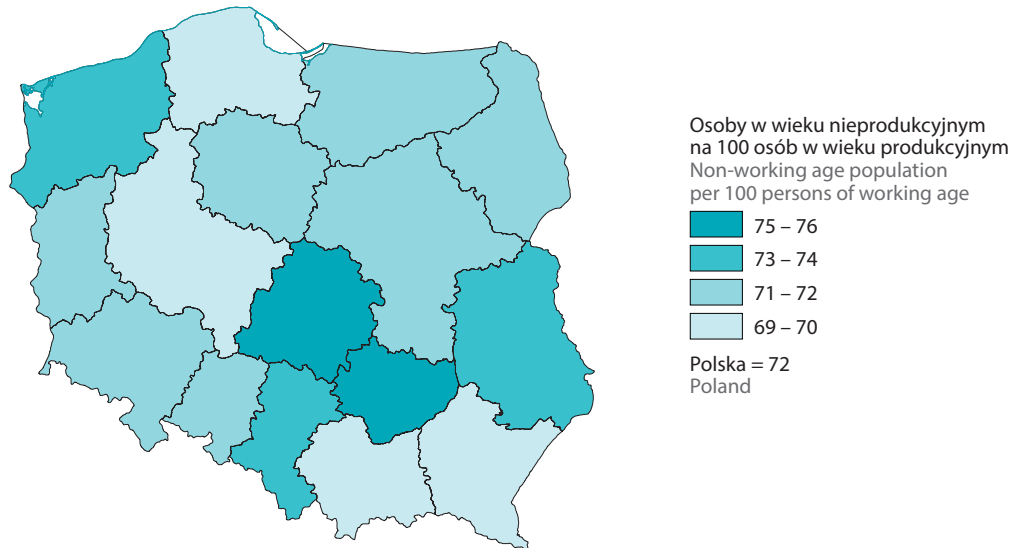
**Mapa 28. Indeks starości w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 28. Ageing ratio in 2024
As of 31 December

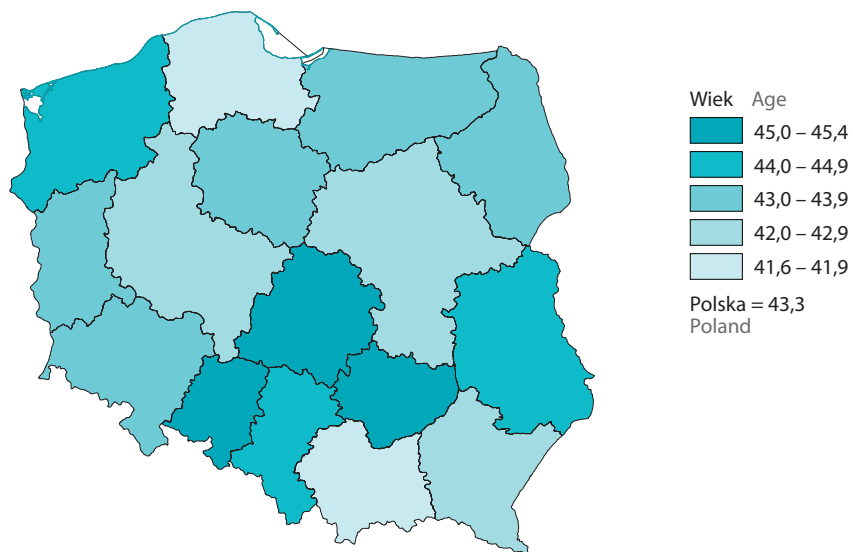
**Mapa 29. Współczynnik obciążenia demograficznego w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 29. Age dependency ratio in 2024
As of 31 December

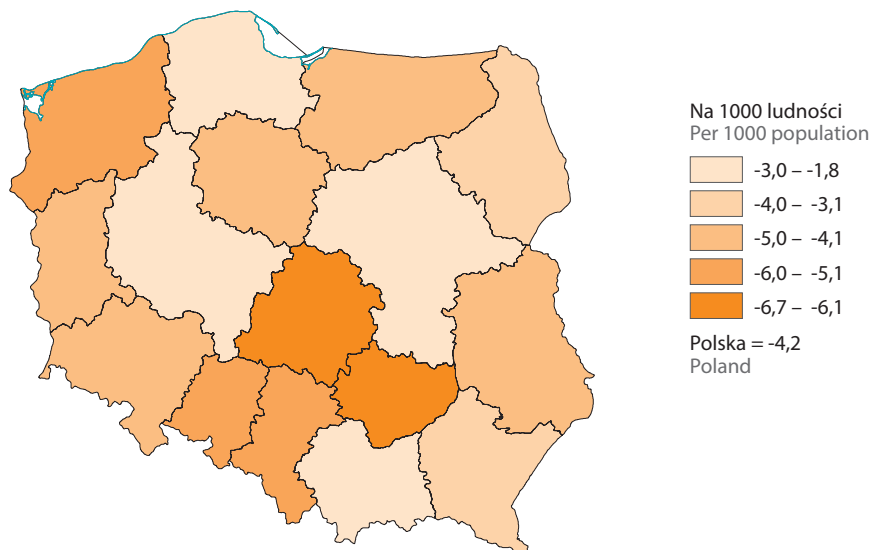

**Mapa 30. Mediana wieku ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

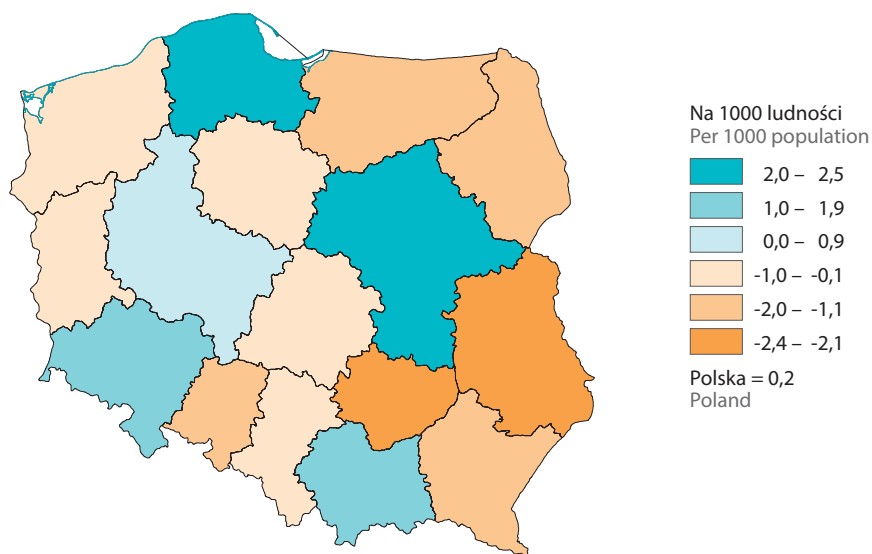
Map 30. Median age of population in 2024
As of 31 December

Mapa 31. Przyrost naturalny ludności w 2024 r.
Map 31. Natural increase in 2024

Mapa 32. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r.
Map 32. Net migration of population for permanent residence in 2024

Uwagi ogólne

1. Dane do publikacji opracowano na podstawie:
 - bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
 - rejestrów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz pobyt czasowy,
 - sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
 - sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.
2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:
 - dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000–2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.,
 - dla lat 2010–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.,
 - od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, z tym że dla 2020 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2021 r.
3. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zamieszkania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego; rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo; urodzenia – według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka; zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.
4. Prognoza ludności do 2060 r. została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.
5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.
6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).
7. W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
8. W publikacji pominięto niektóre wyjaśnienia, szczegółowe uwagi i notki zamieszczane w innych publikacjach Urzędu Statystycznego. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w zakładce „Metainformacje” na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego, w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

General notes

1. Data for publication were prepared on the basis of:
 - the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
 - the registers of the Chancellery of the Prime Minister – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
 - documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
 - documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorces and separations.
2. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:
 - for 2000–2009 – of the results of the National Population and Housing Census 2002, for 2000–2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002,
 - for 2010–2019 – of the results of the National Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011,
 - since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021, for 2020 by the administrative division valid as of 31 December 2021.
3. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows: marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage; divorces – according to the plaintiff's place of residence; births – according to the mother's place of permanent residence; deaths – according to the place of residence of the deceased.
4. Population projection until 2060 was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.
5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.
6. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).
7. In the tables containing information divided into urban areas and rural areas, the term "urban areas" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "rural areas" is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.
8. The publication omits some explanations, detailed commentaries and notes such like put in other publications of the Statistical Office. Detailed explanations on particular fields of statistics Reader can find in the "Metainformation" tab on Statistic Poland website, in thematic publication as well as in the series "Statistical Research Methodology".